

ጅማ ዩኒቨርሲቲ

ሶሻል ሳይንስና ሂዩማኒቲስ ኮሌጅ የኢትዮጵያ ቋንቋዎች

እና ሥነ-ጽሁፍ አማርኛ ትምህርት ክፍል

የድህረ ምረቃ መርሀ ግብር

በተማሪዎች ድርሰት ላይ የመምህራን ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ያለው

አስተዋፅኦ ትንተና በፃኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኳሪነት)

በ

እጅጋየሁ በቀለ

በአማርኛ ትምህርት ክፍል ኤምኤ የማስተር ድግሪ ለማግኘት

ከሚያስፈልጉት ነጥቦች ከፊሉን ለሟሟላት

የቀረበ ጥናታዊ ጽሁፍ

ነሀሴ ፣2011ዓ.ም

ጅማ፣ኢትዮጵያ

**በተማሪዎች ድርሰት ላይ የመምህራን ፅሁፋዊ ምጋቤምላሽ ያለው አስተዋፅኦ
(ትንተና በፃኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኳሪነት)**

በ

እጅጋየሁ በቀለ

አማካሪ

ዶ/ር ጥበቡ ሸቴ

ለድህረ ምረቃ መርሀ ግብር የቀረበ ጥናት

ጅም ዩኒቨርሲቲ

ሶሻል ሳይንስና ሂዩማኒቲስ ኮሌጅ

የኢትዮጵያ ቋንቋዎች እና ሥነ-ጽሁፍ አማርኛ ትምህርት ክፍል

ነሀሴ ፣ 2011 ዓ.ም

ጅም ፣ ኢትዮጵያ

በጅማ ዩኒቨርሲቲ

ሶሻል ሳይንስና ሂውማኒቲስ ኮሌጅ

የኢትዮጵያ ቋንቋዎችና ስነ-ጽሁፍ አማርኛ ትምህርት ክፍል

የድህረ ምረቃ መርሃ ግብር

**በተማሪዎች ድርሰት ላይ የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤምላሽያለው
አስተዋጽኦ ትንተና በፃኛ ክፍል ተማሪዎች)**

የጥናቱ አቅራቢ ስም እጅጋየሁ በቀለ ፊርማ..... ቀን .....

የአማካሪ ስም..... ፊርማ.....ቀን.....

.....

የፈታኝ ስም..... ፊርማ.....ቀን.....

.....

ምስጋና

ይህን ጥናት የተሳካ እንዲሆን ድክመቱንና ክፍተቱን እየሞሉ እንድሰራ በማበረታታትና አባታዊ ባህሪ ተላብሰው እረቂቆቹን በማናበብ የማስተካከያ ሃሳቦችን በመስጠት ከፍተኛ እገዛ ላደረጉልኝ ለአማካሪዬ ለዶ/ር ጥበቡ ሸቴ ምስጋናዬ ከፍ ያለ ነው። በተጨማሪ በጥናቱ ዙሪያ በሀሳብ በቴክኖሎጅ እውቀት ችሎታቸውን ላጋሩኝ እና እንድጽፍ ላደረጉኝ ለወንድሜ ሰለሞን በቀለ ፣ ለእህቴ ሚሚ በቀለ እንዲሁም ለቀኑ ፍቅሬ፣ ብዙዬ አጎናፍርና ወልደሃና እጅግሰማሁ ከፍ ያለ ምስጋና አቀርባለሁ።

በተጨማሪ ወደዚህ ትምህርት ገብቼ ለዚህ ጥናትና ድህረ ምረቃ እንድደርስ ትምህርቱን እንድማር ህጻናት ልጆቹን በመያዝ አይዞሽ አለሁልሽ በማለት ሞገስ ለሆነችኝ ለምወዳት እህቴ እናኑ በቀለ እና ለውድ ባለቤቷ ተስፋዬ አድማሱ እንዲሁም በጣም ለምወዳቸው ልጆቻቸው በጸሎት ተስፋዬና ኪሩቤል ተስፋዬ ለእናቴ ለወ/ሮአበበች መኮንን ለወንድሞቼ፣ ለእህቶቼና ለባለቤቴ ጌታችን መዳኒታችን እየሱስ ክርስቶስ ምኞታችሁንና ሃሳባችሁን ይሙላላችሁ። ኪዳነ ምህረት ከክፉ ነገር ጥላ ከለላ ሆና ትጠብቃችሁ።

በመጨረሻም ይህንን ጥናት ለማከናወን አስፈላጊውን ወጭ ላሟላልኝና የድህረ ምረቃ ትምህርቱን እንድከታተል ለፈቀደልኝ ለጅማ ዩኒቨርሲቲ ምስጋናዬ ላቅ ያለ ነው። እንዲሁም ሁሉን ነገር አስጀምሮ ላስፈጸመ አምላክ ስሙ ለዘላለም የተመሰገነ ይሁን።

አጠቃሎ

የዚህ ጥናት አላማ ተማሪዎች ለሚፈጽሙ ድርሰቶች መምህራን የሚሰጧቸው ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የመጻፍ ችሎታቸውን በማሻሻል ረገድ ያለውን አስተዋጽኦ መፈተሽ ነው። የአጠናን ዘዴውም መጠናዊ (Quantitative Method) ላይ የተመሰረተ ሆኖ ከፊል ሙከራዊ ነው። ተጠኝዎቹ በሰሜን ሸዋ ዞን በመንዝ ላሎ ምድር ወረዳ ትምህርት ቤት በ 2011ዓ.ም ትምህርታቸውን በመከታተል ላይ ያሉ የ9ኛ ክፍል ተማሪዎች ናቸው። ሙከራው የተካሄደው ደግሞ በተራ የእጣ ናሙና የተመረጡ ሁለት ክፍሎች እያንዳንዳቸው 41 ተማሪዎችን የያዙ አጠቃላይ 82 ተማሪዎች ናቸው። እንደኛው 9ኛA የሙከራ ቡድን ሌላው 9ኛB የጥብቅ ቡድን ተብለው ተመድበዋል። ለጥናቱ መረጃ የተሰበሰበባቸው የተማሪዎች የድርሰት መጻፍ ፈተና፣ የፅሁፍ መጠይቅና ቃለ መጠይቅ ሲሆኑ የተማሪዎች የድርሰት መጻፍ ፈተና ቅድመ ድርሰት መጻፍ ፈተና እና ድህረ ድርሰት መጻፍ ፈተና በመምህራን ታርመው በፅሁፍ ዙሪያ በሚነሱ የተለያዩ ሀሳቦች አንፃር ተተንትነዋል። ቅድመ ድርሰት መጻፍ ፈተና በሙከራ ቡድንና በጥብቅ ቡድን የተገኘውም አመካይ ውጤት በቁጥርና በመቶኛ እንዲሁም በመደበኛ ልይይት በቲ-ቴስት “Independent Sample t-test” ተሰልቶ ልዩነት አለመኖሩ ተረጋግጧል። በድህረ ድርሰት መጻፍ ፈተና ደግሞ በሙከራ ቡድን በመደበኛ ልይይት “Repeated Measures Sampl t-test” ተሰልቶ የተገኘው ውጤትም ልዩነት መኖሩ እና በመምህራን ምጋቤ ምላሽ ማግኘት ምክንያት የመጻፍ ችሎታቸው መሻሻሉ ተረጋግጧል። ከምጋቤ ምላሽ በኋላ በድህረ ድርሰት ፈተና ጥብቅ ቡድኑ ልዩነት ባለመኖሩ መሻሻል አለመኖሩ ስሌቱ አመልክቷል። አጠቃላይ ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎችን ድርሰት የመጻፍ ችሎታ በማዳበር በኩል ያለውን አስተዋጽኦ ከፍተኛ እንዲሆን ያደርጉት አወንታዊ ምጋቤ ምላሽ መስጠት፣ በርካታ ምጋቤ ምላሽ በአንደ ጊዜ አለመስጠት በዋናነት እንደሚጠቀሱ ተረጋግጧል።

ምስጋና..... I

የይዘት ማውጫ II

የሰንጠረዥ ማውጫ III

የአባሪዎች ዝርዝር.....IV

አጠቃሎ..... V

ምዕራፍ አንድ፣ መግቢያ

1.1 የጥናቱ ዳራ.....1

1.2 የጥናቱ አነሳሽ ምክንያት.....2

1.3 የጥናቱ መሪ ጥያቄዎች.....3

1.4 የጥናቱ አላማ 3

1.5 የጥናቱ አስፈላጊነት 4

1.6 የጥናቱ ወሰን.....4

ምዕራፍ ሁለት፣ ክለሳ ድርሳናት

2.1 ንድፈ ሀሳባዊ ይዘቶች ቅኝት 6

2.1.1 ድርሰት የመጻፍ ምንነት.....6

2.1.2 የጽህፈት አስፈላጊነት 8

2.1.3 የምጋቤ ምላሽ ጽንሰ ሃሳብ..... 10

2.1.4 ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በሚመለከት የሚጤኑ መሰረታዊ ነገሮች..... 11

2.1.4.1 የጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የትኩረት አቅጣጫ	11
2.1.5 የምጋቤ ምላሽ አይነቶች	12
2.1.5.1 ገምጋሚ ምጋቤ ምላሽ	12
2.1.5.2 ትእዛዛዊ ምጋቤ ምላሽ	13
2.1.5.3 አጠናካሪ ምጋቤ ምላሽ	13
2.1.5.4 አስተካካይ ምጋቤ ምላሽ	13
2.1.6 የምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ ዘዴዎች	14
2.1.6.1 ምልክቶችን በመጠቀም ስህተቶችን ማመልከት	14
2.1.6.2 የታዩ ስህተቶችን በሙሉ ማረም	15
2.1.6.3 ከስህተቶች የተወሰኑትን መርጦ ማረም	16
2.1.7 የምጋቤ ምላሽ ባህርያት	17
2.1.7.1 አዎንታዊ	18
2.1.7.2 አሉታዊ	19
2.1.8 የውጤታማ ምጋቤ ምላሽ ባህርያት	20
2.2 የቀደምት ስራዎች ቅኝት	21
ምእራፍ ሶስት የጥናቱ ዘዴና አካሄድ	
የጥናቱ ዘዴ	
3.1 የናሙና አመራረጥ	24
3.1.1 የጥናቱ አካላይ	24

3.1.2 የትምህርት ቤት ናሙና አመራረጥ.....	24
3.1.3 የክፍል ደረጃ ናሙና አመራረጥ	25
3.1.4 የተጠኝ የተማሪዎች ናሙና አመራረጥ.....	25
3.1.5 የመምህራን ናሙና አመራረጥ.....	-----
25	
3.2 የመረጃ መሰብሰቢያ ዘዴ.....	26
3.2.1 የድርሰት መጻፍ ፈተና.....	27
3.2.2 የጽሁፍ መጠይቅ	29
3.2.3 ቃለ መጠይቅ.....	30
3.3 የመረጃ አተናተን	31
ምእራፍ አራት የጥናቱ ውጤት ትንተናና ማብራሪያ	
4.1 የጥናቱ ውጤት ትንተና.....	32
4.1.1 የድርሰት መጻፍ ፈተና ትንተና	32
4.1.2 የተማሪዎች የጽሁፍ መጠይቅ ትንተና.....	51
4.1.3 የቃለ መጠይቅ ትንተና	55
4.2 የጥናቱ ውጤት ማብራሪያ	60
ምዕራፍ አምስት ማጠቃለያና ስተያየት	
5.1 ማጠቃለያ	63
5.2 አስተያየት.....	66
ዋቢ ጽሁፎች	67
አባሪዎች.....	72

የሰንጠረዥ ርዕስ

የሰንጠረዥ ቁጥር

ገጽ

1. በይዘት ላይ ተመስርተው የተሰጡ የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች በመቶኛ ሲሰላ.....35

2. በአደረጃጀት ላይ ተመስርተው የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች በመቶኛ ሲሰላ 38

3. ቃላትን በተመለከተ የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች በመቶኛ ሲሰላ ... .41

4. በቋንቋ አጠቃቀም ላይ ተመስርተው የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች በመቶኛ ሲሰላ. 44

5. በቅርጽ ችግሮች ላይ የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች በመቶኛ ሲሰላለ 46

6. አጠቃላይ የሙከራ ቡድንና የጥበቅ ቡድን አማካይ ውጤት.....48

7. የቅድመ ድርሰት ፈተና የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በ”Independent sample t-test for Control and Experimental group” 49

8. የድህረ ድርሰት መጻፍ ፈተና የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በ”Independent Sample T-test for Control and Experimental group” 49

9. በጥበቅ ቡድንና በሙከራ ቡድን መካከል ያለ የድርሰት መጻፍ ፈተና ውጤት ልዩነት በ”Repeated Measures Sample T-test” 50

11. የተማሪዎች የጽሁፍ መጠይቅ ትንተና በመቶኛ ሲሰላ.....51

12. የመምህራን አጠቃላይ መረጃ.....56

የአባሪዎች ዝርዝር

አባሪ -ሀ- ድርሰት ለማረም የሚያስችል የነጥብ አሰጣጥ.....73

አባሪ -ለ- ለተማሪዎች የቀረበ የጽሁፍ መጠይቅ 75

አባሪ -ሐ- ለመምህራን የቀረቡ የቃለ መጠይቅ ጥያቄዎች 78

አባሪ -መ- በመንዝ ላሎ ምድር ወረዳ የወገሬ ሁለተኛ ደረጃ

    ትምህርት ቤት ስፕሮግቫይዘር ጋር የተደረገ ቃለ ምልልስ.....97

አባሪ ረ በመምህራን ታርሞ የተሞላ የሙከራ ቡድን ተማሪዎች ውጤት አያያዝ የሚያሳይ ናሙና
.....100

አባሪ ሰ በመምህራን ታርሞ የተሞላ የጥብቅ ቡድን ተማሪዎች ውጤት አያያዝ የሚያሳይ ናሙና
.....101

አባሪ -ሸ በመምህራን ታርሞ የተሞላ የሙከራ ቡድን ተማሪዎች

    የድርሰት ፈተና ውጤት 102

አባሪ -ሽ- በመምህራን ታርሞ የተሞላ የጥብቅ ቡድን ተማሪዎች የድርሰት
    ፈተና ውጤት 104

አባሪ -ቀ- በመምህራን ታርመው የተመለሱ የድርሰት ጽሁፍ ፈተና ናሙና 108

ምዕራፍ አንድ

መግቢያ

1.1 የጥናቱ ዳራ

የጽሕፈት ኪሂል በተማሪዎች ከፍተኛ የሆነ ጥረት ናበኪሂል ልመገልገልን እንዲሁም የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቢ ምላሽን በመማሪያ ክፍልና ከክፍል ውጭ ልምምድ ማድረግን ይጠይቃል። ጽሁፍ አእምሮንና አካልን ማቀናጀት የሚፈልግና ከማሰብ ጋር የተያያዘ ተግባር ሲሆን በአንድ ጊዜም በርካታ ባህሪያቱን /ለምሳሌ፣ ይዘቱን፣ ቅርጹን፣ አላማውን፣ ተደራሲውን ወዘተ ከግምት ውስጥ ማስገባትን የሚጠይቅ ስራ ነው። በጸሀፊውና በአንባቢው መካከልም በሌሎቹ ተግባቦታዊ ኪሂሎች እንደሚታዩው አይነት ፈጣን ምላሽ አይገኝም ። ጸሀፊው በድጋፍ ሰጭ ተግባቦታዊ ዘዴዎች ማለትም በአካል እንቅስቃሴ በፊት ገጽታ ፣ በድምጽ ከፍታና ዝቅታ የማይጠቀም በመሆኑ ስነልቦናዊ፣ ስነልሳናዊና ስነ አእምሮአዊ ችግሮች የሚከሰቱበት ነው። (Byren 1991) እነዚህ ባህሪያት ደግሞ ኪሂሉን በመማር ማስተማር ሂደት ወጤታማነት ላይ የየራሳቸውን ተጽእኖ እንደሚያሳድሩ መገመት ይቻላል። በጽሕፈት ኪሂል የመገልገል ችሎታ እንዲዳብር ለትምህርቱ ትኩረት መስጠት በቂ ዝግጅትና ልምምድ ማድረግ እንደሚገባ (Norrish1990:63) ይገልጻሉ።

መምህራን የጽሀፊት ኪሂልን በማስተማር ወቅት ጽሀፊት መማርን ማመቻቸትና መከታተል የተማሪዎችን የጽሁፍ ተግባቦታዊ ክህሎት ማዳበር፣ የተማሪዎችን ጽሁፍ ማንበብና መገምገም በአጻጻፍ ሂደት ተማሪዎች በማሰላሰል በማቀድ፣ በማርቀቅና በመከለስ እንዲያልፉ ማድረግ እንደሚጠበቅባቸው (Hedge1991) እና (Leki 1996) ያስገነዝባሉ። Richards (1990) በበኩላቸው መምህራን ተማሪዎች ትክክለኛ ጽሁፍ እንዲጻፍ ማድረግ ብቻ ሳይሆን ተማሪዎች የተዋጣለት የመጻፍ ብልህነት ለመከተል እንዲችሉ ነገሮችን ማደራጀት እና ሁኔታዎችን ማመቻቸት አለባቸው ይላሉ። ተማሪዎችን በክሂሉ በቂ እወቀት አግኝተው ጽሀፊትን (ድርሰትን) በቅርጹና በይዘቱ የተሟላ ሊያደርግ የሚችለውን የአጻጻፍ ብልህነት አወቀው መጻፍ እንዲችሉ መምህራን የተለያዩ የጽሀፊት ክሂል ማስተማሪያ ዘዴዎችን ቢጠቀሙ ያቀዱት ወጤት ላይ ሊደርሱ ይችላሉ።

Celce Murica (1991) እንደገለጹት ለጽህፈት-ትምህርት-ውጤታማነት ተጠቃሽ መንስኤዎች

የቋንቋ መምህሩ መርሀትምህርቱን ተግባራዊ ማድረግ ለክፍለ ጊዜው የሚሆኑትምህርቶችን ማዘጋጀት ተማሪዎች እንዲጽፉ የሚያደርጋቸውን ሁኔታ ማመቻቸትና ለሚጽፉት ጽሁፎች ተገቢ የሆኑ መጋቤ ምላሾችን መስጠት የሚሉትን ነጥቦች አስፈላጊነታቸውን አምኖ ከተገባራቸው የቋንቋ ተማሪ ራሱን ሊያሻሽልና የኪሂሎ ባለቤት ሊሆን ያስችለዋል። በተለይም ጋቤ ምላሽ የውጤታማ አደረጃጀት ግብአት ነው።

የተማሪዎች ድርሰት የመጻፍ ችሎታ መዳበር በስርአተ ትምህርት ወይም በመምህራን መልካም ፈቃድና ፍላጎት ብቻ የሚሰምር ነገር አይደለም የተማሪዎች ፍላጎትና በድርሰቱ መጠመድ ለውጤታማ ፅሁፋቸው በጣም ጠቃሚ ቁልፎች ናቸው (Walvoord: 1986)። ተመሳሳይ የሆነ የትምህርት አውድ ቢፈጠርም አስፈላጊ የሆኑ ተስማሚ የትምህርት ሁኔታዎች ቢሟሉም ተማሪዎች እኩል የሆነ የድርሰት-ችሎታ ተፈጥሮአዊ መሰረት ያለውና በውጫዊ ሁኔታዎች መሟላት ብቻ የሚበለጽግ አለመሆኑን ያስገነዝባል። ይሁን እንጅ ለትምህርት የሚቀርቡ ይዘቶች ዝግጅት፣ የልምምድ መጠን፣ የጽህፈት ኪሂሎ ማዳበሪያ መልመጃዎች አዘገጃጀት ሁሉም የምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ አይነት የምዘናና ግምገማ ስልቶች በተማሪዎች የድርሰት ችሎታ መዳበር ላይ ሰፊ ሚና አላቸው።

እንደ ምሁሩ አገላለጽ የተማሪዎችን ድርሰት የመጻፍ ችሎታ ለማሻሻል ተማሪዎች ጽሁፍ እንዲጽፉ በማበረታታትና ለሚጽፉት ጽሁፍ ምጋቤ ምላሽ መስጠት ስህተታቸውን ለማየት ይረዳቸዋል።

1.2 የጥናቱ አነሳሽ ምክንያት

አጥኝዋ ይህንን ጥናት ለማጥናት ያነሳሳት አበይ ጉዳይ በመንዝ ላሎምድር ወረዳ በወገሬ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ለረጅም አመት በምታስተምርበት ጊዜ ያጋጠሟትን ሁኔታዎች መነሻ በማድረግ ነው። ይኸውም ተማሪዎች ሃሳባቸውን አውጥተው በጽሁፍ የማስቀመጥ ችሎታቸው አናሳ መሆኑና ተማሪዎች ለሚጽፉት ድርሰት መምህራን የሚጠቀሙት ምጋቤ ምላሽ ስህተታቸውን አውቀው ለመለየትና ለማስተካከል የማያስችላቸው መሆኑናቸው።

1.3 የጥናቱ መሪ ጥያቄዎች

ይህጥናት የሚከተሉትን ጥያቄዎች ይመልሳል ተብሎ ይታሰባል፡-

1. ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎችን የድርሰት መጻፍ ችሎታ ያሻሽላልን?
2. የአማርኛ ቋንቋ መምህራን በተማሪዎቻቸው ድርሰቶች ላይ የሚሰጡት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ትኩረት ምን ላይ ነው?
3. መምህራን በተማሪዎቻቸው ድርሰቶች ላይ የሚሰጧቸውን ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች አዎንታዊ ገጽታዎች አሏቸው?
4. የቋንቋ መምህራን ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በመስጠት ረገድ ምን ስልት ይጠቀማሉ?
5. ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ከተሰጣቸው ተማሪዎችና ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ካልተሰጣቸው ተማሪዎች መካከል ድርሰት የመጻፍ ችሎታ ልዩነት አለ?

1.4 የጥናቱ አላማ

የዚህ ጥናት ዋና አላማ በሰሜን ሸዋ ዞን በመንዝ ላሎ ምድር ወረዳ የ9ኛ ክፍል የአማርኛ ቋንቋ ተማሪዎች ለሚጽፏቸው ድርሰቶች መምህራን የሚሰጧቸው ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች የመጻፍ ችሎታቸውን በማሻሻል ረገድ ያለውን አስተዋጽኦ መተንተን ነው። በዚህ መሰረት ጥናቱ የሚከተሉትን ዝርዝር አላማዎች ይዟል።

1. በፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎችን የድርሰት መጻፍ ችሎታ መሻሻል አለመሻሻሉን መፈተሽ
2. የአማርኛ ቋንቋ መምህራን በተማሪዎቻቸው ድርሰቶች ላይ ከሚሰጡት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ውስጥ የተማሪውን የድርሰት መጻፍ ችሎታ ለማዳበር ይበልጥ የሚረዳውን ምጋቤ ምላሽ መለየት።
3. መምህራን በተማሪዎቻቸው ድርሰቶች ላይ የሚሰጧቸው ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች አዎንታዊና አሉታዊ ገጽታ መለየት።
4. የቋንቋ መምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በመስጠት ረገድ የሚጠቀሙትን ስልት መለየት።

5. ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በመስጠት እና ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ባለመስጠት መካከል ያለውን የድርሰት ጽሁፍ ልዩነት መፈተሽ።

1.5 የጥናቱ አስፈላጊነት

ይህ ጥናት በተማሪዎች ድርሰት ላይ የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎችን የጽሁፍ ችሎታ በማሻሻል ረገድ ትልቅ አስተዋጽኦ ይኖረዋል።

1. ተለምዷቸው የድርሰት አስተራረም ዘዴ ማለትም ገምጋሚ ምጋቤ ምላሽ የነበረውን በመለወጥ አስተካካይና አጠናካሪ ምጋቤ ምላሽን መምህራን እንዲያዳብሩ ያደርጋል።
2. ከፅሁፋዊ የምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ አይነቶች እና ስርአቶች ጋር መምህራን በማስተዋወቅ አማርኛ ድርሰት በማስተማር ረገድ ወቅታዊ የምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ ዘዴዎችን ለመምረጥና ለመተግበር ያግዛል።
3. የቋንቋ መምህራን የተማሪዎችን የድርሰት አጻጻፍ ችሎታ ለማሳደግ ከመደበኛ ተግባራቸው በተጨማሪ የተለያዩ ስልቶችን በመቀየስ የድርሰት መጻፍና ማስተማር ስራ በሙያዊ ስሜትና ሀላፊነት እንዲያከናውኑ አስተዋጽኦ ያደርጋል።
4. በመርህ ትምህርት፣ በማስተማሪያ መፅሃፍትና ማቴሪያሎች ዝግጅት በቋንቋ መምህራን ስልጠና ረገድ የድርሰት ትምህርት አሰጣጥና ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ ልዩ ትኩረት ተሰጥቶት ተግባራዊ ለማድረግ ይረዳል።

1.6 የጥናቱ ወሰን

ይህ ጥናት በአማራ ክልል በሰሜን ሸዋ ዞን በመንዝ ላሎ ምድር ወረዳ በሚገኝ የወገሬ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ላይ በሚማሩ የ9ኛ ክፍል ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ ለሚጽፉት ድርሰት መምህራን የሚሰጡት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ለመጻፍ ችሎታቸው መሻሻል ያለውን አስተዋጽኦ መተንተን ላይ የሚያተኩር ነው። የአማርኛ ቋንቋ ትምህርት አራቱንም ኪሂሎች ማለትም ማዳመጥ፣ መናገር፣ ማንበብና መጻፍን ያቀፈቢሆንም የዚህ ጥናት ልዩ ትኩረት የተሰጠው መጻፍ ላይ ሆኖ በገላጭ ድርሰት የመጻፍ ችሎታን ለማሻሻል መምህራን የሚሰጡት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የመጻፍ ችሎታን ለማሻሻል ያለው አስተዋጽኦ ላይ ያተኮረ ነው።

ምዕራፍ ሁለት

ክለሳ ድርሳናት

2.1 ንድፈ-ሀሳባዊ ቅኝት

2.1.1 ድርሰት የመጻፍ ምንነት

የተማሪዎች ድርሰት መጻፍ ችሎታ ማዳበር በስርአተ ትምህርት ወይም መምህራን በክፍለ ጊዜ ብቻ በሚያስተምሩት የሚሰምር ነገር አይደለም። የተማሪዎች ፍላጎትና የድርሰት መጻፍ ተነሳሽነት ለውጤታማ ጽሁፋቸው በጣም ጠቃሚ ናቸው (Walvoort 1986)። በአንድ የትምህርት ተቋም አስፈላጊ ና ተስማሚ የሆኑ ትምህርት ቢሟሉም፣ ተማሪዎች እኩል የሆነ የትምህርት ችሎታ በውጫዊ ሁኔታዎች መሟላት ብቻ የሚበለጽግ አለመሆኑን ያስገነዝባል ። ይሁን እንጅ ለትምህርት የሚቀርቡ ይዘቶች ዝግጅት የልምምድ መጠን የጽሁፈት ኪሂል ማዳበሪያ መልመጃዎች አዘገጃጀት ሁኔታ የምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ አይነት የምዘናና ግምገማ ስልቶች በተማሪዎች የድርሰት ችሎታ መዳበር ላይ ሰፊ ሚና አላቸው።

Raimes (1983) እና Kroll (1990) እንደሚያስረዱት ከ1970 በፊት መጻፍ በውጤት ላይ የተመሰረተ ሲሆን መምህራን ለተማሪዎቻቸው የአጻጻፍ መመሪያን ይሰጣሉ እንጅ ተማሪዎች ደረጃ በደረጃ እንዴት መጻፍ እንዳለባቸው ስለማያውቁ ርእስ ለመምረጥና ሀሳብ አፍልቆ ለመጻፍ ይቸገራሉ። መምህራን ተማሪዎች ለጻፉት ጽሁፍ ውጤት ሰጥተው ማለፍ እንጅ በተማሪዎች የመጻፍ ኪሂል ላይ ለውጥ ሳያመጡ ቆይተዋል ። በመሆኑም ተማሪዎች ይህ አይነቱ የጽሁፈት ትምህርት አቀራረብ እንዲቀየር ባደረጉት ጥረት ከ1971 ጀምሮ በተነሳው አብዮት የትምህርት አቀራረብ ከውጤት ተኮር ወደ ሂደት ተኮር እንዲቀየር ተደርጓል ። ከዚህ ጊዜ ጀምሮም ይህ አመለካከት ዳብሮ በተማሪዎች የጽሁፍ ስራ ውስጥ መምህራን ያላቸው ድርሻ ከፍተኛ እየሆነ መጥቷል። (Hyland 2003) እንደገለጹትም ጽሁፈትን በሂደታዊ አቀራረብ በማስተማር ወቅት ተማሪው በመምህሩ ላይ ያለው ጥገኝነት ጎልቶ እንደሚታይ የሚያግዝ ነው።

ፅህፈትን ከሌሎች ኪሂሎች ይልቅ አስቸጋሪ የሚያደርጉት ባህሪያቱ ፡-ስነ-ልቦናዊነቱ ፣ስነ-ልሳናዊነቱናአእምሮታዊነቱ ናቸው፡፡ በጽህፈት ክንውን ወቅት አንባቢን ማሰብ የማይቀር ተግባር ነው፡፡መልእክቱ ለአንባቢ እንዲደርሰው ፀሀፊው ይጨነቃል፡፡(Hedege 1988)፡፡

ጽሕፈት በእይታዊ (Visual) ትምህርቶች (Symbols) ውክልና በመገልገል ሰዎች ሀሳብ የሚለዋወጡበት ተራክቦ የሚመሰርቱበት ተግባራዊ መሳሪያ ነው፡፡ በመተላለፊያ ስልቱ ዕይታዊ ፣በአካላዊ ትግበራው አፍላቂ፣በተግባራዊ ባህሪውም ርቱዕ ኪሂል ነው (Widdowson:1978: Harmer:1991)፡፡ፅህፈት በተግባራዊ መሳሪያነቱ የተደረሰበትን ወይም የተጨበጠን ዕውቀት ማስተላለፊያ ብቻ ሳይሆን አዲስ ሀሳብ ማፍለቂያ መንገድና ብልሀት ነው (Condon and Butler:1997)፡፡

Pincas (1982) ፅህፈትን ሲገልፁ በትምህርት አማካኝነት የሚቀሰምና ደረጃውን ጠብቆ ከሚደረግ ተከታታይ ልምምድ የሚገኝ ችሎታ ነው፡፡ከዚህ ችሎታ ጋርም ፅህፈት አእምሮንና እጅን በማስተባበር ሀሳብን በተገቢ ምልክቶችና ቃላት በመወከል ለአንባቢ የግልንም ሆነ የጋራ ገጠመኝን የማካፈል ችሎታ ነው ብለዋል፡፡እንዲሁም (Jordan1991) ይህንን ሀሳብ ሲያጠናክሩ ፅህፈት የሰው እውቀቱን ምኞቱን ሀሳቡን ወዘተ...ለመሰሎቹ ለመግለጽ የሚጠቀምበት የሚታይና ተቀባይነት ያለው ምልክት ነው ይላሉ፡፡

ፅሕፈት ሀሳብን በትምህርት ወይም በቋንቋ የመወከል ሂደት ነው፡፡ሂደቱም አካልንና አእምሮን በማቀናቀጀት በአንድ ጊዜ በርካታ ባህሪያቱን (ለምሳሌ ይዘትን የአጻጻፍ ስልትን የጽሁፍ መዋቅርን የቃላት ምርጫን የሀሳብ አንድነትን ግጥምጥምነትንና ተከታታይነትን ከግምት ውስጥ በማስገባት የሚከናወንና ከማሰብ ጋር የተቆራኝ ውስብስብ የአእምሮ ስራ ነው(Nunan;1989)፡፡

ከምሁራን ሀሳብ የምንረዳው የሰው ልጅ በህይወት ሲኖር የሚያደርገውን እንቅስቃሴ ናየሚያስበውን ነገርእንዲሁም እውቀትና ገጠመኝን በአጠቃላይ በጽህፈት አማካኝነት በሚገልጽበት ጊዜ መልእክቱ ለአንባቢው በተገቢው መንገድ ለማስጨበጥ የመጻፍ ችሎታን በማሻሻል የሚከናወን ሂደታዊ ተግባር መሆኑን ነው፡፡

2.1.2 የፅህፈት አስፈላጊነት

ተማሪዎች በትምህርት ቤት ቆይታቸው በጽሁፍ የሚያከናውኗቸው ተግባራት በርካታ ናቸው። ስለሆነም የሚሰጧቸውን ጽሕፈት ነክ ስራዎች በጽሁፍ አቀናባብረውና አደራጅተው መስራት እንዲችሉ ጽህፈትን ማስተማር አስፈላጊ መሆኑ ይታመናል። ከዚህ አንጻር የጽህፈት ወይም የድርሰት ትምህርት አስፈላጊነት አስመልክተው የተለያዩ ምሁራን ሀሳቦች ሰንዘረዋል። እነዚህም የሚከተሉት ናቸው።

Wigand(1986) “ተማሪው መጻፍ ከመጀመሩ በፊትም ሆነ በሚጽፍበት ጊዜ የጽህፈት ተግባራትን አላማ ለይቶ በማወቅ ኪሂሉን በአግባቡ መጠቀም እንዲችል በቂ የጽህፈት ትምህርት ያስፈልገዋል። በትምህርት ወቅት ለምን እንደሚጽፍለማን እንደሚጽፍ እንዴት እንደሚጽፍ በመጠየቅ እንደሚጻፍበት አላማ የመጻፍ ኪሂሉን የሚያዳብረው ጽህፈትን ሲማር ነው” በማለት ጽህፈትን የማስተማር አስፈላጊነት ይገልጻል።

Raimes(1983) በበኩላቸው ጽህፈትን መማር ተማሪዎች ሌሎች የትምህርት አይነቶችን እንዲማሩ ከማገዙም በላይ የታላላቅ ቋንቋ ሰዋሰዋዊ አገባቦችንና አገላለጾችን ፈሊጣዊ አባባሎችንና ቃላትን እንዲያውቁ ከመርዳቱም በላይ በተማሪዎች ዘንድ የመማር ተነሳሽነትን ይፈጥራል። ከዚህ በተጨማሪ Venkateswaran (1995) “የጽህፈት ኪሂል ትምህርት ተማሪዎች በቃል የሚሰጣቸውን ትምህርት አዳምጠውና የተለያዩ ጽሁፎችን አንብበው ማስተዋሻ እንዲይዙና በቤት ስራና በክፍል ውስጥ የሚሰጡትን ጽሁፍ ነክ መልመጃዎች በጽሁፍ አቀናባብረው መግለጽ ያስችላቸዋል” እንደ Celce Murcia (1991) አገላለጽም ተማሪዎች የፊደል ቅርጽ በመለየት ቃላትን መስርተው የቃላት ምርጫና አጠቃቀም በማወቅ ሀሳባቸውን በተገቢ ቃላትና ዐረፍተ ነገሮች ማስተላለፍ የሚችሉበትን የተግባራትን ስርአት እንዲያውቁ ጽህፈትን ማስተማር ያስፈልጋል።

ከላይ ከቀረበው የምሁራን ሀሳብ መረዳት የሚቻለው በትምህርት ቤት ውስጥም ሆነ ከትምህርት ቤት ውጭ ድርሰት እንዲጽፉ ተማሪዎች በሚማረሩበት ጊዜ የታላላቅ ቋንቋ ፊደል ከመለየት ጀምረው ሀሳባቸውን በብቃት መግለጽ እስከሚያስችላቸው ሰፊ የጽህፈት መዋቅር ድረስ መማር እንደሚያስፈልጋቸው ነው።

የጽህፈት አስፈላጊነት ሰዎችን ከማግባቱ ወይም ከቦታና ከጊዜ ውስንንት አልፎ አገልግሎት መስጠት ከመቻሉ አኳያ ብቻ የሚታይ አይደለም {Raimes:1983; White

and Arndt:1991)ጽህፈት ከተግባሩ መሳሪያነቱም ባሻገር የተለያዩ እውቀቶችን መቅሰሚያ ፣የሀሳብ ማሰባሰቢያና ማሳያ ሆኖ ያገለግላል።፡፡ስለዚህም ጽህፈትን መማር ተማሪዎች የፈርጀ ብዙ አገልግሎቱ ተጠቃሚ እንዲሆኑ ያስችላቸዋል።Byren (1991) የጽህፈትን ትምህርት አስፈላጊነት ከሰነ-ትምህርታዊ (pedagogical) ከጠቀሜታው አኳያ የገለጹት የጽሁፍ ፈተናን ለመስራት ሌሎች ኪሂሎችን ለመማርና በንባብ የሚከናወኑ የመማሪያ አውዶችን ለመፍጠር ያስችላል በማለት ነው።፡፡

የጽህፈት ትምህርት አስፈላጊነት ከግለሰባዊናከማህበረሰባዊ ጠቀሜታዎች አኳያ ይታያል።፡፡በዚህም መሰረት ጽህፈትን መማር ለግለሰቡም አመለካከቱን ለመግለጽና ለማሳወቅ እዕምሮአዊ ተግባራትን ለማከናወንና የተጻፉሰነዶችን ለመመረመር ለማህበረሰቡም የጽሁፍ ቋንቋን ለተተኪው ትውልድ ለማስተላለፍ የሰነ-ጸሁፍ ስራዎችንና ልዩልዩ መረጃዎችን ለማጠራቀም የሚያገለግል መሆኑን(Bradley1994) ይገልጻሉ።፡፡

Heaton(1991) በበኩላቸው ጽህፈትን ማስተማር በመደበኛ ትምህርት የሚዳብሩትን የጽሁፍ ተግባራትን ለማካሄድ ሀሳብና ስሜትን ለመግለጽ የሚያስችሉትን የጽህፈት ኪሂሎችን ማዳበር መሆኑን ያስረዳሉ።፡፡አክለውም ጽህፈትን ማስተማር የሚከተሉትን ችሎታዎች ለማዳበር እንደሚቻል ይገልጻሉ።፡፡

አንደኛ ማስተላለፍ ለሚፈለገው ሀሳብ ተገቢ የሆኑ የአጻጻፍ ስልቶችን የመምረጥ ፣የአረፍተ ነገር አመሰራረትና የአንቀጽን አወቃቀር ስርአት ጠብቆ የመጻፍ፣የተለመደና መደበኛ ቋንቋን የመጠቀም ብቃትን ያዳብራል።፡፡

ሁለተኛ ሰዋሰዋዊ ኪሂሎችን (Grammatical Skills) በመማር ተገቢየሆኑ ዐረፍተ ነገሮችን መስርቶ የመጻፍ ብቃትን ያጎለብታል።፡፡

ሶስተኛ ግላዊ ስሜትን ለመግለጽ የሚያስችሉ ቃላትንና ዐረፍተ ነገሮችን የማፍለቅ ችሎታን ያዳብራል።፡፡

አራተኛ ተገቢ የሆኑ ቃላትን በመምረጥ አላማን ወስኖ ለአንባቢ የማቅረብ ብቃትንናየሀሳብ አደረጃጀትን ትክክለኛነትን ጠብቆ መረጃዎችንበቅደም ተከተል አቀናብሮ የመግለጽችሎታዎችን ያዳብራል።፡፡

አምስተኛየጽሁፍ ቋንቋ መግለጫ የሆኑትን የስርአተ አጻጻፍ ደንቦችን ተገንዝቦ በተገቢውመንገድበአገልግሎትለይየማዋልብቃትን ያስገኛል።፡፡

በመጨረሻም ለማስተላለፍ የተፈለገውን መልእክት ተገቢና ተስማሚ የሆኑ ቃላትን መርጦ ማስተላለፍ የሀሳብ አቀራረብን ሚዛናዊነት ጠብቆ ክስተቶችን ወይም ድርጊቶችን በቅደም ተከተል አቀናባብሮ የመግለጽ ችሎታ የማዳበር የሚሉት ናቸው።

Byrne(1991)የጽሁፊት ኪሂል ትምህርት አስፈላጊነትን በተመለከተ በጽሁፍ የተደገፈ ትምህርት በተማሪዎች ዘንድ የተነሳሽነትና በራስ የመተማመን ስሜትን ያጎለብታል። ተማሪዎችም በየትምህርት አይነቱም መሻሻል ማሳየታቸውን ያረጋግጣል በማለት ገልጸውታል። በአጠቃላይ ከላይ ከተነሱት ሀሳቦች የጽሁፊት ኪሂልን ማስተማር ተማሪዎች ሰዎች ህግጋትን በአግባቡ ተጠቅመው ሀሳባቸውን በጽሁፍ አማካይነት እንዲገልጹ ለማስቻል በቋንቋው በሳል የአጠቃቀም ችሎታ እንዲኖራቸው ለማድረግ ተገቢ የሆኑ የቃላት አወቃቀሮችንና የቋንቋ አጠቃቀሞችን በጥቅም ላይ ለማዋል በእነሱና በአንባቢያቸው መካከል ጤናማ የሆነ መግባባት ለመፍጠርና በጽሁፊት ኪሂል ትምህርት ልምምድ ወቅት ሌሎች ኪሂሎችንም ጭምር እንዲያዳብሩም ለማድረግ እንደሚረዳ መረዳት ይቻላል።

2.1.3 የምጋቤ ምላሽ ጽንሰ ሀሳብ

እንደ ዋልተር ላምበርግ አገላለጽ ምጋቤ ምላሽ ተከታታይ የሆነ ክንውንን የሚነካ የተማሪዎችን ስሜት ወደ ተወሰኑ ጉዳዮች በመማረክ እነዚህን ጉዳዮች በተከታታይ ክንውን ውስጥ ለውጥ እንዲያካሂዱ የሚያደርግ የክንውን መረጃ (ዜና) ነው (Timbur, John 1985) ።

Crystal,David (1994) አስተሳሰብ ምጋቤ ምላሽ ለኦርጅናሉ ውጤት አመንጭ መረጃ (ዜና) መልእክት የሚተላለፍበት ሂደት ነው። መረጃው ወይም ዜናው ራሱ ምጋቤ ምላሽ ነው። ቃሉ ከሳይበርኔትክስ የመጣ ሲሆን ለማሸኖች፣ ለእንሰሳትና ለሰው መገናኛ ውሏል። መልእክት ላኪው መልእክት ተቀባዩ የተላለፈለትን መልእክት ስለመቀበሉ የሚቆጣጠርበትና አስፈላጊ ለውጦችን የሚያደርግበት ስርአት ነው።

Keh,C,L(1990)እንደሚገልጸው ምጋቤ ምላሽ ለጽሁፊት ሂደታዊ አቀራረብ መሰረታዊ አላባ ነው። ተማሪው (ጸሀፊው) ጽሁፉን እንዲከልስ መምህሩ የሚሰጠው የመረጃ ግብአት

ነው። በሌላ አነጋገር ጸሀፊው አንባቢን የሚስብ ጽሁፍ እንዲያቀርብ የሚያገኘው አስተያየት ጥያቄዎችና ሀሳቦችን ይመለከታል።

2.1.4 ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በሚመለከት የሚጤኑ መሰረታዊ ነገሮች

2.1.4.1 የፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የትኩረት አቅጣጫ

እንደ Fathman and Whalley (1990) ገለፃ አንድ አንድ መምህራን ለስርዓት ነጥብ፣ ለፊደል አጣጣል፣ ለሰዋሰው አገላለፅና ለመሳሰሉት ትኩረት ሲሰጡ አንድ አንዶቹ ደግሞ ከዚህ በተለየ ሁኔታ ለይዘት አደረጃጀት ቅድሚያ ይሰጣሉ ። ስለዚህ የመምህራን ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ ትኩረት የተለያየ ሆኗል። በመሆኑም የመምህራን ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ትኩረት ቅርጽን ይዘትን ወይም ቅርጽንና ይዘትን በጥምረት መሆን አለበት የሚለው ቁርጥ ያለ መደምደሚያ ያልተሰጠው ነው። በቅርጽ ዙሪያ የሚያነጣጥር ምጋቤ ምላሽ፣ በሆሄያት ግድፈት በስርዓት ነጥብና በቃላት ተገቢነት በዓረፍተ ነገር አመሰራረት በአንቀጾች ስረትና በሰዋሰው ህግጋት ትክክለኛ መሆን ላይ ትኩረት ያደረጋል (Keh 1990 Zedge 1988) ። በተጨማሪም ተማሪዎች የታላሚውን ቋንቋ ተግባራዊ ተግባር ለማለፍ ሰዋሰዋዊ ስርዓቱን በትክክል ማዋቀርና ማፍለቅ በመቻልና ባለመቻላቸው ላይ አጽንኦት በመስጠት እርማት የሚደረግበት ስልት ቅርፅን መሰረት ያደረገ ነው። በተጨማሪም የቋንቋ መምህራን ምጋቤ ምላሻቸው ከይዘት ይልቅ በቅርጽ ላይ ትኩረት ማድረጉ ለመጻፍ ኪሂል መሻሻል የተሻለና ትክክለኛ አካሄድ እንደሆነም (Lek 1990 Cohen and Cavalcant 1990 Zamel 1985) ይገልጻሉ።

በሌላ በኩል Shih (1986) እንደሚያስረዱት ለይዘታዊ ምጋቤ ምላሽ ቅድሚያ መስጠት አስፈላጊ እንደሆነ ይናገራሉ። ለተማሪዎች የፅሁፍ ልምምድ በመምህራን የሚሰጣቸው ምጋቤ ምላሽ የተዋጣለት የሚሆነው የፅሁፍን ይዘት መሰረት ካደረገ ነው። ይዘታዊ ምጋቤ ምላሽ ማለት ደግሞ የተማሪዎችን የጽሁፍ መልመጃ ከሀሳብ አንድነት አደረጃጀትና ጥልቅት ከመሳሰሉት አንጻር ታይቶ አስተያየት የሚሰጥበት ሂደት ነው።

በተጨማሪ በይዘት ላይ ትኩረት ተደርጎ የሚሰጥ ምጋቤ ምላሽ በአብዛኛው በትርጉም ወይም በፍቺዙሪያ መሆን ይኖርበታል። ምክንያቱም መልዕክቱ የቀረበበት ቋንቋ ወይም ሰዋሰው ቅንብሩ ጥሩ ነው ባይሰኝም ይዘቱ በተገቢ ሁኔታ ከተደራጀ ከሌላ ሰው ጋር

መግባባት እንደሚያስችል ያስረዳል። ስለዚህ ይዘትን ትኩረት የሚያደርግ ምጋቤ ምላሽ አስፈላጊና ላቅ ያለ ቦታ እንደሚሰጠው ያሳያል (Shih 1986)

Fathman and Whalley (1990) በጥናታቸው እንዳረጋገጡት ደግሞ መምህራን ለይዘት በተናጥል ምጋቤ ምላሽ ከሰጡባቸው ጽሑፎች የበለጠ ይዘትንና ቅርፅን አስመልክተው ጥምር ምላሽ የሰጡባቸው ፅሁፎች በይዘታቸው ላይ የተሻለ መሻሻል፣ አሳይተዋል። ስለሆነም ተማሪዎች ፅሁፎቻቸውን የበለጠ የሚያሻሽሉት ቅርፅንና ይዘትን በማጣመር ምጋቤ ምላሽ ከተሰጠ መሆኑን መምህራን ሊረዱት ይገባል። በተመሳሳይ ሁኔታ ይዘትንና ቅርፅን ያጣመረ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎች የመጻፍ ችሎታ ለማዳበር በጣም አስፈላጊ እንደሆነ (Grami 2005) ይገልጻሉ።

በአጠቃላይ ምጋቤ ምላሽ በቅርፅ፣በይዘት እንዲሁም ሁለቱን በጥምረት ሊሰጥ ይችላል። ሆኖም በብዙ ምሁራን ዘንድ መስማማትን ያገኘው ቅርፅንና ይዘትን ያጣመረ ምጋቤ ምላሽ ተመራጭነት ይኖረዋል የሚል ነው። ስለዚህ በቅርፅና በይዘት መካከል የተሳሰረ ዝምድና በማንኛውም ጥሩ ፅሁፍ ውስጥ የሚታይ ጉልህ ግንኙነት አንዳላቸው ተገንዝቦ እንደ አስፈላጊነቱ መጠቀም ተገቢ ነው (Taylor 1981)

2.1.5 የምጋቤ ምላሽ አይነቶች

ምጋቤ ምላሽን በተለያዩ መንገድ መስጠት ይቻላል። ዋናው ነጥብ መምህራን አንዱን አይነት ለብቻው ወይም አንዱን ከአንዱ ጋር በማደበባለቅ የሚጠቀሙ ሲሆን እያንዳንዱ የምጋቤ ምላሽ አይነት የራሱ የሆነ ጠቀሜታ ስላለው መምህራኑ ይህን ተረድተው በአጠቃቀም ጊዜ አስፈላጊውን ትኩረትና ጥንቃቄ መስጠት ይገባቸዋል (Anker 2001)። ከብዙዎቹ መካከል በዋናነት የሚጠቀሱትን የምጋቤ ምላሽ አይነቶች የሚከተሉት እንደሆኑ (Angelo and Cross 1993:Dalker 1989:Moxley 1988) ይገልጻሉ።

2.1.5.1 ገምጋሚ ምጋቤ ምላሽ

ይህ የምጋቤ ምላሽ አይነት በውጤት የሚገለጽ ነው። መምህራን ተማሪዎች ለሚጽፉት ጽሁፍ ተገቢ ይሆናል ያሉትን ውጤት የሚሰጡበት ሲሆን ተማሪዎቹም በመምህራቸው የተሰጣቸውን ውጤት በማየት የጽሁፋቸውን ደረጃ ጥሩ ወይም ዝቅተኛ መሆኑን

ይገነዘቡና በቀጣይ ስራቸው የጎደለውን ውጤታቸውን ለማስተካከል ፍላጎት እንዲያድርገባቸው የሚያበረታታ ነው። (Daiker 1989)

2.1.5.2 ትእዛዛዊ ምጋቤ ምላሽ

ትእዛዛዊ ምጋቤ ምላሽ በተማሪዎች ልምምድ ስራ ላይ ያሉትን ወይም ወደፊት ሊያጋጥሙ የሚችሉ ስህተቶችን እንዲያስተካክሏቸው በመምህራን ከሚሰጡት አስተያየቶች ይልቅ ተማሪዎች ራሳቸው ስህተታቸውን እንዲያርሙ የሚረዳ ዘዴ ነው። ዘዴው ተማሪዎች ምን አይነት ስህተት እንደፈጸሙና እንዴት መታረም እንዳለበት እንዲያውቁ የሚረዳቸው ቢሆንም ተማሪዎች ብዙ ድካም ስለማይፈልጉ ተቀባይነቱ አነስተኛ ነው። (Daiker 1989)

2.1.5.3 አጠናካሪ ምጋቤ ምላሽ

Moxley(1989) አጠናካሪ ምጋቤ ምላሽ በተማሪዎች ጽህፈት ላይ የሚሰጠው በጥያቄዎች መልክ ነው። ጥያቄው ሲቀርብ ጠቅለል ብሎ ሲሆን የሚያተኩረው በተወሰነ ነገር ላይ ብቻ ነው። አጠናካሪ ምጋቤ ምላሽ ሲቀርብ የጽሁፉ ዋና ሀሳብ የቱ ነው? ጽሁፉ በምን ላይ ያተኩራል? የተሰጠው ማጠቃለያ ተገቢ ነው? ወዘተ በሚሉ ጥያቄዎች ላይ ያተኩራል። በተጨማሪም ይህ ዘዴ ከጽሁፍ ቅርጽ ይልቅ ለይዘት የሚሰጠው ትኩረት ከፍተኛ ነው።

2.1.5.4 አስተካካይ ምጋቤ ምላሽ

አስተካካይ ምጋቤ ምላሽ ተማሪዎች ለሚጽፏቸው የሰዋሰው ስህተቶች መምህሩ በመጠቀም ተቀባይነት ያለውና ትክክለኛውን አስተካክሎ በመጻፍ የሚሰጥ እርማት ነው። (Anglo and Cross 1993)። ይህ ዘዴ ሲተገበር ስህተት የሆነውን በማክበብ ወይም የተለየ ምልክት በማድረግ ሲሆን ስህተት የሆነው ቃል ሀረግን ዐረፍተ ነገርን በማጥፋት የቃላትና የሀረጎች አገባብ በማስተካከል የተዘበራረቀ የአረፍተ ነገሮችቅደም ተከተል አስተካክሎ በመጻፍና ያልተሟላ ቃል ወይም ሀረግ በጽሁፍ ውስጥ ከታየ አስፈላጊውን እየጨመሩ አስተካክሎ ምጋቤ ምላሽ መስጠትን ይጠይቃል (Daiker 1989)። አስተካካይና አጠናካሪ ምጋቤ ምላሾች ተቀናጅተው ቢሰጡ ተማሪዎች የመጻፍ ችሎታ ላይ የተሻለ ለውጥ አለው። በዚህ

ጥናትም ለማየት የተሞከረው አጠናካሪና አስተካካይ ምጋቤ ምላሽ አቀናጅቶ በመስጠት በተማሪዎች የመጻፍ ችሎታ ላይ ለውጥ ማሳየቱን ነው።

2.1.6 የምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ ዘዴዎች

እንደ ምሁራኖች ገለፃ ተማሪዎች በመማሪያ ክፍል ውስጥ ሆነ ውጭ በተለያዩ ጉዳዮች ዙሪያ እንዲጽፉ ማድረግ እና ተገቢ የሆነ ምጋቤ ምላሽ መስጠት የመፃፍ ችሎታቸውን ያዳብርላቸዋል። እነዚህ ምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ ዘዴዎች እንደሚከተለው ያሰፍሯቸዋል።

2.1.6.1 ምልክቶችን በመጠቀም ስህተቶችን ማመልከት

ይህ ዘዴ እንደ ተሻለክማራጭ የሚወሰድና የመምህሩን የስራ ጫናን ያቃልላል ተብሎ የሚታሰብ ሲሆን መምህራን ስህተቶችን በማመልከት የሚጠቀሙባቸው የምጋቤ ምላሽ ዘዴዎች የተለያዩ ናቸው ምልክቶችን በመጠቀም ስህተቶችን ማመልከት በሚለው የጽሁፍ ወይም የድረሰት ምጋቤ ምላሽ ዘዴ መምህራን ሲጠቀሙ ተማሪዎቻቸው ለሁሉም ምልክቶች እንግዳ እንዳልሆኑና ሲያጋጥሟቸው አገልግሎት እንዳላቸው በቅድሚያ ግንዛቤ እንዲኖራቸው ማድረግ ይጠበቅባቸዋል (Hedge 1988፣Byrne 1988 ፣ Raimes 1983) በተጨማሪ Byrne(1988) ምልክቶችን በመጠቀም ስህተቶችን ማመልከት ምጋቤ ምላሽን ስንጠቀም ቀጠሎ ከተዘረዘሩት መምረጥና መገልገል እንደምንችል ያስረዳል። ስህተት የሆነውን አህድ በማስመር በጽሁፍ ጠርዝ ላይ ምልክቱን ማስቀመጥ

- 1. ስህተት የሆነውን አህድ ለይቶ በማስቀመጥ ተጨማሪ ማብራሪያ አለመስጠት
- 2. በጽሁፍ ጫፍ ላይ የተመረጠውን ምልክት አስቀምጦ በስህተቱ ላይ ምንም አይነት ጥቆማ አለማድረግ፤
- 3. የተለየ ምልክት እያንዳንዱን ስህተት የሚጠቁም በጽሁፍ ጠርዝ ላይ ማስቀመጥ፤
- 4. ለሁሉም ስህተት ሊያገለግል የሚችል የተለየ ምልክት በጽሁፍ ጠርዝ ላይ ማስቀመጥና ስህተቶችን ግን አለመጠቀም የሚሉት ናቸው።

ከላይ ካለው ሀሳብ የምንረዳው ምልክቶችን በመጠቀም ስህተቶችን ማመልከት የምጋቤ ምላሽ ዘዴ ተማሪዎች በሚጽፉት ጽሁፍ ውስጥ ያለውን ስህተት አምነው በመቀበል በሚቀጥለው ጽሁፋቸው ችግራቸውን ቀርፈው እንዲጽፉ ከማድረጉም በተጨማሪ

የተማሪዎችን አእምሮ በማይነካ መልኩ ስህተቶችን መጠቆሙ በሚቀጥለው ጽሁፋቸው ላይ ከፍተኛ አስተዋጽኦ ይኖረዋል።

Byrne (1988) ገለጻ ደግሞተማሪዎች በድርሰቶቻቸው ላይ ስለሰፈሩት የተለያዩ ምልክቶች የተማሪዎችን ጽሁፎች በማረም በኩል ችግሮችን ሙሉ በሙሉ በአንድ ጊዜ የሚቀርፍ ሳይሆን በተደጋጋሚ በመጻፍ ከስህተታቸው ለመውጣት ጥረት እንዲያደርጉ የሚረዳ እንደሆነ የሚያመላክት ምጋቤ ምላሽ መሆኑን የሚገልጽ ነው።

2.1.6.2 የታዩ ስህተቶችን በሙሉ ማረም

Lalande (1982) ይህን የጽሁፍ የማረም ዘዴ አጠቃላይ እርምጃ መሆኑንና ምላሹ ጥንታዊ የአስተራረም ዘዴ በመባልም እንደሚታወቅ ይገልጻሉ ።ይህ የምጋቤ ምላሽ ዘዴ ተማሪዎች በሚጽፉት ጽሁፍ ላይ የሚታዩትን ማንኛውንም ስህተቶች አንድ በአንድ እየነቀሰ በማሳየት ምጋቤ ምላሽ የሚሰነዘርበት ነው።

በተመሳሳይ ሁኔታ Byrne (1988) በጽሁፍ ውስጥ ለሚታይ ለማንኛውም ስህተት ምጋቤ ምላሽ የሚሰጥ ከሆነ ተማሪዎች ብዙ ስህተቶችን በመስራታቸው እንዲያፍሩ ፣እንዲሸማቁና ከጓደኞቻቸው ያነሱ እንደሆኑ አድርገው ራሳቸውን ስለሚቆጥሩ በመምህሮቻቸው ላይ አሉታዊ አመለካከት እንዲኖራቸው ያደርጋል ።ይህ ደግሞ የመጻፍ ተነሳሽነታቸውንና ዝንባሌያቸውን ስለሚያሳጣቸው ትምህርቱንም ሆነ መምህራንን እንዲጠሉ ያደርጋቸዋል ።ስለሆነም በጽሁፍ ውስጥ ለሚታዩ ለማንኛውም ስህተት ምጋቤ ምላሽ መስጠት አስፈላጊ አይደለም ምክንያቱም ከመጠን ያለፈ እርምጃ የሚደረግላቸው ከሆነ በርካታ ተማሪዎች ከመጻፍ ሊታቀቡ ይችላሉ (Madson 1983)።

Gippsetal (2004) እና Edge (1988)እንደሚገልጹት ደግሞ ተማሪዎች በጽሁፋቸው ለሚታዩ ስህተቶች ከሚሰጠው ምጋቤ ምላሽ የበለጠ እንዲማሩ ስህተቶቻቸውን እንዲቀንሱ ና እንዲቀርፉ ከተፈለገ ምጋቤ ምላሹን ቀስ በቀስ መስጠት እንጂ በአንድ ጊዜ ለሚፈጽሙት ለእያንዳንዱ ስህተት የሚሰጥ ምጋቤ ምላሽ በተማሪዎች ሆነ በመምህራን ላይ ጫናን የሚፈጥር ግራ መጋባትን የሚያስከትልና ተነሳሽነትን የሚቀንስ ነው።ይህም

የምጋቤ ምላሽን ውጤታማነት ጥርጣሬ ውስጥ ሊያስገባው ይችላል። እንደ ምሁራኖቹ አገላለጽ ለተማሪዎቹ የሚሰጠው ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎችን ስህተት የሚያሳይ ስለሆነ የመጻፍ ተነሳሽነትታቸውን ይቀንሳል ይህ እንዳይሆን ሙሉ በሙሉ ስህተታቸውን በግልጽ ሳናስቀምጥ በመጠኑ አቅጣጫን በመጠቀም ስህተት ማሳየት ካልተቻለ የመጻፍ ፍላጎታቸውን ማዳበር እንደማይቻል ገልጸዋል ።

2.1.6.3 ከስህተቶች የተወሰኑትን መርጦ ማረም

ይህ ስህተት የማረም ዘዴ የሚከወነው የተወሰኑ ችግሮችን ብቻ መርጦ በማረም ሲሆን ጥቂት ስህተቶች የትኩረት አምድ ሆነው ይመረጣሉ ስህተቶቹ የሚታረሙት አብዛኛዎቹ ተማሪዎች በተደጋጋሚ የሚፈጽሟቸውና የቋንቋ መማርን በሚያደናቅፉ አጠቃላይና ዋና ዋና (Global errors) የጋራ ችግሮች ላይ ብቻ ነው። በተጨማሪም መግባባትን ሊከለክሉ የሚችሉ ለሁሉም ወይም ለአብዛኛው ተማሪ የጋራ የሆኑ ዋና ዋና ስህተቶችን ማረም የጽሁፍ ስራን ውጤታማ ያደርገዋል ስህተቶችን መርጦ ማረም የሚከወነው ስህተቶችን ሁሉ የማረም ዘዴ በቋንቋ መምህሩ ላይ የሚፈጥረውን ረጅም ጊዜ መሻማትና በቋንቋ ተማሪዎች ላይ የሚከሰተውን የተስፋ መቁረጥ ስሜት ለመቅረፍ ታስቦ ነው (Byrne 1988: 124; Lalande 1982)።

እንደ Anker (2003) ገለጻ መምህራን በተማሪዎች ጽሁፍ ውስጥ የሚታዩ ሁሉንም ስህተቶች የሚያስተካክሉበት ምክንያት ፦

1. ተማሪዎች እንዲያታቱና ግራ እንዲጋቡ ስለሚያደርግ የሚፈጽሙትን ስህተት ለማሳደግ ተነሳሽነቱና ዝንባሌው ስለማይኖራቸው ፤
2. ምጋቤ ምላሹ ከመብዛቱ የተነሳ ተማሪዎች መምህራንንም ሆነትምህርቱን መጥላት እንዲጀምሩ ስለሚያደርጋቸው
3. ተማሪዎች ደካማ እንዲሆኑና ለመጻፍ ብቁ እንዳልሆኑ አድርገው እንዲያስቡ ስለሚያደርግ
4. ለሁሉም ስህተቶች ምጋቤ ምላሽ ለመስጠት ብዙ ጊዜን ስለሚጠይቅ ፤
5. ተማሪዎች በጽሁፍቸው ለፈጸሙት ስህተት የተሰጠውን ምጋቤ ምላሽ ሊረሱት ስለሚችሉ የሚሉት ናቸው።

ነገር ግን ስህተቶችን መርጦ ማረም ከስህተት የጸዳ የእርማት መስጫዘዴ ለሆንአልቻለም :: ምክንያቱም በምጋቤ ምላሽ ወቅት ለተወሰኑ ስህተቶች ብቻ ትኩረት ስለሚሰጥ ነው:: እንደ ዋና ችግር ተደርጎ ሳይወሰዱ ምጋቤ ምላሽ ያልተሰጣቸው ስለሚዘለሉ በተማሪዎች በኩል ትክክል እንደሆኑ ተደርገው ይወሰዳሉ :: ስለዚህ የቋንቋመምህራን በእርማት ሂደት ምጋቤ ምላሽ የሚያተኩርባቸውን ነጥቦች በማስገንዘብ የታለፉ ስህተቶች እንደሚገኙና የተሳሳተ የቋንቋአጠቃቀም እንዳይጎለብት በማሳወቅ የተማሪዎችን የግንዛቤ አቅጣጫ ማስፋት ይገባቸዋል (Lalande 1982)

እነዚህ የምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ ዘዴዎች በተማሪዎች የጽሁፍ ወረቀት ላይ በሁለት አይነት መንገድ ሰፍረው ሊገኙ ይችላሉ (Keh 1990):: እነሱም በተማሪዎች ጽሁፍ ግራና ቀኝ ባሉት ክፍት ቦታዎች የሚሰጠው ሕዳጋዊ ምጋቤ ምላሽ (Marginal Feedback) ናቸው:: በተማሪዎች ጽሁፍ ግራና ቀኝ ባሉት ክፍት ቦታዎች የሚሰጠው ሕዳጋዊ ምጋቤ ምላሽ በጽሁፍ ውስጥ ባሉት በእያንዳንዱ መስመር ላይ የሚሰጥ ከመሆኑም ባሻገር ግልጽና አጭር ነው:: ምክንያቱም ተማሪዎች ስህተታቸውን በፍጥነትና በቀላሉ ለመረዳት ያስችላቸዋል ነገር ግን የጽሁፉን ጥቃቅን ስህተት እንጂ አጠቃላይ የሆነውን እርማት አያሳይም ::

የማጠቃለያ ምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ መንገድ ግን በጽሁፉ መጨረሻ የሚሰጥ ሲሆን ተማሪዎች የፈጸሙትን አጠቃላይ ስህተት በመጠቀም ጽሁፉን ለማዳበር የሚያግዙ አስተያየቶችን በጽሁፉ መጨረሻ ያመለክታል:: ሆኖም ይህ ምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ መንገድ ለተማሪዎች ግራ የሚያጋባ ነው :: ምክንያቱም በፈጸሙት በእያንዳንዱ ስህተት ዙሪያ ጥቆማ አያካሂድም:: ስለዚህ ብቻውን መሰጠቱ ውጤት አልባ ሊያደርገው ስለሚችል ሕዳጋዊ ምጋቤ ምላሽና ማጠቃለያ ምጋቤ ምላሽን በተመጣጠነ ሁኔታ እየተጣመሩ ቢሰጡ የተማሪዎችን የመጻፍ ችሎታ ለማዳበር ከፍተኛ አስተዋጽኦ ይኖረዋል::

2.1.7 የምጋቤ ምላሽ ባህሪዎች

ምጋቤ ምላሽ የተለያዩ ነገሮችን መሰረት በማድረግ እና ከግንዛቤ ውስጥ በማስገባት በተለያዩ መልኩ Colle and Chan (1994) ሲፈረጁ ይስተዋላል:: ለምሳሌ ቃላዊና ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ይዘታዊና ቅርጻዊ ምጋቤ ምላሽ ፣ አዎንታዊና አሉታዊ ምጋቤ ምላሽ ወዘተ በማለት ይከፍሏቸዋል:: ይሁን እንጂ በዚህ ንዑስ ርዕስ ስር ለመዳሰስ የሚሞክረው

አወንታዊና አሉታዊ የምጋቤ ምላሽ ባህሪያቶችን ነው። በCohen.A.D.and Cavalcanti(1990) እና Leki (1990) አገላለጽ የተማሪዎችን የመማር ችሎታ ለማዳበር የሚሰጠው ምጋቤ ምላሽ ወደፊት ጠንክረው እንዲሰሩ ተስፋ የሚሰጥና ትችት እንዲታይበት የሚያደርጉ የምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ ሁኔታዎች ዋናዎቹ አወንታዊ (Positive) እና አሉታዊ /Negative/ በመባል የሚታወቁት የተማሪዎችን የመማር ስሜት የማነሳሳት ወይም የማዳከም አስተዋጽኦ አላቸው።

2.1.7.1 አዎንታዊ / Positive/ ባህሪያት

ይህ የምጋቤ ምላሽ ሁኔታ የተማሪዎችን ክንዋኔ ተገቢነት ያለው ስለመሆኑ ወይም ተማሪዎች ትክክለኛ መልስ ለማቅረብ መሞከራቸውን መምህሩ ትክክል ነው ወይም በጣም ጥሩ መልስ ነው በማለት ጥቆማ የሚያደርግበት ሲሆን ለተማሪዎች በሰሩት ስራ ላይ ጠንካራ ጎናቸውን ግንዛቤ ውስጥ በማስገባት መረጃ ለመስጠት የሚያገለግል ነው(Colle and Chan 1994)

Gipps et al(2004) ገለጻ ደግሞ ለተማሪው የሚቀርበው ምጋቤ ምላሽ ውጤታማ እንዲሆን የተማሪውን የመጻፍ ኪሂል ለማሻሻል እንዲረዳና ተስፋ አስቆራጭ እንዳይሆን መምህራን የሚሰጡት ምጋቤ ምላሽ አወንታዊ መሆን ይኖርበታል በተጨማሪም አወንታዊ ምጋቤ ምላሽ ተማሪዎች የትምህርቱን አላማ ለማሳካት በትክክለኛው መንገድ እንዲጓዙ የሚያደርግ ስለሆነ የመማር ማስተማሩን ሂደት ለማፋጠን ከፍተኛ እገዛ ያደርጋል ።

እንደ Raimes (1983) ገለጻ ተማሪዎች በሚጽፏቸው ድርሰቶች ውስጥ መልካም ነገር ከተገኝ መጥቀስና ማድነቅ ለመምህሩ ስህተቶችን ለማረም መንገዱን ያቃልልለታል መምህሩ አድናቆትን ለመስጠት በመጀመሪያ የተማሪውን ጽሁፍ በሚገባ ማንበብ ይጠበቅበታል። ከሀሳብ አደረጃጀት ጀምሮ እስከ ስርአተ ነጥብ አመራረጥና አጠቃቀም ድረስ በመውረድ እየተከተለው መሆኑን ከተገለጸለት በቀጣይ ስራ ጠንካራ ጎኑን እንዲከተል ያበረታታዋል ።

በሌላ በኩል አወንታዊ ምጋቤ ምላሽ በመምህሩ ላይ የስራጫናን አይፈጥርም። ስለዚህ መምህራን ከስራ ብዛት የተነሳ እንዲሁም በተማሪዎች ለመወደድ ሲሉ የሚሰጧቸው ምጋቤ ምላሾች አዎንታዊ ወይም ጠንካራ ጎናቸውን ብቻ የሚያንጸባርቅ ከሆነ የተማሪዎችን የመጻፍ ችሎታ ሊያጎለብት አይችልም። በመሆኑም ይህን ሁኔታ መምህራን በመገንዘብ የተማሪዎችን ደካማ ጎናች የሚያሳዩ ምጋቤ ምላሾችን መስጠት

አስፈላጊ መሆኑን ማጠናቀቅዎታል። መምህራን ለተማሪዎቻቸው ጽሁፍ ምጋቤ ምላሽ በሚሰጡበት ጊዜ ጥሩ በጣም ጥሩ ደህናና የመሳሰሉትን አዎንታዊነት ያላቸውን ቃላት መጠቀማቸው ብቻ በቂ አይደለም። ስለዚህ እንደዚህ አንደዚህ አይነት መልሶችን በተናጥል ከመሰጠት ይልቅ ስህተቶቻቸውን ሊያስተካክሉላቸው ሊጠቁማቸው ከሚችሉ ምጋቤ ምላሾች ጋር በማጣመር ቢሰጡ ውጤታማ መሆን ይችላሉ (Byrne 1988)።

በአጠቃላይ አዎንታዊ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎችን የአመለካከት ለውጥ ከማምጣቱም ባሻገር የመማር ተነሳሽነትን ከፍ የሚያደርግ በመሆኑ መምህራን ይህን አይነት ምጋቤ ምላሽ ቢጠቀሙበት በተማሪዎቻቸው ላይ የሚታየውን የመጻፍ ኪሂል ችግር ሊቀረፍ ይችላል።

2.1.7.2 አሉታዊ (Negative) ባህሪያት

አሉታዊ የምጋቤ ምላሽ ባህሪያት በመማር ማስተማሩ ሂደት ተማሪዎች ለሚሰሯቸው ለተለያዩ ስህተቶች ትኩረት እንዲሰጡ ለማድረግ ወይም ይህን አይነት ስህተት መስራት እንደሌለባቸው ለማሳሰብ ወይም በጥቃቅን ጉድለት ለሰሩት የጽሁፍ ስህተት እንደማስጠንቀቂያ ፊትለፊት የሚሰጥ ነው (Leki 1997; Colleand Chan 1994)።

አሉታዊ ምጋቤ ምላሽ የጽሁፍ ስራው ትክክል አለመሆኑን በሚጠቁም መልኩ ቀለል ባለ ሁኔታ መገለጽ አለበት ። አለበለዚያ ተማሪዎች ለጻፉት ነገር የሚሰጣቸውን አሉታዊ ምጋቤ ምላሽ ትችታዊ አድርገው ስለሚቆጥሩ አስተያየቶቹ ምን እንደሚሉ በወጡ ምን እንደሚል ስለሚያነቡት ጠቃሚ የሆኑ መረጃዎችን ሳያገኙ ይቀራሉ። በተጨማሪም አሉታዊ ምጋቤ ምላሽ በተማሪዎች ላይ ሊደርስ የሚችለውን አሉታዊ ለውጥ ለመቀነስ የሚደረገው ጥረት የመምህራንን ብቃት የሚጠይቅ ነው ። በመሆኑም መምህራን የተማሪዎችን የመጻፍ ችሎታ እንዳይጎዳ ስሜታቸውን በማገናዘብ አግባብነት ያለው አሉታዊ ምጋቤ ምላሽ ሊሰጧቸው ይገባዋል ። ይህ ከሆነ ተማሪዎቹ ደካማ ጎናቸውን ተገቢ በሆነ መንገድ በመረዳት ማስተካከል ይችላሉ (Colle and Chan 1994; 225)።

Anderson and Faust (1975) በጥናታቸው እንዳረጋገጡት ደግሞ በአሉታዊ (Negative) ምጋቤ ምላሽ ተማሪዎች በተሸለ ሁኔታ የጽሁፍ ኪሂል ችሎታቸውን ያዳብራሉ ። ሆኖም በተማሪዎች በኩል የአሉታዊ (Negative) ምጋቤ ምላሽ ተቀባይነቱ በጣም አነስተኛ ስለሆነ መምህራን አስፈላጊ የሆነ አዎንታዊ (Positive) ምጋቤ ምላሽ

በመሰንዘር የተማሪዎችን የጽህፈት ክሂል ችሎታቸውን እንዲያጎለብቱ ማድረግ ይጠበቅባቸዋል ።

ከላይ የቀረበውን ሀሳብ ስንረዳው በመማር ማስተማር ሂደት ውስጥ ተማሪዎች በተገቢው ሁኔታ ሀሳባቸውንና አካባቢያቸውን አቀናቀው እንዲጽፉ እንዲሁም ድርሰት የመጻፍ ችሎታቸው እንዲሻሻል የሚረዳቸው የመምህራን ተገቢ የሆነ አወንታዊ ወይም አሉታዊ ምጋቤ ምላሽ መኖሩ ተማሪዎቹ ስህተታቸውን እንዳይደግሙ ይጠቅማቸዋል።

2.1.8 የውጤታማ ምጋቤ ምላሽ ባህሪያት

ለተማሪዎች ጽሁፍ የሚሰጣቸው ምጋቤ ምላሽ ውጤታማ ነው ለማለት የራሱ መለያ ባህሪ እንዳለው ምሁራን ይገልጻሉ ። እንደ (Colle and Chan 1994) አመለካከት ደግሞ የውጤታማ ምጋቤ ምላሽ ባህሪዎችን በሚከተለው መልኩ አስፍረዋቸዋል፡-

-መምህሩ የምጋቤ ምላሾችን አይነትና ብዛት ከተማሪዎች ዳራዊ እውቀት ፤ ፍላጎትና እድሜ ጋር በማጣጣም በመርህ ትምህርቱ አጠቃላይ ይዘት ላይ ሳይሆን ውስን በሆነ ነገር ላይ ያነጣጠረ ግልጽነት ከጎደለው ይልቅ ግልጽነት ባለው ላይ ምጋቤ ምላሽ መቅረብ ብቻ በተማሪዎች ጽሁፍ በሚታዩ ስህተቶች ወይም ጠንካራ ጎኖች ላይ በሚሰጡ ምጋቤ ምላሾች የቋንቋ መምህራን ድርሻ የላቀ ቢሆንም ሁልጊዜም ምጋቤ ምላሹ በእነሱ ብቻ መሰጠቱ ውጤታማ ሊያደርገው አይችልም ። ስለዚህ በተማሪዎች መካከል የርስ በርስ (ቢጤ) እርማት እንዲያደርጉ እድሉን በማመቻቸት የመማር ማስተማሩን አቅጣጫን ማቀላቀል ሲቻል ፤ ምጋቤ ምላሹ በተማሪዎች ልምምድ ላይ ትኩረት ለማድረግ የመጻፍ ክሂል ችሎታቸውን በማሻሻል በኩል ተገቢ የሆኑትን በማበረታታት ወይም የታዩትን ስህተቶች ጥቆማ የሚያደርግ እንጅ ስህተት ለምን ተገኘ ተብሎ አላስፈላጊ እርምጃ ውስጥ የማይገባ ሲሆን፤

ምጋቤ ምላሹ በመርኃ ግብሩ መሰረት የታቀዱትን ልምምዶች በክንውን ላይ እያሉ የሚሰጥ ሲሆን በተማሪዎች የጽሁፍ ልምምድ ላይ የሚሰጠው ምጋቤ ምላሽ የሚገለጽበት ሁኔታ ጽኑነትና ተቀባይነት ያለው የአስተራረም ስልት ያለው ሆኖ ሲገኝ ፤ ማለትም ምጋቤ ምላሽ መሰጠት ያለበት ስህተቶችን ሳይዘል ጥቆማ ሰጥቶ የሚሄድ ወይም በአንድ የጽሁፍ መልመጃ ማበረታታት ወይም የተገኙትን ስህተቶች ምጋቤምላሽ የተሰጡትን

ነጥብ በሌላው ተማሪ ጽሁፍ መልመጃ ላይ ይህንኑ ሳይለወጥ በወጥነት ከተሰጠ፤ የሚሉት ናቸው፡፡

በአጠቃላይ ምጋቤ ምላሽ አስፈላጊ የሚሆነው ተማሪዎች የሚጽፉት ድርሰት የተዋጣለት እንዲሆንና በሚገባ ሀሳባቸውን እንዲገልጹ በተደጋጋሚ ጽሁፍ እንዲጽፉ በማድረግና መምህራን ጽሁፉን በማየት አስፈላጊውን ምጋቤ ምላሽ በመስጠት ስህተቶቻቸውን እያረሙ እንዲሰሩ በአዎንታዊ የምጋቤ ምላሽ ባህሪ በመጠቀም እንዲሁም አጠናካሪና አስተካካይ የምጋቤ ምላሽ አይነት ተጠቅመው ጥቆማ በመስጠት የመጻፍ ችሎታቸውን ማሻሻል ተችሏል፡፡

2.2 የቀደምት ስራዎች ቅኝት

ይህ ክፍል ከዚህ ጥናት ጋር ተያያዥነት ያላቸው ስራዎች የሚጠቀሱበት ነው፡፡ ይህም የጥናቱን ርዕስ ፣ ዓላማ፣ አጠናን ዘዴና የተደረሰበትን ውጤት በመግለጽ፣ ከዚህ ጥናት ጋር ያላቸውን ግንኙነትና ልዩነት የሚያመለክቱ ነጥቦችን ይገልጻል፡፡

ግርማ(1990) “በአማርኛ ድርሰት የመጻፍ ክሂልን ለማዳበር መስተጋብር ስልት /Interactive Approach/ ያለው ተግባራዊነትና ውጤታማነት” በሚል ርዕስ ጥናት አካሂደዋል፡፡ የጥናቱ አላማም የሁለተኛ ደረጃ ተማሪዎች በአማርኛ ድርሰት የመጻፍ ክሂልን ማዳበር ያስችላል እንደሆነ ለመፈተሽ በገላጭ የጥናት ዘዴ በአንድ ቡድን የታቀፉ ተጠኝዎች ላይ ማጥናት ነው፡፡ ተጠኝዎቹም የተመረጡት በአመች ናሙና ሲሆን በሀድያ ዞን የካቲት 25/67 ከፍተኛ 2ኛ ደረጃ ትምህርት ቤት በ1990 በ10ኛ ‘ E ‘ ክፍል የሚማሩ የአማርኛ ቋንቋ አፈ ፈትና ኢ-አፈ ፈት ተማሪዎች ናቸው ፡፡ የመረጃ መሰብሰቢያ ዘዴው ምልከታ ፣ የጽሁፍ መጠይቅና መስተጋብራዊ ስልት ነው ፡፡ በጥናቱ የተገኘው ውጤት መስተጋብራዊ ስልት በድርሰት ማስተማሪያ ዘዴነት በተግባር ላይ ቢውል በሀገራችን ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች መምህሩ ለተማሪዎቹ እንደሚፈልጉት ድጋፍ ማድረግ እንደሚያስችል የሚረዳ መሆኑን አሳይቷል፡፡

አስካለ (2001) የጥናቱ ርዕስ “ተማሪዎች ለሚጽፏቸው ድርሰቶች በመምህራን የሚሰጡ ምላሾች የተማሪዎችን ድርሰት የመጻፍ ችሎታ በማሻሻል ረገድ ያላቸው ተጽእኖ” የሚል ሲሆን የጥናቱ አላማም የቋንቋ መምህራን ለተማሪዎቻቸው የሚሰጧቸው ምጋቤ ምላሽ

የመጻፍ ችሎታቸውን በማዳበር በኩል የሚያመጣውን ተጽእኖ መፈተሽ ነው ። ተጠኝኝዎቹ በባህርዳር በመራዊ መሰናዶ ተምህርት ቤት በ2001 ዓ.ም የ11ኛ ክፍል ተማሪዎች በተራ የእጣ ናሙና የተመረጡ ሲሆኑ የመረጃ መሰብሰቢያ ዘዴውም ሰነድ ፍተሻ፣ የጽሁፍ መጠይቅና ቃለ መጠይቅ በመጠቀም ሲሆን የአጠናን ዘዴውም ገላጭ ቅኝታዊ የምርምር ስልት በመጠቀም በመደበኛ ልይይትና በቲ-ቴስት “ Repeated Measures Sample t-test” ስሌት ተጠቅመዋል ። ጥናቱም የደረሰበት ውጤት በመምህራን የሚሰጡት ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎችን የጽህፈት ችሎታ እንደሚቀንስ የሚያመጣው ተጽእኖ ከፍተኛ እንደሆነና ተማሪዎች ከምጋቤ ምላሽበፊትና በኋላ በመጻፍ ችሎታቸው ላይ መሻሻል አለመታየቱን ያመለክታል ።

እነዚህ ሁለቱ ጥናቶች የሚያመሳስላቸው በተማሪዎች ድርሰት የመጻፍ ዙሪያ ሆኖ በገላጭየአጠናን ዘዴ መጠናቱ ነው ። ከዚህ ጥናት ጋር ያለውቸው ልዩነት ደግሞ የመጀመሪያው አፈፈትና ኢ-አፈፈት ባንድ ላይ ሆነው መስተጋብራዊ ስልት ተግባራዊ ቢሆን በሀገራችን ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች መምህሩ ለተማሪዎቹ እንደሚፈልጉት ድጋፍ ማድረግ እንደሚያስችለው ማሳየቱ ይህ ጥናት የሚካሄደው ደግሞ በአፈ ፈት መሆኑ ነው። በሁለተኛው ጥናት በመምህራን የሚሰጡ ምጋቤ ምላሾች በተማሪዎች ድርሰት የመጻፍ ችሎታ ላይ ምንምለውጥ አለማሳየቱን የሚያመለክት ሲሆን ይህ ጥናት ግን በመምህራን የሚሰጡ ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች የተማሪዎችን የድርሰት መጻፍ ችሎታ እንደሚያዳብር ጥናቱ አመልክቷል።

እታለማሁ (2006) “የ9ኛ ክፍል የአማርኛ ቋንቋ መምህራን በተማሪዎቻቸው የመጻፍ መለማመጃ ላይ የሚሰጡ ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ፍተሻ” የሚል ነው ። የጥናቱ አላማም የቋንቋ መምህራን በተማሪዎቻቸው ላይ የሚሰጧቸውን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ መፈተሽ ነው ። ጥናቱ በአዲስ አበባ ከተማ ክፍለ ከተማ ውስጥ የሚገኙ የ2ኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች ውስጥ የካቲት 23 2ኛ ደረጃ ትምህርት ቤት በአመች ናሙና አመራረጥ በመምረጥ ተካሂዷል ። የመረጃ መሰብሰቢያ ዘዴውም የተማሪዎች ጽሁፎች ፣ የጽሁፍ መጠይቅና ቃለ መጠይቅ ናቸው። በጥናቱ የተገኘው ውጤት ደግሞ መምህራን ገምጋሚ ምጋቤ ምላሽን አዘውትረው እንደሚጠቀሙና በዋናነት ስህተቶችን መርጦ የማረም ስልትን ተጠቅመው የተማሪዎችን ጽሁፍ እንደሚያሻሽሉ የትንተናው ውጤት አሳይቷል።

እንዳለ (1992) የጥናቱ ርዕስ “ድርሰት ላይ የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ሚና” በሚል ርዕስ የቀረበ ሲሆን አላማውም ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በተማሪዎች ድርሰት አጻጻፍ ችሎታ ላይ ያለውን ሚና በሳይንሳዊ ዘዴ መመርመር ነው። ጥናቱን ለማክናወን ተጠኝ ቡድኖችን በአጋጣሚ ለመምረጥ ቅድመ ልምምድ (Pretest) እና ድህረ ልምምድ (Post test) ፈተናዎች ይሰጣሉ የመረጃ መተንተኛ ዘዴውም ስታስቲካዊ ሲሆን ትምህርት ቤቱም በምክንያታዊ ናሙና አመራረጥ የተመረጠ ነው። ጥናቱም በአዲስ አበባ ከተማ በሚገኙ የ11ኛ የክፍል ተማሪዎችን በ18 መማሪያ ክፍል 2ቱ በእጣ ናሙና የተለዩ ሲሆን በእጣው መሰረት አንዱ የሙከራ (Expermental group) ሌላው ጥብቅ (Controlled Group) ቡድን በማለት በአጥኝው ተመድቧል ። መረጃ መሰብሰቢያ ዘዴው በጽሁፍ መጠይቅ ፤ በቃለ መጠይቅ ና በምልክታ ሆኖ የተገኘው ውጤትም ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎች ድርሰት አጻጻፍ ችሎታ እንደሚሻሻል በጥናቱ ተረጋግጧል

ሁለቱ ጥናቶች የሚያመሳስላቸው በተማሪዎች ድርሰት አጻጻፍ መሻሻል ላይ መምህራን የሚሰጡት ምጋቤ ምላሽ ያለውን አስተዋጽኦ መመርመር ላይ ሲሆን ። ልዩነቱ ደግሞ የምርምር ዘዴው እታለማሁ (2006) የተጠቀሙት አይነታዊና መጠናዊ ሲሆን እንዳለ (1992) ደግሞ በሳይንሳዊ ዘዴ ተጠቅመው የሙከራ ክፍልና ጥብቅ ክፍል በማለት ንጽጽራዊ ዘዴን መጠቀማቸውን ሲያሳይ የተጠኝ ተማሪዎች የክፍል ደረጃ የትምህርት ቤት አካባቢ እንዲሁም የተጠናበት አመተ ምህረት የተለያየ መሆኑን ያሳያል።

ይህ ጥናት የሚለየው መምህራን ገምጋሚ ምጋቤ ምላሽ በመጠቀም የተማሪዎች የድርሰት መጻፍ ችሎታ ለማሻሻል ከአስተካካይ እና አጠናካሪ ምጋቤ ምላሽ የተሸለ አይሆንም ስለዚህ ይህ ጥናት አስተካካይና አጠናካሪ ምጋቤ ምላሽ በመስጠት የተማሪዎችን የድርሰት ጽሁፍ እንደሚያሻሽል አሳይቷል።

ምዕራፍ ሶስት

የጥናቱ ዘዴ እና አካሄድ

የጥናቱ ዘዴ

ጥናቱ አላማውን ከግብ ለማድረስ አጥኝቶ የተጠቀመችበት የአጠናን ዘዴ መጠናዊ ላይ የተመሰረተ ከፊል ሙከራዊ ነው። ለጥናቱም የሚያስፈልጉ መረጃዎች በድርሰት ፈተና፣ በጽሁፍ መጠይቅ እና በቃለ መጠይቅ አማካይነት ተሰብስቧል።

3.1 የናሙና አመራረጥ

3.1.1 የጥናቱ አካላይ

ይህ ጥናት በአማራ ክልል በሰሜን ሸዋ ዞን በመንዝላሎ ምድር ወረዳ ላይ ያተኮረ ነው። በመንዝላሎ ምድር ወረዳ ሁለት 2ኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች ሲኖሩ በወገሬ 750 የ9ኛ ክፍል ተማሪዎች በጠል 250 የ9ኛ ክፍል ተማሪዎች ይገኛሉ። በአጠቃላይ 1000 የ9ኛ ክፍል ተማሪዎች ሲሆኑ ጥናቱ የሚካሄደው በወገሬ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ውስጥ በሚማሩ ተማሪዎች ነው። ይህም በርካታ ቁጥር ያላቸው ተማሪዎች በመያዙ ለጥናቱ ተተኳሪ ሆኖ በአመቺና ሙና አመራረጥ ተመርጧል። ተማሪዎቹ የሚማሩበት ክፍል ደግሞ እጣ በማዉጣት የንሞና ዘዴ ተመርጠዋል።

3.1.2 የትምህርት ቤት ናሙና አመራረጥ

የዚህ ጥናት ዋና አላማ የአማርኛ ቋንቋ ተማሪዎች ለሚጽፉት ድርሰት መምህራን የሚሰጡት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የመጻፍ ችሎታቸውን በማሻሻል ረገድ ያለው አስተዋጽኦ ትንተና ነው። ስለዚህ በሰሜን ሸዋ ዞን በመንዝላሎ ምድር ወረዳ በሚገኙ ሁለት 2ኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች ውስጥ የወገሬ ትምህርት ቤት ለጥናቱ ተተኳሪ ሆኗል። ይህ ትምህርት ቤት የተወሰደው በአመቺ ናሙና ዘዴ ተመርጦ ነው።

3.1.3 የክፍል ደረጃ ናሙና አመራረጥ

በተጠኝነት የተመረጡት በመንዝ ላሎ ምድር ወረዳ በወገሬ 2ኛ ደረጃ በ2011 ዓ.ም የትምህርት ዘመን በ9ኛ ክፍል በመማር ላይ የሚገኙ ተማሪዎች ናቸው። ይህ የተመረጠበት ዋና ምክንያት የ9ኛ ክፍል ተማሪዎች ከታች ጀምረው ድርሰት መጻፍ ቢለማመዱ መሰረት በመያዝ ለላይኛው የክፍል ደረጃቸው ቀና ሆኖ የውስጥ ሀሳባቸውን፣ የሀገራቸውን ባህልና ታሪክ ለመጻፍ እንዲያስችላቸው በማሰብ ነው። እንዲሁም በአማረኛ ቋንቋ በትምህርት ቤት ውስጥ የድርሰት መጻፍ ልምምድ ማድረግ በሌሎቹም የክፍል ደረጃ ላሉ ተማሪዎች ጥናቱ እንደሚያገለግል ስለታመነ ነው።

3.1.4 የተጠኝ ተማሪዎች ናሙና አመራረጥ

በወገሬ አጠቃላይ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ለጥናቱ እስከትኩረት በመስጠት የጽህፈት ስራ ይከናወንበታል። አጥኝ ወንጀል የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ጋር በመሆን በትምህርት ቤት ውስጥ ካሉት 15 የ9ኛ ክፍል መማሪያ ምድቦች መካከል እጣ ጠቅልሎ ናሙና በመምረጥ ዘዴ በመጠቀም ሁለት ምድቦችን ወስዶ ከሁለቱ መካከል እጣ በማውጣት አንዱ የሙከራ ቡድን ሌላው አንዱ ምድብ ደግሞ የጥብቅ ቡድን ሆኗል። ይህም የሆነው ተማሪዎቹ የግል እንጅ የቡድን ችሎታ ልዩነት እንደሌላቸው ከትምህርት ቤቱ ሱፐርቫይዘር ጋር በአመዘጋገባቸው ሁኔታ እና በክፍል አደላደላቸው ዙሪያ ተመጣጣኝ እንደሆኑ አጥኝ ባገኘችው መረጃ በማረጋገጥ ነው። ሁለቱ ክፍሎች 100 ተማሪዎች የተመደቡ ሲሆን ከጠቅላላው በወረዳው ካሉ ትምህርት ቤቶች የ9ኛ ክፍል ተማሪዎች ከ1000 ተማሪዎች ውስጥ አስሩን ፐርሰንት የያዙ ናቸው። ከነዚህ መቶ ተማሪዎች ውስጥ 10 ተማሪዎች ከትምህርት ገበታቸው በተለያየ ችግር ያቋረጡ ሲሆኑ ፆቱ ደግሞ በተከታታይ በድርሰት መጻፍ ፈተና ወቅት ባለመገኝታቸው ምክንያት በጥናቱ ውስጥ አልታቀፉም በጥናቱ ውስጥ ከመጀመሪያ እስከ መጨረሻ ሲከታተሉ የቆዩ ተማሪዎች ከሙከራ ቡድን 41 ከጥብቅ ቡድን 41 በአጠቃላይ 82 ተማሪዎች የጥናቱ ተሳታፊ ናቸው።

3.1.5 የመምህራን ናሙና አመራረጥ

ይህ ጥናት በዋናነት መሰረት አድርጎ የተነሳው የመምህራን ጽሑፋዊ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎችን የጽህፈት ችሎታ በማዳበር ረገድ ያለውን አስተዋጽኦ ላይ ያነጣጠረ ሲሆን

ትኩረቱም በመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ላይ ይሆናል። በዚህም በሰሜን ሸዋ ዞን በመንዝ ላሎ ምድር ወረዳ 2ኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች በወገሬ ትምህርት ቤትና በጦል ትምህርት ቤት 6 የ9ኛ ክፍል የአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የሚያስተምሩ መምህራን ይገኛሉ። እነዚህ መምህራን ቁጥራቸው አነስተኛ ስለሆነ በጠቅላይ ናሙና ዘዴ (Comprehensive Sampling) መሰረት በጥናቱ ተተኳሪ ሆነዋል። ከ6ቱ መምህራን መካከል 2ቱ ወንዶች ሲሆኑ የቀሩት ሴቶች ናቸው ሁሉም የመጀመሪያ ድግሪ ያላቸውና ከሶስት አመት በላይ አገልግሎት ያላቸው ናቸው።

3.2. የመረጃ መሰብሰቢያ ዘዴ

የጥናቱን አላማ ለማሳካት አግባብነት አላቸው ተብለው የተመረጡት የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች ሶስት የተለያዩ መንገዶች ናቸው ። የመጀመሪያው የድርሰት ፈተና ነው። የጥናቱ ተሳታፊዎች የድርሰት መጻፍ ልምምድ ከማከናወናቸው በፊት ወይም ምጋቤ ምላሽ ከማግኘታቸው በፊትና ካከናወኑ በኋላ ወይም ምጋቤ ምላሽ ካገኙ በኋላ ያመጡትን የድርሰት መጻፍ ችሎታ ለውጥ ለመመዘን የሚያገለግል ነው። ይህም ትምህርት ቤቱ ካሉት 15 የ9ኛ መማሪያ ክፍል ምድቦች መካከል ሁለት ምድቦች በእጣ ተመድበዋል። በእጣው መሰረት አንዱ (9ኛኤ) 41 ተማሪዎች የሙከራ ቡድን ሌላው (9ኛቤ) 41 ተማሪዎች የጥብቅ ቡድን በሚል ተመድቧል። የሙከራ ቡድን አባላት በየ15 ቀን ለአራት ጊዜ በተከታታይ ለሁለት ወር በትምህርት ቤቱ ባሉት አማርኛ መምህራን አማካይነት በተመረጠው “የእናት ፍቅር” በሚለው ርእስ ድርሰት በማጻፍና ሂደታዊ ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በመስጠት የድርሰት መጻፍ ልምምድ እንዲያከናውኑ ተደርጓል። ጥብቅ ቡድኑም በተመሳሳይ የጽህፈት ተግባር ሲፈጽም ቆይቷል። ነገር ግን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ አልተሰጠም። ለመረጃነት የሚያገለግሉት የድርሰት ፈተናዎች የሙከራ ቡድኑና የጥብቅ ቡድኑ የቅድመ ድርሰት መጻፍ ፈተና እንዲሁም የሁለቱም ቡድኖች የድህረ ድርሰት መጻፍ ፈተና አማካይ ውጤት ተወስደዋል።

ሁለተኛው ቃለ መጠይቅ ሲሆን ይህም ከመምህራን ጋር በምጋቤ ምላሽ አሰጣጥና በተማሪዎች የድርሰት አጻጻፍ ዙሪያ በሚያመጣው ለውጥ ዙሪያ ያላቸውን አመለካከት የሚፈትሽ ነው። ሌላው ከትምህርት ቤቱ ሱፐርቫይዘር ጋር የሚደረግ ቃለምልልስ በትምህርት ቤቱ ያሉ የተማሪዎች ብዛት ፤ እንዲሁም የ9ኛ ክፍል ተማሪዎች ብዛት

የአመዘጋገባቸውን ሁኔታና ከችሎታ አንጻር የተማሪዎችን የእውቀት ደረጃ ተመጣጣኝነት ያረጋገጠና የአመዳደብ ሁኔታን በተመለከተ ዳሲል።

ሶስተኛው ደግሞ የጽሁፍ መጠይቅ ነው በጥናቱ ተሳታፊ ተማሪዎች በመምህራን ምጋቤ ምላሽአሰጣጥ ዙሪያየጥናቱን አላማ መሰረት ያደረጉ 12 ጥያቄዎች አማራጭ የተሰጣቸው ናቸው። አማራጫቸውም በጣም እስማማለሁ 4፣ እስማማለሁ 3፣ አልስማማም 2 እና በችሎሽ አልስማማም 1 ናቸው። ተማሪዎቹ ካነበቡ በኋላ ከተሰጡት አማራጮች” X “ምልክት በመጠቀም ሀሳባቸውን ገልጸዋል። በተጨማሪ ለሶስት ክፍት ጥያቄዎች ሃሳባቸውን በጽሁፍ ገልጸዋል።

3.2.1 የድርሰት መጻፍ ፈተና

ሀ. ቅድመ ልምምድ የድርሰት ፈተና

የቅድመ ልምምድ ፈተና የተሰጠው ተጠኝዎች የድርሰት መጻፍ ልምምድ ውስጥ ከመግባታቸው በፊት ያላቸውን የድርሰት መጻፍ ችሎታ ለመለካት እና በሙከራ ቡድኑና በጥብቅ ቡድኑ መካከል የችሎታ ተመጣጣኝነት መኖሩን ከትምህርት ቤቱ ሱፐርቫይዘር የተማሪዎችን የአመዘጋገብና የክፍል አደላደል ሁኔታ እንዲሁም የጾታ ተመጣጣኝነት በተገኘው መረጃ መረጋገጡ ጥናቱ አስተማማኝ እንዲሆን መሰረት ሆኗል ። ይህን በአባሪ “መ”ላይ ይመልከቱ። ስለሆነም ቅድመ ድርሰት መጻፍ ልምምድ ፈተና መስጠት አስፈላጊ ሆኗል። በዚህ ተግባር የሚያገለግሉ አራት ርዕሶች በአጥኝዋ ተዘጋጅተዋል እነሱም “ከትምህርት ቤት መቅረት”፣ “ትምህርት ቤት”፣ የጥናት መርሃ ግብር” እና “የእናት ፍቅር” ሲሆኑ ርዕሶቹም ለሶስት የትምህርት ቤቱ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ቀርበው አስተያየት ሰጥተው ባቸው “የእናት ፍቅር” የሚለውን ርእስ መርጠው ተጠኝ ተማሪዎች በዚህ ርዕስ ድርሰት እንዲጽፉ ከታመነበት በኋላ ወደ ስራው ተገባ። በአንድ ርእስ ለ4 ጊዜ በተደጋጋሚ ድርሰት እንዲጽፉ የተደረገው shih (1989) እንደገለጹት ለተማሪዎች የጽሁፍ ልምምድ በመምህራን የተሰጣቸው ምጋቤ ምላሽ የተዋጣለት የሚሆነው የጽሁፍን ይዘት መሰረት ካደረገ ነው ። ይዘታዊ ምጋቤ ምላሽ ማለት ደግሞ የተማሪዎች የጽሁፍ ፈተና ከሃሳብ አንድነት፣ አደረጃጀት፣ ጥልቀትና ፍች መሰረት ያደረገ መሆኑን እንደገለጹት ተማሪዎቹም በአንድ ርእስ ላይ በእነዚህ ዙሪያ የተሰጣቸውን

ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በሚገባ ለይተው ካወቁ ለሌላው ጽሁፋቸው መሰረት ይሆናቸዋል ተብሎ ስለታሰበ ተግባራዊ ተደርጓል።

ፈተናው መደበኛውን የአማርኛ ክፍለጊዜ በመከተል ተከናውኗል ለፈተናው መስሪያ የሚያገለግል በሁለቱም ጎኑ ህዳግ ያለው ባለመስመር ወረቀት ታድለው በወረቀቱ ራስጌ ክፍላቸውን፣ ምድባቸውን፣ ቁጥራቸውን እና ጾታቸውን እንዲጽፉ እንዲሁም ጽሁፋቸው ከአንድ ገጽ እንዳይበልጥ ተነግሯቸው የተመረጠው ርዕሰ-ተሰታቸው በ40 ደቂቃ ውስጥ ጽፈው እንዲጨርሱ ተገልጸዋቸው ፈተናው በሁለት መምህራን የተከናወነ ሲሆን የሙከራ ቡድኑን በአንደኛው መምህር የጥብቅ ቡድኑን በአጥኝዋ ተካሄዷል።

ተጠኝ ተማሪዎችም በየ15 ቀን ለ4ጊዜ በተከታታይ ለሁለት ወር በተመረጠው ርዕሰ የድርሰት መጻፍ ፈተናው ተከናውኖ በትምህርት ቤት ያሉ ሶስት የአማርኛ መምህራን ታርጊል በአራሚዎቹ መካካል የሚኖረውን ልዩነት ለማጥበብ እና ተመሳሳይ አስተሳሰብ እንዲኖራቸው የ (heaton 1988) ሀሳቦች በመውሰድ የድርሰት አስተራረም መመሪያ ተባዝቶ ለእያንዳንዱ አራሚ ተሰጥቶ ይህ የማረሚያ ቅጽ ባለ 5 ክፍል ሆኖ (ይዘት 30% ፣ አደረጃጀት 20%፣ የቋንቋ አጠቃቀም 25%፣ ቃላት 20%፣ እና ቅርጽ 5% አጠቃላይ ከ100ፐርሰንት መመዘኛ ሆኗል ይህ በአባሪ ሀላይ ይገኛል አጠቃላይ ከመቶ የተያዘበት ምክንያት ውጤታቸውን በፐርሰንት ለመግለጽና በአማካይ ቁጥር ለማስቀመጥ ሲሆን ለእያንዳንዱ የተሰጠው ውጤት ደግሞ ለአንድ ጽሁፍ አስፈላጊነታቸውን በማዛመድ ነው። ይህን በዝርዝር ለማየት በክለሳ ድርሳናት ላይ 2.1.4.1 የጽሁፍ ምጋቤ ምላሽ የትኩረት አቅጣጫ ስር ተገልጿል። በተጨማሪ በአባሪ ሀላይ ይገኛል።

ለድህረ ድርሰት ልምምድ ፈተና

ከሁለት ወራት የድርሰት መጻፍ ልምምድ በኋላ ተጠኝዎች የሙከራ ቡድኑ አባላት በድርሰት መጻፍ ችሎታቸው ላይ ለውጥ አሳይተው እንደሆነ ለመመዘን ለውጡንም ከጥብቅ ቡድን አባላት ውጤት ጋር በማነጻጸር የተሰጠውንም ምጋቤ ምላሽ ጠቀሜታ ለማየት ይቻል ዘንድ የድርሰት መጻፍ ፈተና ተሰጥቷል ቅድመ ልምምድ የድርሰት ፈተና በጻፉበት ርዕስ መልሰው እንዲጽፉበት ማድረግ የችሎታ ለውጦችን በማስተያየት ለመዳኘት፣ የተሸለ ድርሰት መጻፋቸውንና ስህተታቸውን አውቀው ተግባራዊ

ማድረጋቸውንም ለማየት እንዲያስችል የአማርኛ መምህራን በመረጡት ርእስ እንዲጽፉ ተደርጓል።

የድህረ ድርሰት ፈተና እንደ ቅድመ ድርሰት ፈተና በተመሳሳይ የማረሚያ መስፈርት ሶስት መምህራኖች አርመው የሰጡትን ውጤት አማካኝን በመያዝ ከመቶ ከተደመረ በኋላ አጠካላይ አማካይ በማስላት የሙከራ ቡድኑ 81.7 ሲሆን የጥብቅ ቡድኑ ደግሞ 67.1 ሆኗል።

የሙከራ ቡድኑ የቅድመ ድርሰትና የድህረ ድርሰት ፈተና ውጤት ልይይት 0.000*በመሆኑ የቲ-ቴስት ዋጋው ከ0.5 በማነሱ ልዩነት መኖሩን ያመላክታል። ልዩነት የተፈጠረውም መምህራን በሚሰጡት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎች የመጻፍ ችሎታ የተሻሻለ መሆኑን ነው።

የጥብቅ ቡድኑ የቅድመ ድርሰት ፈተና ከድህረ ድርሰት ፈተና ጋር ሲነጻጸር የሚያሳየው ልዩነት .051በመሆኑ እና ይህ ደግሞ ከቲ-ቴስት ዋጋ ከ0.5 በላይ በመሆኑ ልዩነት እንደሌለ ያሳያል። ይህ የሚያመለክተው ተማሪዎች በሚጽፉት ድርሰት ላይ የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ባለማግኘታቸው የተማሪዎች ድርሰት የመጻፍ ችሎታ ላይ አሉታዊ ተጽእኖ እንደፈጠረባቸው ያመለክታል።

3.2.2 የጽሁፍ መጠይቅ

የድርሰት መጻፍ ልምምዱ ወይም የጽሁፊትትምህርት በሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች ውስጥ ስለሚገኝበት ሁኔታ የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ የተማሪዎች ድርሰት አጻጻፍ እና የጥናቱን ጥያቄዎች በተጠኝ ተማሪዎች በ9ኛ ኤና9ኛቤ ክፍል የአማርኛ ቋንቋ ተማሪዎች የተሞላ የጽሁፍ መጠይቅ ነው።

ተጠኝዎቹ ከ2ወራት ድርሰት የመጻፍ ልምምዳቸው በፊትና በልምምዱ ወቅት ከጽሁፊት ተግባራትና ከጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ መቀበል ጋር ስለነበራቸው ሁኔታ ያላቸውን አስተያየት ለመረዳት የሚጠቅም መጠይቅ ነው።

መጠይቁ ሶስት ክፍሎች አሉት። ክፍል አንድ፡ጾታ፣ እድሜ፣ የአፍ መፍቻ ቋንቋ ይጠይቃል። ክፍል ሁለት 12 ጥያቄዎችን ይዟል። ተማሪዎቹ በእስካሁን የትምህርት ቤት ቆይታቸው ወቅት ስለአካሂዱት የድርሰት መጻፍ ልምምድና የእርማት ሁኔታ ተማሪዎች

ለሚሰጧቸው ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ያላቸውን አስተያየትና የአቀባበል ሁኔታ ይበልጥ ንቁ ምላሽ የሚሰጡት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ አይነት በሂደታዊ ድርሰት አጻጻፍ ይዘትና ቅርጽገክ አስተያየቶች የተሻለ ውጤት የሚኖራቸው በየትኛው ረቂቅ ደረጃ ሲሰጡ እንደሆነ የተማሪዎችን የድርሰት መጻፍ ስሜት የሚቀሰቅሱ ወይም የሚያቀዘቅዙ የጽሁፊት መምህራን አስተያየቶች ስለመኖራቸው የጽሁፋዊ አስተያየት ሰጭ መምህራን ሚና እንዴት አንደሚገነዘቡት የሚያሳዩ ጥያቄዎች ይሆናሉ። ጥያቄዎቹ የተዘጋጁትም አማራጮችን በመስጠት ምላሽ እንዲሰጡ በማድረግ ነው። በመጨረሻም ክፍት ጨራሽ ጥያቄዎችን በማከል የጽሁፍ አስተያየት እንዲሰጡ ተደርጎ ተዘጋጅቷል።

3.2.3 ቃለ መጠይቅ

በሁለተኛነት የቀረበው የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያ የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቱ ሱፐርቫይዘርና ለመምህራን የቀረበ ሲሆን አላማውም ተማሪዎች ለሚጽፉት ድርሰት መምህራን የሚሰጡት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የጽሁፍ ችሎታቸውን በማሻሻል ረገድ ያለውን አስተዋጽኦ የሚፈትሽ ነው። ይህን አስመልክቶ ከሱፐርቫይዘር ጋር የተደረገው መጠይቅ አላማው ለቅድመ ድርሰት መጻፍ ፈተና በተማሪዎች መካከል የእውቀት ልዩነት መኖር አለመኖሩን ለማረጋገጥ እንዲሁም የፀኛ ክፍል ተማሪዎች ብዛት እና የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ብዛት ለማወቅ የቀረቡ ናቸው። ይህን (በአባራ መ)ይመልከቱ። ከመምህር ጋር የተደረጉ ቃለ መጠይቆች በአጥኝዋ ተዘጋጅተው ለድርሰት ፈተና እርማት በሰጡት መምህራን እና በአማካሪ ከተገመገሙ በኋላ አስፈላጊውን ማሻሻያ ተደርጎባቸዋል። የጥያቄዎቹም ብዛት ስምንት ናቸው። እነሱም ፡-ተማሪዎች ለሚጽፉት ድርሰት በመምህራን የሚሰጡ ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች አላማ ምን እንደሆነ፣ የአማርኛ ቋንቋ መምህራን በተማሪዎቻቸው የጽሁፍ ድርሰቶች ላይ ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ስለመስጠታቸው፣ በተማሪዎች ድርሰቶች ላይ የሚሰጡት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ትኩረት ምን ላይ እንደሆነ፣ ከሚሰጡት ምጋቤ ምላሾች መካከል ለተማሪዎቹ የመጻፍ ችሎታ ይበልጥ የሚረዳ መኖሩን፣ የሚሰጡት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በተማሪዎች ድርሰት መጻፍ አወንታዊ ገጽታ ያለው መሆኑን፣ ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ መስጠት በተማሪዎች ጽሁፍ ላይ አስተዋጽኦ መኖሩን፣ ተማሪዎች ድርሰት ሲጽፉ ከሚፈጸሙ የስህተት አይነት-ውስጥ የትኛው ላይ ትኩረት ሰጥተው እንደሚያርሙ እና ተማሪዎች ለሚሰጣቸው ጽሁፋዊ

ምጋቤ ምላሾች እንዴት አንደሚቀበሉት ምላሽ የተሰጡባቸው ናቸው። ይህንን (በአባሪ ሐላይ ይመልከቱ)።

3.3 የመረጃ አተናተን

ይህ ጥናት በምእራፉ የተነሱትን የጥናቱ መሰረታዊ ጥያቄዎችን ለመመለስ በቅድመና በድህረ ልምምድ ፈተና ወቅት የተገኙ ውጤቶች በጽሁፍ መጠይቅ አማካይነት የተሰበሰቡ ጭብጦች ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በተማሪዎች ድርሰት አጻጻፍ ችሎታ ላይ ለውጥ ማስገኘቱን ለማረጋገጥ ተተንትነዋል። በተጨማሪም የመምህራን ቃለምልልስ የተጨበጡ ፍሬ ሀሳቦች ለትንታኔው ማበልጸጊያነት ውሏል።

ቅድመ ድርሰት መጻፍ ልምምዱ ፈተና የወሰዱ ተጠኝዎች 82 ናቸው። ድህረ ፈተና የሚወስዱትም ተጠኝዎች እነዚህ ተጠኝ ተማሪዎች ናቸው። በጥናቱ ውጤት ትንታኔ ላይም መዛባት እንዳያስከትል የመጀመሪያውን ወይም ሁለተኛውን ፈተና ያልወሰዱ ተማሪዎች በጥናቱ አልታቀፉም በተጨማሪ የሙከራ ቡድን አባላት 41 የጥብቅ ቡድን አባላት 41 ናቸው።

መምህራን ለተማሪዎቻቸው የሚሰጧቸው እርማቶች በመጻፍ ችሎታቸው ላይ የሚያመጡትን ለውጥ ለማወቅ ደግሞ የእያንዳንዱን ተማሪ የድርሰት ፈተና የሚያርሙ መምህራኖች ተቀራራቢ ውጤት እንዲሰጡ በሚከተሉት ምድቦች ዝርዝርነጥብ በማስቀመጥ አራሚዎቹ በተቀመጠላቸው ነጥብ ውስጥ ሀሳባቸውን እንዲያስቀምጡተደርጓል ይህም በአባሪ ሀ ተገልጿል። ምድቦቹም ይዘት 30%፣ አደረጃጀት 20%፣ የቋንቋአጠቃቀም 25%፣ ቃላት 20% እና ቅርጽ 5% በጠቅላላው 100 ፐርሰንት ላይ የሚያተኩረውን በትምህርት ቤቱ ውስጥ ባሉ በ3 የአማርኛ ቋንቋ መምንራን አራሚዎች የተገኘው የእያንዳንዱ ምድብ የያንዳንዱ ተማሪ ውጤት ተደምሮ ለ3 ተካፍሎ የተገኘውን አማካይ ውጤት ከመቶ ደምሮ የ41 ተማሪ አማካይ ውጤቱ ደምሮ በማካፈል አጠቃላይ የሙከራ ቡድን የቅድመ ድርሰት 68.3 እና የድህረ ድርሰት ውጤት 81.7 መሆኑን በትንተናው አመልክቷል። እንዲሁም የጥብቅ ቡድን የቅድመ ድርሰት መጻፍ ፈተና የተገኘው ውጤት 70.2 ሲሆን የድህረ ድርሰት ውጤት ደግሞ 67.1 ይህንን ውጤት ትንታኔው ያሳያል።

ምዕራፍ አራት

የጥናቱ ውጤት ትንተና ማብራሪያ

4.1 የጥናቱ ውጤት ትንተና

ጥናቱ አላማ አድርጎ የተነሳው የአማርኛ ቋንቋ ተማሪዎች ለሚፈጽሙ ድርሰቶች መምህራን የሚሰጡት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ያለው አስተዋፅኦ መፈተሽ ላይ ነው። ስለሆነም በድርሰትፈተና በጽሁፍ መጠይቅና በቃለ መጠይቅ የተሰበሰቡ መረጃዎች ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎችን የድርሰት መፃፍ ችሎታ ያሻሽላልን? የአማርኛ ቋንቋ መምህራን በተማሪዎቻቸው ድርሰቶች ላይ የሚሰጡት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ትኩረት ምን ላይ ነው? መምህራን በተማሪዎች ድርሰቶች ላይ የሚሰጣቸው ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች አወንታዊና አሉታዊ ገፅታዎች አሏቸውን? የቋንቋ መምህራን ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በመስጠት ረገድ ምን ዘዴ ይጠቀማሉ? ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በመስጠትና ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ባለመስጠት መካከል ልዩነት አለ? የሚሉትን የምርምሩ መሰረታዊ ጥያቄዎችን መሰረት በማድረግ ተተንትነዋል።

4.1.1 የድርሰት መፃፍ ፈተና ትንተና

የድርሰት መፃፍ ፈተናው ያተኮረው ተማሪዎች በሚፈጽሙ ድርሰት ላይ መምህራን የሚሰጡት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ያለው አስተዋፅኦ ላይ ነው። በወገሬ 2ኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ውስጥ በሚማሩ ተማሪዎች ከ15 መማሪያ ክፍሎች ውስጥ ማለትም ከ750 ተማሪዎች ሁለቱን ክፍል 9ኛ A እና 9ኛ B ክፍልን በእጣ ከተመረጡ በኋላ በእያንዳንዱ ክፍል 41 ተማሪዎች ለፈተና የቀረቡ ሲሆን በ9ኛ A እና 9ኛ B ያሉ ተማሪዎች የድርሰት መፃፍ ፈተና ለመፈተን “ማርፈድ ክልክል ነው”። “የእናት ፍቅር፣” “ከትምህርት ቤት መቅረት” እና “የጥናት መርሀ ግብር” የሚሉ ርእሶችን በትምህርት ቤቱ ላሉ ሶስት የአማርኛ ቋንቋ መምህራን አንዱን እንዲመርጡ አጥኝቶአቅርባ “የእናት ፍቅር” የሚለው ተመርጦተማሪዎቹ ድርሰት እንዲፈጽሙ ተደርገዋል።

የሙከራ ቡድን 9ኛኤ የጥብቅ ቡድን 9ኛቢናቸው። የሁለቱንም ክፍሎች የመጀመሪያ ፈተና የተመረጡት ሶስት መምህራን እንዲያርሙ ተደርጎ ለሙከራ ቡድኑ ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ሲሰጣቸው ስህተታቸውን አስተካክለው እንዲፈጽሙ በማድረግ በተደጋጋሚ በዚህ ርዕስ

ሲ.ፈ.ተ.ኑ.፱ኛቢ የጥብቅ ቡድኑ ግን የታረመው ድርሰት ማስተካከያ እርማት በጽሑፍ ሳይመለስላቸው ያገኙትን ውጤት ብቻ በማስቀመጥ በተደጋጋሚ ለ4 ጊዜ በዚሁ ርዕስ ድርሰት መፃፍ እንዲፈተኑ ተደረገ በአንድ ርእስ ለ4 ጊዜ በተደጋጋሚ ድርሰት እንዲጽፉ የተደረገው shih (1989) እንደገለጹት ለተማሪዎች የጽሁፍ ልምምድ በመምህራን የተሰጣቸው ምጋቤ ምላሽ የተዋጣለት የሚሆነው የጽሁፉን ይዘት መሰረት ካደረገ ነው ።ይዘታዊ ምጋቤ ምላሽ ማለት ደግሞ የተማሪዎች የጽሁፍ ፈተና ከሃሳብ አንድነት፣አደረጃጀት ፣ጥልቀትና ፍች መሰረት ያደረገ መሆኑን እንደገለጹት ተማሪዎቹም በአንድ ርእስ ላይ በእነዚህ ዙሪያ የተሰጣቸውን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በሚገባ ለይተው ካወቁና ይህንን አስተካክለው ከጻፉ ለሌላው ጽሁፋቸው መሰረት ይሆናቸዋል ተብሎ ስለታሰበ ተግባራዊ ተደርጓል። የቅድመ ድርሰት ፈተና እና የድህረ ድርሰት ፈተና የሶስቱ አራሚዎች አማካይውጤት ተወስዷል።

በአራሚዎቹ መካካል የሚኖረውን ልዩነት ለማጥበብ እና ተመሳሳይ አስተሳሰብ እንዲኖራቸው የ (heaton 1991) ሀሳቦች በመውሰድ የድርሰት አስተራረም መመሪያ ተባዝቶ ለእያንዳንዱ አራሚ ተሰጥቶ ይህ የማረሚያ ቅጽ ባለ 5 ክፍል ሆኖ (ይዘት 30% ፣አደረጃጀት 20%፣የቋንቋ አጠቃቀም 25%፣ ቃላት 20%፣ እና ቅርጽ 5% አጠቃላይ ከ100ፐርሰንት መመዘኛ ሆኗል ይህ በአባሪ ሀ ላይ ይገኛል አጠቃላይ ከመቶ የተያዘበት ምክንያት ውጤታቸውን በፐርሰንት ለመግለጽና በአማካይ ቁጥር ለማስቀመጥ ሲሆን ለእያንዳንዱ የተሰጠው ውጤት ደግሞ ለአንድ ጽሁፍ አስፈላጊነታቸውን በማዛመድ ነው።ይህን በዝርዝር ለማየት በክለሳ ድርሳናት ላይ 2.1.4.1 የጽሁፍ ምጋቤ ምላሽ የትኩረት አቅጣጫ ስር ተገልጿል።በተጨማሪ በአባሪ ሀ ላይ ይገኛል።በመሆኑም ከክለሳ ድርሳናት ስር የቀረቡትን የተለያዩ ንድፈ ሀሳቦች መነሻ በማድረግ በሙከራ ቡድኑና በጥብቅ ቡድኑ መካከል ያለውን የቅድመ ድርሰት ፈተና እና የድህረ ድርሰት መጻፍ ፈተና ችሎታ ምን እንደሚመስል እንደሚከተለው ተተንትኗል።

ሀ. በተማሪዎች የድርሰት መጻፍ ፈተና የመምህራን ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ትንተና

መምህራን ለተማሪዎቻቸው የሚሰጣቸው ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎችን ድርሰት የመፃፍ ችሎታ በማዳበር በኩል ክፍተኛ ጥቅም እንዳለው ምሁራን ይገልጻሉ። ይህንን ለማወቅ የሚቻለው ደግሞ የመምህራን ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ሲታይ ነው። በመሆኑም ከክለሳ ድርሳናት ስር የቀረቡትን የተለያዩ ንድፈ ሀሳቦች መሰረት በማድረግ የቅድመ

ድርሰት ፈተና ጽሑፋዊምጋቤ ምላሾች ተሰጥቶአቸው ስህተታቸውን እያረሙ ድርሰት ደጋግመው የፃፉትን የቅድመ ድርሰትና የድህረ ድርሰቱን ለውጥ ማየት እንዲሁም ምጋቤ ምላሽ ሳይሰጣቸው በአንድ አይነት ርዕስ ደጋግመው የፃፉት የቅድመ ድርሰትና የድህረ ድርሰቱ ልዩነት ማረጋገጥና በተጨማሪ /በሙከራ ቡድኑና በጥብቅ ቡድኑ መካከል ያለውን የድርሰት መፃፍ ችሎታ የመሻሻል ሁኔታ የታየው በየትኛው እንደሆነ ለመለየት የመምህራን ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የትኩረት ነጥቦች ይዘት 30%፣ አደረጃጀት 20% ፣ ቃላት 20%፣ የቋንቋ አጠቃቀምና 25% እና ቅርጽ 5% በተመለከተለኢያንዳንዱ በስራቸው ነጥብ በመስጠት የተማሪዎች ድርሰት የመፃፍ ችሎታ ከመምህራን ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ መስጠት አንጻር ተተንትኗል፡፡

ሰንጠረዥ 1 በይዘት ላይ ተመስርተው የተሰጡ የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች በመቶኛ ሲሰላ

ይዘትን የሚያመለክቱ የትኩረት ነጥቦች 30%	የሙከራ ቡድን				የጥብቅ ቡድን			
	ቅድመ ድርሰት		ድህረ ድርሰት		ቅድመ ድርሰት		ድህረ ድርሰት	
	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ
ስለ ርዕሱ የተሟላ እውቀት ያዘለ፣ በደንብ ያተኮረ 26 -30 %	5	12.2	27	65.8	5	12.2	3	7.3
ስለ ርዕሱ መካከለኛ እውቀት የያዘ በበቂ ደረጃ የቀረበ 21- 25%	10	24.4	10	24.4	18	43.9	11	26.8
ስለ ርዕሱ ውስን እውቀት ያዘለ ጥቂት ፍሬ ነገር ብቻ ያለበት ወዘተ 16 — 20%	20	48.8	4	9.8	12	29.3	24	58.5
ስለ ርዕሱ ምንም እውቀት ያላዘለ በደንብ ያልተብራራ ወዘተ 1-15 %	6	14.6	-	-	6	14.6	3	7.3
አጠቃላይ	41	100	41	100	41	100	41	100

በሰንጠረዥ 2 እንደሚታየው በይዘት ችግሮች ዙሪያ በመምህራን የተሰጡት ምጋቤ ምላሾች የሙከራ ቡድኑ ቅድመ ድርሰት አጠቃላይ 41 ተማሪዎች የተፈተኑ ሲሆን በዚህ ውስጥ 20 ተማሪዎች 48.8 የሆነውን ከፍተኛ ቁጥር የያዘው ስለ ርዕሱ ውስን እውቀት ያዘለ ጥቂት ፍሬ ነገር ብቻ ያለበት ድርሰት የጻፉ ናቸው፡፡ የቀሩት በመቶኛ ስሌት 10

ተማሪዎች 24.4 6 ተማሪዎች 14.6 እና 5 ተማሪዎች 12.2 የሚሆኑት ምጋቤ ምላሾች እንደቅደም ተከተላቸው ስለ ርዕሱ መካከለኛ እውቀት ያዘለ ስለ ርዕሱ ያልተሟላ እውቀት ያዘለ እና ስለ ርዕሱ የተሟላ እውቀት ያዘለ በሚለው ምላሽ የተሰጠባቸው ናቸው።

በጥብቅቡድኑቅድመ ድርሰት መፃፍ ፈተና አጠቃላይ 41 ሲሆኑ ከእዚህ ውስጥ ከፍተኛውን ቁጥር የያዘው ስለ ርዕሱ መካከለኛ እውቀት ያዘለ 18 ተማሪዎች 43.9 የሚለው ምጋቤ ምላሽ ነው። የተቀሩት በመቶኛ ስሌት 12 ተማሪዎች 29.3፣ 6 ተማሪዎች 14.6፣ 5 ተማሪዎች 12.2 የሚሆኑት ምጋቤ ምላሾች እንደ ቅደም ተከተላቸው ስለ ርዕሰ ውስን እውቀት ያዘለ ፣ ስለ ርዕሱ ምንም እውቀት ያላዘለ እና ስለ ርዕሱ የተሟላ እውቀት ያዘለ የሚል ምላሽ የተሰጠባቸው ድርሰት የጻፉ ተማሪዎች ናቸው።

በሙከራ ቡድኑና በጥብቅ ቡድኑ መካከል ያለውን የቅድመ ድርሰት ማጻፍ ልዩነት በተመለከተ ስለ ርዕሱ የተሟላ እውቀት የያዘ በሚለው ሁለቱም 12.2 ሲሆኑ በእዚህ ነጥብ ላይ ልዩነት የለም። ስለ ርዕሱ መካከለኛ እውቀት የያዘ በሚለው የሙከራ ቡድኑ 24.4 ሲሆን ጥብቅ ቡድኑ 43.9 ነው። በዚህኛው ነጥብ ያለው ልዩነት መኖሩን ያሳያል ። ስለ ርዕሰ ውስን እውቀት ያዘለ በሚለው የሙከራ ቡድኑ 48.8 ሲሆን የጥብቅ ቡድኑ ደግሞ 29.3 ነው በዚህ መካከል ያለውን ልዩነት ያለ ሲሆን ስለ ርዕሰ ምንም እውቀት ያልያዘ በሚለው 14.6 የሙከራ ቡድን ሲሆን 14.6 ደግሞ የጥብቅ ቡድኑ ነው። በእዚህኛው ነጥብ መካከል የነጥብ ልዩነት አይታይበትም።

በአጠቃላይ በይዘት ላይ ተመስርቶ የተሰጠው የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች በሙከራ ቡድኑና በጥብቅ ቡድኑ መካከል ስለ ርዕሰ የተሟላ እውቀት የያዘ በሚለው ስለ ርዕሱ ምንም እውነት ያላዘለ በሚለው ነጥብ ዘሪያ ልዩነት አያሳይም የሙከራ ቡድኑና የጥብቅ ቡድኑ መካከል የነጥብ ልዩነትን የሚያሳየው ስለ ርዕሰ መካከለኛ እውቀትና ስለ ርዕሱ ውስን እውቀት የያዘ በሚል ላይ እንደሆነ ነው።

በድህረ ድርሰት መፃፍ ዙሪያ የሚታየው በይዘት ችግሮች ለሙከራ ቡድኑ መምህራን የሰጡት ምጋቤ ምላሾች ከፍተኛውን ቁጥር የያዙት ስለ ርዕሱ የተሟላ እውቀት ያዘለ 27 ተማሪዎች 65.8 ሲሆን የቀሩት በመቶኛ ስሌት 10 ተማሪዎች 24.4 ና 4 ተማሪዎች 9.8 የሚሆኑት ምላሾች እንደቅደም ተከተላቸው ስለ ርዕሱ መካከለኛ እውቀት ያዘለ ሲሆን

ሌላው ስለ ርዕሱ ውስን እውቀት ያዘለ ነው። በእዚህ በድህረ ድርሰት-መፃፍ ጊዜስለ ርዕሱ ምንም እውቀት ያላዘለ ድርሰት እንዳልተፃፉ ያሳያል።

በድህረ ድርሰት መጻፍ በጥብቅ ቡድኑ መምህራን የሰጡት ዕውቀት ምንም ምላሾች ከፍተኛውን ቁጥር የያዙት ስለ ርዕሱ ውስን እውቀት የያዘ 24 ተማሪዎች 58.5 ሲሆን የቀሩት በመቶኛ ሲሰላ 11 ተማሪዎች 26.8፣3 ተማሪዎች 7.3 እና 3 ተማሪዎች 7.3 ናቸው እነዚህ እንደ ቅደም ተከተላቸው ሲገለፅ ስለ ርዕሱ መካከለኛ እውቀት ያዘለ፣ ስለ ርዕሱ የተሟላ እውቀት ያዘለና ስለርዕሱ ምንም እውቀት ያላዘለ የሚሉት ናቸው።

በአጠቃላይ በድህረ ድርሰት መፃፍ ዙሪያ በሙከራ ቡድኑና በጥብቅ ቡድኑ ዙሪያ በይዘት ላይ ተመስርቶ የተሰጠው የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የሚያሳየውን ልዩነት ስለ ርዕሱ የተሟላ እውቀት ያዘለ በሚለው በሙከራ ቡድኑና በጥብቅ ቡድኑ መካከል ያለው ልዩነት 58.5 የሙከራ-ቡድኑ አብላጫ ነጥብን ያመለክታል። ስለ ርዕሱ መካከለኛ እውቀት ያዘለ በሚለው ደግሞ የጥብቅ ቡድኑ አብላጫውን ያመለክታል። ስለ ርዕሱ ውስን እውቀት ያዘለ በሚለው ደግሞ የጥብቅ ቡድኑ መብለጡን ያሳያል ። በመጨረሻም ስለ ርዕሱ ምንም ነጥብ ሳይኖረው የጥብቅ ቡድኑ 7.3 ያሳያል።

በአጠቃላይ በይዘት ዙሪያ በሙከራ ቡድንና በጥብቅ ቡድን በቅድመ ድርሰት መፃፍና በድህረ ድርሰት መፃፍ መካከል መምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በመስጠት እና ባለመስጠት መካከል ልዩነት መኖሩን ያሳያል ይህም የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ አሰጣጡ በሁለቱ ቡድኖች መካከል በቅድመ ድርሰት መፃፍ ዙሪያ ልዩነቱ አንፃራዊ ሲሆን በድህረ ድርሰት መፃፍ ላይ ሰፊ ያለ ልዩነት እንዳለ ያሳያል። ስለዚህ ተማሪዎች በሚጽፏቸው ድርሰቶች ላይ ይዘትን በተመለከተ መምህራን የሰጡት ዕውቀት ምንም ምላሽ የተማሪዎችን የድርሰት መፃፍ ልምዳቸውን ያሻሽላል ለማለት ያስደፍራል።

ሌላው የመፃፍ ችሎታና ለማዳበር በተማሪዎች የድርሰት መፃፍ ፈተና ላይ አደረጃጀትን በተከታታይ መመልከት እንደሚገባ ድርሳናት ይጠቁማሉ (Shih 1986)። ስለዚህ በሚከተለው ሰንጠረዥ ላይ በአደረጃጀት ችግሮች ላይ የሚያተኩሩ ምጋቤ ምላሾች ለመተንተን ተሞክሯል።

ሰንጠረዥ 2 በአደረጃጀት ላይ ተመስርተው የመምህራን ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች በመቶኛ ሲሰላ

አደረጃጀትን የሚያመለክቱ የትኩረት ነጥቦች ከ20%	የሙከራ ቡድን				የጥብቅ ቡድን			
	ቅድመ ድርሰት		ድህረ ድርሰት		ቅድመ ድርሰት		ድህረ ድርሰት	
	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ
ርቱዕ የሆነ አገላለፅ የሚታይበት ሀሣቦቹ በግልፅ የተቀመጠበት 20 -18%	3	7.1	18	43.9	5	12.2	2	4.8
በወጉ ያልተደራጀ ና እንደ ነገሩ የቀረቡበት ይህም ሆኖ ግን ዋናውን ሀሳብ ተለይቶ የሚታወቅበት 17-14%	15	36.5	18	43.9	18	43.9	11	26.8
ርቱዕነት የማይታይበት ሀሣቦች የተምታቱበት ወይም ያልተያያዙበት 13-10%	19	46.3	5	12.2	18	43.9	23	56.1
ምንም መልዕክት የማያስተላልፉ ምንም ዓይነት የሀሳብ አደረጃጀት የማይታይበት 9-7%	4	9.7	-	-	-	-	5	12.2

ከላይ ካለው ሰንጠረዥ 3 እንደምንገነዘበው የአደረጃጀት ችግሮችን በተመለከተ በሙከራ ቡድኑ ቅድመ ድርሰት ፈተና የተሰጡ ምጋቤ ምላሾች አጠቃላይ 41.ሲሆኑ በመቶኛ ስሌት 19 ተማሪዎች 46.3 ያህሉ ርቱዕነት የማይታይበት ሀሣቦች የተምታቱበት ወይም

ያልተያያዘበት ስር የሚጠቀስ ሆኖ ከፍተኛውን ቁጥር ይዟል። ቀሪዎቹ በወጉ ያልተደራጀ እንደ ነገሩ የቀረበበት ይህም ሆኖ ግን ዋናው ሀሳብ ተለይቶ የሚታወቅበት፣ ምንም መልዕክት የማያስተላልፍ ምንም አይነት የሀሳብ አደረጃጀት የማይታይበትና ርቱዕ የሆነ አገላለፅ የሚታይበት እንዲሁም ሀሳቦቹ በግልፅ የተቀመጡበት ደግሞ እንደ ተቀመጡበት ሁኔታ 15 ተማሪዎች 36.5፣ 4 ተማሪዎች 9.7 እና 3 ተማሪዎች 7.1 ከመቶ አግኝተዋል።

በጥብቅ ቡድን የቅድመ ድርሰት መፃፍ ፈተና የተሰጡ በአደረጃጀት ዙሪያ የተሰጡ ውጤቶች አጠቃላይ 41.ሲሆኑ በመቶኛ ስሌት 18 ተማሪዎች 43.9 ያህሉ በወጉ ያልተደራጀና እንደ ነገሩ የቀረቡበት ይህም ሆኖ ግን ዋናውን ሀሳብ ተለይቶ የሚታወቅበት እና እንደዚሁ ተመሳሳይ ነጥብ ያለው 18 ተማሪዎች 43.9 ያህሉ ርቱዕነት የሚታይበት ፣ ሀሳቦቹ የተምታታበት ወይም ያልተያያዙበትን ያመለክታል። በመቀጠልም 5 ተማሪዎች 12.2 ያህሉ ደግሞ ርቱዕ የሆነ አገላለፅ የሚታይበት ሀሳቦቹ በግልፅ የተቀመጡበትን ያመለክታል።

በአጠላይ በሙከራ ቡድኑና በጥብቅ ቡድኑ መካከል በቅድመ ድርሰት ፈተና አደረጃጀት የሚያመለክቱ የትኩረት ነጥቦች መካከል እኩል አለመሆኑን ያሳያል ርቱዕ የሆነ አገላለፅ የሚታይበት ሀሳቦቹ በግልፅ የተቀመጡበት በሚለው ነጥብ ስር የጥብቅ ቡድኑ የሙከራ ቡድኑን ብልጫ አሳይቷል። በወጉ ያልተደራጀና እንደነገሩ የቀረቡበት ይህም ሆኖ ግን ዋናውን ሀሳብ ተለይቶ የሚታወቅበት በሚለው የጥብቅ ቡድኑ የሙከራ ቡድኑን ብልጫ አሳይቷል። ርቱዕነት የማይታይበት ሀሳቦቹ የተምታታበት ወይም ያልተያያዙበት በሚለው ደግሞ የሙከራ ቡድኑ የጥብቅ ቡድኑን ብልጫ ያሳያል። ሌላው ምንም መልዕክት የማይታላለፍበት ምንም አይነት የሀሳብ አደረጃጀት የማይታይበት በሚለው ነጥብ ስር የሙከራ ቡድኑ 9.7 ሲያስመዘግብ የጥብቅ ቡድኑ የለውም። በአደረጃጀት ዙሪያ ሲታይ ከሙከራ ቡድኑ ይልቅ የጥብቅ ቡድኑ በቅድመ ድርሰት ፈተና ላይ ደህና ውጤት ያስመዘገበ ይመስላል።

የሙከራ ቡድን ድህረ ድርሰት አደረጃጀትን የሚያመለክቱ የትኩረት ነጥቦችን በተመለከተ ከፍተኛውን ነጥብ ያስመዘገቡት ርቱዕ የሆነ አገላለፅ የሚታይበት ሀሳቦቹ በግልፅ የተቀመጡበት በሚለው 43.9 እና በወጉ ያልተደራጀ እንደነገሩ የቀረቡበት ይህም ሆኖ ግን ዋናውን ሀሳብ ተለይቶ የሚታወቅበት 43.9 ሲሆን፣ በሁለቱ ላይ ተመሳሳይ ውጤት ሲሆን

በሶስተኛነት 12.2 ደግሞ ርዕዮተኛነት የሚታይበት ሀሳቦች የተምታቱበት ያልተያያዘበት በሚለው ነው።

ከዚህ እንደምንረዳው ከቅድመ ድርሰቱና ከድህረ ድርሰት መጻፍ ፈተና ልዩነት መኖሩን ነው። ይህ ቡድንም የሙከራ ቡድኑ በመሆኑ በተከታታይ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ አግኝተው ድርሰት መጻፍን የተፈተኑ ቡድኖች ናቸው።

የጥብቅ ቡድን ድህረድርሰት ፈተና አደረጃጀትን የሚያመለክቱ የትኩረት ነጥቦችን በተመለከተ ከፍተኛውን ነጥብ ያስመዘገቡት ርቱዕነት የማይታይበት፤ ሀሳቦች የተምታቱበት ወይም ያልተያያዙበት 23 ተማሪዎች 56.1 ሲሆን በውጥ ያልተደራጀና እንደነገሩ የቀረቡበት ይህም ሆኖ ግን ዋናውን ሀሳብ ተለይቶ የሚታወቅበት የሚለው በሁለተኛ ደረጃ 11 ተማሪዎች 26.8 ሲሆን ምንም መልዕክት የማያስተላልፍ ምንም አይነት የሀሳብ አደረጃጀት የማይታይበት በሚለው 5 ተማሪዎች 12.2 በ3ኛ ደረጃ ነው። በመጨረሻም ርቱዕ የሆነ አገላለፅ የሚታይበት ሀሳቦች በግልጽ የተቀመጡበት ሲሆን ይህም 2 ተማሪዎች 4.8 መሆኑን ያሳያል ይህ በቅድመ ድርሰት መጻፍ ጋር ሲነፃፀር እያነሰ መምጣቱን ያሳያል ይህ ቡድን ምንም አይነት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ሳይሰጣቸው የሚፅፉ ቡድኖች ናቸው።

በአጠቃላይ የቋንቋ መምህራን የተማሪዎቻቸውን የመጻፍ ችሎታ ለማዳበር የሚሰጡት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ አደረጃጀትና ችግሮች በሚያመለክቱ ነጥቦች ዙሪያ ያላቸው ትኩረት ተመጣጣኝ አለመሆኑ ያሳያል። ስለዚህ የቋንቋ መምህራን በሚሰጡት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎችን ድርሰት የመጻፍ ልምዳቸውን በማሻሻል ረገድ አስተዋፅኦ ይኖረዋል። ማለት ነው።

ሌላው የተማሪዎች ድርሰት መጻፍ ችሎታ ለማዳበር በተማሪዎች የድርሰት መጻፍ ፈተና ላይ የቃላት ችግሮች በተከታታይ መመልከት እንደሚገባ በክለሳ ድርሰትና የጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የትኩረት አቅጣጫ በሚለው ስርKeh {1990} ይጠቁማሉ ። ስለዚህ የሚከተለውን ሰንጠረዥ በቃላት ችግሮች ላይ የሚያተኩሩ ምጋቤ ምላሾችን ለመተንተን ተሞክሯል።

ሰንጠረዥ 3 ቃላትን በተመለከተ የመምህራን ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በመቶኛ ስሌት

ቃላትን የሚያመለክቱ የትኩረት ነጥቦች 20%	የሙከራ ቡድን				የጥብቅ ቡድን			
	ቅድመ ድርሰት		ድህረ ድርሰት		ቅድመ ድርሰት		ድህረ ድርሰት	
	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ
በሳል የሆነ የተዋጣለት የቃላት፡ የአባባሎች መረጣና አጠቃቀም የሚታይበት ወ.ዘተ. 20-18%	2	4.9	13	31.7	2	4.9	-	-
በበቂ ደረጃ የቀረበ አልፎ አልፎ የቃላት አባባሎች ቅርፅ መረጣና አጠቃላይ ስህተት ቢታይበትምምን ማለት እንደሆነ ሊገመት የሚችል 17-14 %	16	39	21	51.2	22	53.6	12	29.3
በውስን ደረጃ የቀረበ የቃላት የአባባሎች ቅርፅ መረጣና አጠቃቀም ተደጋጋሚ ስህተት የሚታይበት 13-10 %	21	51.2	7	17	16	39	25	60.9
የቃላት አባባሎች አጠቃቀም በጣም አነስተኛ የሆነ 9-7%	2	4.9	-	-	1	2.4	4	9.7

በሰንጠረዥ 4 በግልፅ እንደሚያሳየው ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች በተማሪዎች የመፃፍ ችሎታ ላይ በተደጋጋሚ መሰጠቱ ለውጥ እንዳለው ያሳያል። ይህም ቃላትን የሚያመለክቱ ነጥቦች ስር የሙከራ ቡድኑ ቅድመ ድርሰት ፈተና ላይ በሳል የሆነ የተዋጣለት የቃላት

የአባባሎች መረጣና አጠቃቀም ሚታይብት ወዘተ ከ20-18 ነጥብ የስመዘገቡ 2 ተማሪዎች 4.9 ሲሆን፤ ይህም በሶስተኛ ደረጃ ላይ ይገኛል ከፍተኛውን ቁጥር ያስመዘገቡ በውስን ደረጃ የቀረበ የቃላት/ አባባሎች ቅርፅ መረጣና አጠቃቀም ተደጋጋሚ ስህተት የሚታይብት ድርሰት ፈተና 21 ተማሪዎች 51.2 ነው። በ2ኛ ደረጃ በበቂ ደረጃ የቀረበ አልፎ አልፎ የቃላት ቅርፅ መረጣና አጠቃቀም ስህተት ባይታይብትም ምን ማለት እንደሆነ ሊገመት የሚችል በሚለው 16 ተማሪዎች 39 ሲሆን በአራተኛነት የቃላት አባባሎች አጠቃቀም በጣም አነስተኛ የሆነ የተጠቀሙት 2 ተማሪዎች 4.9 ነው። ይህ የሚያሳየው ቃላት የሚያመለክቱ ከ20% ያገኙት ከ13-10 ውስጥ ያሉት ላይ አብዛኛው ተማሪ እንዳለ ያሳያል።

የጥብቅ ቡድን ቅድመ ድርሰት የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ውጤት በቃላት ስህተት ዙሪያ ከፍተኛውን ቁጥር የሚያሳየው በበቂ ደረጃ የቀረበ አልፎ አልፎ የቃላት አባባሎች ቅርፅ መረጣና አጠቃቀም ስህተት ቢታይብትም ምን ማለት እንደሆነ ሊገመት የሚችል ማለትም ከጥሩ ደካማ 22 ተማሪዎች 53.6 ነው ። ቀሪዎች በውስን ደረጃ የቀረበ የቃላት አባባሎች ቅርፅ መረጣና አጠቃቀም ተደጋጋሚ ስህተት የሚታይብት፤ በሳል የሆነ የተዋጣለት የቃላት አባባሎች መረጣና አጠቃቀም የሚታይብት ወዘተ የቃላት አባባሎች አጠቃቀም በጣም አነስተኛ የሆነ እንደተቀመጠበት ሁኔታ 15 ተማሪዎች 39፤ 2 ተማሪዎች 4.9 እና 1 ተማሪ 2.4 በመቶኛ አግኝተዋል። የሙከራ ቡድኑ ቅድመ ድርሰት ፈተና እና የጥብቅ ቡድኑ የቅድመ የድርሰት ፈተና ሲነፃፀር አንጻራዊ የሆነ ልዩነት ያሳያል።

የሙከራ ቡድን የድህረ ድርሰት መፃፍ ፈተና የቃላት አጠቃቀምን ችግር በተመለከተ አጠቃላይ የተሰጡ ምጋቤ ምላሾች 41 ሲሆኑ በመቶኛ ስሌት 21 ተማሪዎች 51.2 በበቂ ደረጃ የቀረበ አልፎ አልፎ የቃላት አባባሎች ቅርጽ መረጣና አጠቃቀም ስህተት ቢታይብትም ምን ማለት እንደሆነ ሊገመት የሚችል ውስጥ ናቸው። ቀሪዎቹ በሳል የሆነ የተዋጣለት የቃላት አባባሎች መረጣና አጠቃቀም የሚታይብት ወዘተ. በውስን ደረጃ የቀረበ የቃላት አባባሎች ቅርፅ መረጣና አጠቃቀም ተደጋጋሚ ስህተት የሚታይብት ደግሞ እንደተቀመጡበት ሁኔታ 13 ተማሪዎች 31.7 እና 7 ተማሪዎች 17 በመቶ አግኝተዋል።

በጥብቅ ቡድን ድህረ ድርሰት መጻፍ ፈተና ደግሞ አጠቃላይ 41 ሲሆን በመቶኛ ስሌት 25 ተማሪዎች 60.9 ያህሉ በውስን ደረጃ የቀረበ የቃላት / አባባሎች ቅርፅ መረጣና አጠቃቀም ተደጋጋሚ ስህተት የሚታይበት ከፍተኛውን ቁጥር ይዟል። ቀሪዎቹ በበቂ ደረጃ የቀረቡ አልፎ አልፎ የቃላት አባባሎች ቅርፅ መረጣና አጠቃቀም ስህተት በይታይበትም ምን ማለት እንደሆነ ሊገመት የሚችል የቃላት አባባሎች አጠቃቀም በጣም አነስተኛ የሆነ ደግሞ እንደተቀመጡበት ሁኔታ 12 ተማሪዎች 29.3 4 ተማሪዎች 9.7 በመቶኛ አግኝተዋል በዚህ ቡድን ከፍተኛውን ነጥብ ያገኝ አንድም ተማሪ አይገኝበትም

በሙከራ ቡድኑና በጥብቅ ቡድኑ መካከል በቅድመ ድርሰት መጻፍ አንፃራዊ ልዩነት ሲኖር በድህረ ድርሰት መጻፍ ጊዜ ግን ሰፊ ልዩነት ይታያል ይህም ያመጣው የሙከራ ቡድኑ በተከታታይ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በማግኘታቸው የተሻለ ውጤት እንዳመጡ መገመት ይቻላል።

ሌላው ተማሪዎች ድርሰት የመጻፍ ችሎታን ለማዳበር የመምህራን ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ውጤት በተመለከተ በቋንቋ አጠቃቀም መመልከት እንደሚገባ ክለሳ ድርሳናት (Shih 1986) ላይ ይጠቁማሉ። ስለዚህ የሚከተለው ሰንጠረዥ በመመልከት የቋንቋ አጠቃቀምን ችግር የሚያመለክተው ሰንጠረዥ ይጠቁማል።

ሰንጠረዥ 4 በቋንቋ አጠቃቀም ላይ ተመስርተው የተሰጡ የመምህራን ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች በመቶኛ ሲሰላ

የቋንቋ አጠቃቀምን የሚያመለክቱ የትኩረት ነጥቦች 20%	የሙከራ ቡድን				የጥብቅ ቡድን			
	ቅድመ ድርሰት		ድህረ ድርሰት		ቅድመ ድርሰት		ድህረ ድርሰት	
	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ
ረቀቅ ያለ የቋንቋ አጠቃቀም በተዋጣለት ሁኔታ የቀረበበት ወዘተ 25-22%	2	4.9	7	17	3	7.3	-	-
የቋንቋ አጠቃቀሙ ተራሆኖ መልዕክቱ ግን በደንብ የሚተላለፍበት ወዘተ 21-19%	8	19.5	21	51.2	8	19.5	10	24.3
ረቀቅ ባለም ሆነ በተራ የቋንቋ አጠቃቀም ረገድ የጎላ ችግር የሚታይበት ወዘተ 18-11%	31	75.6	13	31.7	29	70.1	29	70.7
በመሰረቱ የዐ.ነገር አመሰራረት በደንብ ያልተደራጀ ወዘተ 10-5%	-	-	-	-	-	-	2	4.8

ከላይ ካለው ሰንጠረዥ እንደምንገነዘበው የቋንቋ አጠቃቀምን በተመለከተ ከ25% የሚገልፅ ነው። በሙከራ ቡድኑ የቅድመ ድርሰት ረቀቅ ባለም ሆነ በተራ የቋንቋ አጠቃቀም ረገድ የጎላ ችግር የሚታይበት ወዘተ 31 ተማሪዎች 75.6 በመቶኛ ስሌት ከፍተኛውን የያዘ ሲሆን የቋንቋ አጠቃቀሙ ተራ ሆኖ መልዕክቱ ግን በደንብ ሚተላለፍበት ወዘተ፣ ረቀቅ ያለ የቋንቋ አጠቃቀም በተዋጣለት ሁኔታ የቀረበበት እንደ ቅደም ተከተሉ 8 ተማሪዎች 19.5 እና 2 ተማሪዎች 4.9 በመቶኛ አግኝተዋል።

የጥብቅ ቡድን የቅድመ ድርሰት ውጤት በተመለከተ ረቀቅ ባለም ሆነ በተራ የቋንቋ አጠቃቀም ረገድ የጎሳ ችግር የሚታይበት 29 ተማሪዎች 70.7 ከፍተኛ ቁጥር የያዘ ሲሆን ሌሎቹ የቋንቋ አጠቃቀም ተራ ሆኖ መልዕክቱ ግን በደንብ ሚተላለፍበት ወዘተ ረቀቅ ያለ የቋንቋ አጠቃቀም በተዋጣለት ሁኔታ የቀረበበት ወዘተ በተቀመጡበት ሁኔታ 8 ተማሪዎች 19.5 እና 3 ተማሪዎች 7.3 ነው። ከዚህ እንደምንረዳው በሙከራ ቡድኑ እና በጥብቅ ቡድኑ የቅድመ ድርሰት መፃፍ መካከል የሰፊ ልዩነት አለመኖሩን ያሳያል። ይህም የሆነው በሁለቱም ውስጥ ምንም አይነት የተለያየ እገዛ ስለሌለ የውጤት መለያየት እንደማይኖር ያረጋግጥልናል።

በመቀጠል በሙከራ ቡድን ድርሰት መፃፍ የቋንቋ አጠቃቀም በተመለከተ የተሰጡ ምጋቤ ምላሾች ውጤት የቋንቋ አጠቃቀሙ ተራ ሆኖ መልዕክቱ በደንብ የሚተላለፍበት ወዘተ 21 ተማሪዎች 51.2 በመቶ ከፍተኛውን ቁጥር የያዘ ነው። ረቀቅ ባለም ሆነ በተራ የቋንቋ አጠቃቀም በተዋጣለት ሁኔታ የቀረበበት ወዘተ እንደቅደም ተከተላቸው 13 ተማሪዎች 31.7 እና 7 ተማሪዎች 17 በመቶ አግኝተዋል። የጥብቅ ቡድኑ የድህረ ድርሰት መፃፍ የቋንቋ አጠቃቀም በተመለከተ ረቀቅ ባለም ሆነ በተራ የቋንቋ አጠቃቀም ረገድ የጎሳ ችግር የሚታይበት ወዘተ 29 ተማሪዎች 70.7 ከፍተኛውን ነጥብ ሲይዙ የቋንቋ አጠቃቀሙ ተራ ሆኖ መልዕክቱ ግን በደንብ የሚተላለፍበት ወዘተ ከመሰረቱ የዐነገር አመሰራረት በደንብ ያልተደራጀ የሚለው እንደ ቅደም ተከተሉ 10 ተማሪዎች 24.3 እና 2 ተማሪዎች 4.8 በመቶኛ ያሳያል።

በአጠቃላይ በሙከራ ቡድኑና በጥብቅ ቡድኑ በድህረ ድርሰት መፃፍ ዙሪያ ያለውን መረጃው የሚያሳየው ልዩነት መኖሩን ሲሆን ልዩነቱም የሙከራ ቡድኑ በድርሰት አጻፋቸው ላይ ከቅድመ ድርሰቱ ጋር ሲነፃፀር መሻሻል መኖሩን ሲያሳይ በጥብቅ ቡድኑ ግን በቅድመ ድርሰትና በድህረ ድርሰት መካከል የመሻሻል ሁኔታን አያሳይም ይህ እንደሚገልጸው ምጋቤ ምላሽ ለተማሪዎች ድርሰት ላይ እየሰጡ ድርሰት እንዲፅፉ ማድረግ ለተማሪዎች ድርሰት መፃፍ ችሎታ መዳበር ከፍተኛ አስተዋፅኦ እንዳለው ሲሆን ምንም አይነት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በተማሪዎች ድርሰት ላይ አለመስጠት ግን የተማሪዎች ድርሰት አፃፍ ችሎታ እንደሚቀንስ ያሳያል። በመጨረሻም በተማሪዎች ድርሰት ላይ መምህራን የሰጡትን ምጋቤ ምላሽ በቅርጽ ላይ የሚያሳዩትን ስህተቶች የሚያሳይ ሰንጠረዥ ተተንትኖ ቀርቧል።

ሰንጠረዥ 5 በቅርጽ ችግሮች ላይ ተያይዘው የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የመቶኛ ሲሰላ

በቅርጽ ላይ የሚያመለክቱ የትኩረት ነጥቦች በ5%	የሙከራ ቡድን				የጥበቅ ቡድን			
	ቅድመ ድርሰት		ድህረ ድርሰት		ቅድመ ድርሰት		ድህረ ድርሰት	
	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ
የቅርጽ አጠቃቀም ብቃት ከፍተኛ ነጥቦች 5%	-	-	7	-17	-	-	-	-
አልፎ አልፎ የስርዓት ነጥብና የሆኔያት ችግር የሚታይበት ወዘተ 4%	2	4.9	22	53.6	-	-	-	-
ተደጋጋሚ የሆነ የስርዓት ነጥብ የሆኔያት አጣጣል ችግር የሚታይበት ወዘተ 3%	13	31.7	10	24.4	7	17	11	26.8
የቅርጽ አጠቃቀም ብቃት የሌለው ስርዓት ነጥብ የሆኔያት አጣጣልና የአንቀፅ አከፋፈል ወዘተ ችግር ጉልቶ የሚታይበት 2%	26	63.4	2	4.9	34	82.9	30	73.2

በሰንጠረዥ 6 እንደሚታየው በቅርጽ ችግሮች ዙሪያ የተሰጡ ምጋቤ ምላሾች የሙከራ ቡድን ቅድመ ድርሰት ፊተና የቅርጽ አጠቃቀም ብቃት የሌለው ስርዓት ነጥብ፣ የሆኔያት አጣጣልና የአንቀፅ አከፋፈል ወዘተ ችግር ጉልቶ የሚታይበት 26 ተማሪዎች 63.4 በመቶ ከፍተኛውን ነጥብ የያዘ ነው። የቀሩት በመቶኛ ስሌት 13 ተማሪዎች 31.7፣ 2 ተማሪዎች 4.9 የሆኑት እንደ ቅደም ተከተላቸው ተደጋጋሚ የሆነ የስርዓት ነጥብ የሆኔያት

አጣጣል ችግር የሚታይበት እና አልፎ አልፎ የስርዓተ-ነጥብ የሆኑት ችግር የሚታይበት ወዘተ መሆኑን ያሳያል።

የጥብቅ ቡድን ቅድመ ድርሰት ፈተና ደግሞ 34 ተማሪዎች 82.9 በመቶ የሚሆነው የቅርጽ አጠቃቀም ብቃት የሌለው ስርዓተ ነጥብ፣ የሆሄያት አጣጣልና የአንቀጽ አከፋፈል ወዘተ ችግር ጎልቶ የሚታይበት ከፍተኛውን ቁጥር ይዟል። ሌላው 7 ተማሪዎች 17 በመቶ የሚሆነው ደግሞ ተደጋጋሚ የሆነ የስርዓተ ነጥብ፣ የሆሄያት አጣጣል ችግር የሚታይበት ነው። ከዚህ ውጤት መረዳት የሚቻለው በሙከራ ቡድኑና በጥብቅ ቡድኑ የጎላ ልዩነት እንደሚያሳይ ነው።

የሙከራ ቡድኑ የድህረ ድርሰት መጻፍ ፈተና ውጤት 22 ተማሪዎች 53.6 አልፎ አልፎ የስርዓተ ነጥብና የሆሄያት ችግር የሚታይበት በከፍተኛውን ቁጥር ይዟል። ሌላው 10 ተማሪዎች 24.4 እና 2 ተማሪዎች 4.9 እንደ አቀማመጣቸው ቅደም ተከተል ተደጋጋሚ የሆነ የስርዓተ ነጥብና የሆሄያት አጣጣል ችግር የሚታይበት የቅርጽ አጠቃቀም ብቃቱ ከፍተኛ የሆነ እና የቅርጽ አጠቃቀም ብቃት የሌለው ስርዓተ ነጥብ የሆሄያት አጣጣልና የቅርጽ አከፋፈል ወዘተ ችግር ጎልቶ የሚታይበት ነው።

የጥብቅ ቡድን የድህረ ድርሰት ፈተና ውጤት ደግሞ 30 ተማሪዎች 73.2 በመቶ የሚሆነው ከፍተኛውን ቁጥር የያዘው የቅርጽ አጠቃቀም ብቃት የሌለው ስርዓተ ነጥብ የሆሄያት አጣጣል የአንቀጽ አከፋፈል ወዘተ ችግር ጎልቶ የሚታይበት ነው። 11 ተማሪዎች 26.8 በመቶ የሚሆነው ተደጋጋሚ የሆነ የስርዓተ ነጥብ አጣጣል ችግር የሚታይበት ወዘተ መሆኑን ይገልጻል።

ሰንጠረዥ6 አጠቃላይ የሙከራ ቡድንና የጥብቅ ቡድን አማካይ ውጤት

		ድርሰትን ለማረም የሚያስችል የትኩረት ነጥቦች						
ተጠኝ ቡድን	የተማሪ ብዛት	የፈተና ጊዜ	ይዘት	አደረጃጀት	ቃላት	የቋንቋ አጠቃቀም	ቅርጽ	ድምር
			30%	20%	20%	25%	5%	100%
የሙከራ ቡድን	41	ቅድመ ድርሰት	19.7	14	14.1	17.7	2.5	68

		ድሀረ ድርሰት	25	16.8	16.6	19.3	3.9	81.7
የጥብቅ ቡድን	41	ቅድመ ድርሰት	20.5	14.6	14.3	18.3	2.3	70.2
		ድሀረ ድርሰት	19.3	13.78	13.5	17.27	2.5	67

ከሰንጠረዥ የምንረዳው የሙከራ ቡድኑ ከቅድመ ድርሰት ፊተና አማካይ ውጤቱ 68 ሲሆን የድሀረ ድርሰት ፊተናው አማካይ ውጤት 81.7 መሆኑን ያሳያል። በተጨማሪ የጥብቅ ቡድኑ ቅድመ ድርሰት አማካይ ውጤት 70.2 ሲሆን ድሀረ ድርሰት 66.4 መሆኑን ይገልጻል። መምህራን በተማሪዎች ድርሰቶች ላይ ትኩረት ሰጥተው ካረሙት ውስጥ ከሁለቱም ቡድኖች መሻሻል ያሳየው በቅርጽ አጠቃቀማቸው ላይ ነው። ይህም በክለሳ ድርሳናት 2.1.4.1 ስር እንደ Fathman and Whalley (1990) ገለጻ አንዳንድ መምህራን ለስርአተ ነጥብ፣ ለፊደል አጣጣል፣ ለሰዎሰው አገላለጽና ለመሳሰሉት ትኩረት ሲሰጡት አንዳንዶቹ ደግሞ ከዚህ በተመለየ ሁኔታ ለይዘት፣ አደረጃጀት ቅድሚያ ይሰጣሉ። በተጨማሪ የቋንቋ መምህራንም ጋቤ ምላሻቸው ከይዘት ይልቅ በቅርጽ ላይ ትኩረት ማድረግ ለመጻፍ ኪሂል የተሸለገ ትክክለኛ አካሄድ እንደሆነም kek 1990 Cohen and Cavalcant 1990 Zamel 1985 ይገልጻሉ።

የሚቀጥሉት ሰንጠረዦች በሙከራ ቡድንና በጥብቅ ቡድን መካከል ያለ በመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በመስጠትና ባለመስጠት መካከል የለውን የውጤት ልዩነት በቴቲስት ተገልጿል።

ሰንጠረዥ 7 የቅድመ ድርሰት ፈተና የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በ“Independent Sample t-test for control and experimental group”

ተጠኝ ቡድን	የተማሪ ቁጥር	አማካይ	መደበኛ ልይይት	አማካይ ልይይት	የቲ-ቴስት ዋጋ	የነጻነት ደረጃ	የተዛምዶ ልኬት
የሙከራ ቡድን	41	68.2463	6.48071	-2.200	-1.551	80	0.125
የጥብቅ ቡድን	41	70.4463	6.36039				

በሙከራ ቡድኑና በጥብቅ ቡድኑ በቅድመ ድርሰት ፈተና ጊዜ በተማሪዎች ውጤት መካከል በእስታስቲክሮፒ ዋጋ 0.125 ከቲ-ቴስት ዋጋ ($h0.05$) በመብለጡ በሙከራ ቡድኑና በጥብቅ ቡድኑ መካከል ምንም አይነት ልዩነት አለመኖሩን ያሳያል።

ሰንጠረዥ 8 የድህረ ድርሰት መጻፍ ፈተና የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በ“Independent Sample T-test for control and experimental group”

ተጠኝ ቡድኖች	የተማሪዎች ቁጥር	አማካይ	መደበኛ ልይይት	አማካይ ልይይት	የቲ-ዋጋ ቲ-ቴስት	የነጻነት ደረጃ	የተዛምዶ ልኬት
የሙከራ ቡድን	41	81.8488	6.41697	14.68537	8.808	80	0.000
የጥብቅ ቡድን	41	67.1634	8.53272				

ከሰንጠረዥ እንደምንረዳው በድህረ ድርሰት መጻፍ ፈተና በሙከራ ቡድኑና በጥብቅ ቡድኑ መካከል ያለው የተማሪዎች የመጻፍ ችሎታ የፒ ዋጋ 0.000 ሆኖ ከ0.05 ስለሚያንስ ልዩነት መኖሩን ያስገነዝባል። ይህም የሚያመለክተው የሙከራ ቡድኑ

በመምህራን ጽሑፋዊ ምጋቤ ምላሽ ማግኘት ምክንያት ከላይ በተመዘገበው የቅድመ ድርሰት መጻፍ ፈተና ውጤት የተሻለ መሆኑን ያሳያል።

በተጨማሪ የመምህራን ጽሑፋዊ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎችን የመጻፍ ችሎታ ማሻሻሉንና አለማሻሻሉን ለማረጋገጥ በRepeated Measures የስታስቲክስ ስሌት ለማየት ተሞክሯል

ስንጠረዥ9 በጥብቅ ቡድንና በሙከራ ቡድን መካከል ያለ የድርሰት መጻፍ ፈተና ውጤት ልዩነት በ"Repeated Measures sampl T-test"

ተጠኝ ቡድኖች	አማካይ	መደበኛ ልይይት	አማካይ ልይይት	ቲ-ቴስት	የነጻነት ደረጃ	የተዛምዶ ልኬት
የጥብቅቡድን ቅድመ ድርሰት ፈተና	70.4463	6.36039	3.28293	2.072	40	0.51
የጥብቅ ቡድን ድህረ ድርሰት ፈተና	67.1634	8.53272				
የሙከራቡድንቅድመ ድርሰት ፈተና	68.2463	6.48071	-13.604	-10.615	40	0.000
የሙከራቡድን ድህረ ድርሰት ፈተና	81.8488	6.41697				

ከስንጠረዥ የምንረዳው በጥብቅ ቡድንናበሙከራ ቡድን መካከል ያለውን የድርሰት መጻፍ ፈተና ውጤት የሚያሳይ ሲሆን ውጤቱም የጥብቅ ቡድን በቅድመና በድህረ ፈተና የፒ ዋጋ 0.51 ከ0.05 በላይ ስለሆነ ልዩነት እንደሌለ ያመለክታል።

በሙከራ ቡድን በቅድመና በድህረ ድርሰት መጻፍ ፈተና ውጤት መካከል አማካይ ልይይት -13.604ሲሆን የተ-ቴስት ዋጋ ደግሞ-10.615 ነው።የፒ ዋጋ 0.00 ሆኖ ከ0.05 በታች በመሆኑ ልዩነት መኖሩን አሳይቷል።ከመረጃው ስናይ የመምህራን ጽሑፋዊ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎችን የድርሰት መጻፍ ችሎታ እንደሚያዳብር ይገልጻል።

4.1.2 የተማሪዎች የፅሁፍ መጠይቅ ትንተና

ለዚህ ጥናት ለመረጃ መሰብሰቢያነት ካገለገሉት መካከል የጽሁፍ መጠይቅ አንዱ ነው። አላማውም ተማሪዎች ለሚፅፉት ድርሰት መምህራን የሚሰጡት ፅሁፍ ምጋቤ ምላሽ ያለውን አስተዋፅኦ ለመፈተሽ የሚያገለግል መረጃ መሰብሰቢያ ነው። ለመረጃው አተናተን አመቺነት እንዲኖረው የጽሁፍ መጠይቅ በአይነታቸው ቀጥሎ ባለው ሰንጠረዥ ቀርቧል።

ሰንጠረዥ 11 የተማሪዎች የጽሁፍ መጠይቅ ትንተና በመቶኛ ሲሰላ

ተ.ቁ	ጥያቄ	የተሰጡ አማራጭ መልሶች								ጋምር
		በጣም እስማማለሁ		እስማማለሁ		አልስማማም		በጭራሽ አልስማማም		
		በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ	በቁጥር	በመቶኛ	
1	ለፃፍኳቸው ፅሁፎች መምህራ የሚሰጡኝ ምጋቤ ምላሾች ስሜትን የሚቀሰቅሱ ናቸው።	35	42.6	6	7.3	26	31.7	15	18.2	82
2	ለምፅፈው ጽሁፍ የሚሰጡኝን ምጋቤ ምላሽ በቀላሉ ተረድቼ አስተካክላለሁ	41	50	23	28	13	15.8	5	6.1	82
3	የምፅፋቸው ፅሁፎች ሳልረሳቸው ታርመው ይመለሱልኛል	63	76.8	13	15.8	3	3.6	3	3.6	82
4	በምፅፈው ጽሁፎች ውስጥ የሚታዩብኝን ስህተቶች ምጋቤ ምላሽ ስለሚሰጡኝ መምህራን አመሰግናቸዋለሁ	43	52.4	11	13.4	25	30.4	3	3.6	82
5	መምህራ የወሰዱትን ፅሁፍ አርመው ሳይመልሱልንና ስህተቴን ሳልረዱ ሌላ እንድፅፍ አያዙኝም	43	52.4	28	34.1	4	4.8	7	8.5	82
6	መምህራ ለረዳቸው የምችለውን መልክቶች በመጠቀም ምጋቤ ምላሽ ይሰጡኛል	37	45.1	4	4.8	32	39	9	10.9	82
7	የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የጽሁፍ ምጋቤ ምላሽ በምፅፈው ድርሰት የሰማብ ፍስትና አደረጃጀት ዙሪያ ትኩረት ያደርጉልኛል።	35	42.6	7	8.5	37	45	4	4.8	82
8	ለምፅፋቸው ፅሁፎች የመምህራን ምጋቤ ምላሽ እመለከታለሁ	44	53.6	26	31.7	6	7.3	6	7.3	82
9	መምህራ የሚሰጡት ምጋቤ ምላሽ በምፅፈው	40	48.7	1	1.2	35	42.6	6	7.3	82

	ድርሰት ይዘትና ቅርፅ ነክ ላይ ትኩረት ያደረጉልኛል									
10	የመምህራን ምጋቤ ምላሽ የቋንቋ አጠቃቀምና ስርዓተ ነጥቦች ላይ ትኩረት ያደርጋሉ	25	30.4	16	19.5	26	31.7	15	18.2	82
11	መምህራ የሚያደርጉልኝ ድጋፍ ለምፅፈው ድርሰት በእጅጉ ጠቅሞኛል	29	35	12	14.6	35	42.6	6	7.3	82
12	መምህራ የሚሰጡኝ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች አወንታዊ ገፅታዎች አሏቸው።	25	30.4	16	19.5	35	42.6	6	7.3	82

ሰንጠረዥ 10 በግልፅ እንደሚያሳየው ተማሪዎች ለሚፅፉት ድርሰት መምህራን የሚሰጡት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የመፃፍ ችሎታቸውን በማደበር በኩል ያለውን አስተዋፅኦ ያሳያል እንዲሁም ከመጠይቅ ነጥቦች ተራ ቁጥር 1 እስከ ተራ ቁጥር 12 በአቀማመጣቸው ቅደም ተከተል መሰረት በጣም እስማማለሁ ያሉት ለ1ኛው ለጻፍኳቸው ጽሁፎች መምህራ የሚሰጡኝ ምጋቤ ምላሾች ስሜትን የሚቀሰቅሱ ናቸው 35 ተማሪዎች 42.6፣ እስማማለሁ ያሉ 6 ተማሪዎች 7.3 አልስማማም ያሉ 26 ተማሪዎች 31.7 መቶኛ በጭራሽ አልስማማም ያሉ ደግሞ 15 ተማሪዎች 18.2 መሆኑን ያመላክታል።

2ኛ ለምጽፈው ጽሁፍ የሚሰጡንን ምጋቤ ምላሽ በቀላሉ ተረድቼ አስተካክላለሁ በሚለው ሀሳብ በጣም እስማማለሁ ያሉት 41 ተማሪዎች 50 በርካታ ተማሪዎች ሲሆኑ በመቀጠል እስማማለሁ ያሉት 23 ተማሪዎች 28 መቶኛ አልስማማም 13 ተማሪ 15.8 እና በጭራሽ አልስማማም 5 ተማሪዎች 6.1 በመቶኛ ናቸው። ከዚህ የምንረዳው ተማሪዎች መምህራን የሚሰጧቸውን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ተረድተው ጽሁፋቸውን እንደሚያስተካክሉ ያሳያል።

ጥያቄ ቁጥር 3 የምጽፋቸው ጽሁፎች ሳልረሳቸው ታርመው ይመለሱልኛል ለሚለው በጣም እስማማለሁ ያሉት ተማሪዎች 63 ተማሪዎች 76.8 በመቶ ከፍተኛውን ቁጥር የሚወክሉ ሲሆኑ እስማማለሁ ያሉት 13 ተማሪዎች 15.8 ናቸው ። እንዲሁም አልስማማም ያሉት 13 ተማሪዎች 15.8 ያህሉ ሲሆኑ በጭራሽ አልስማማም ያሉት ደግሞ 14 ተማሪዎች 16.7 ናቸው። ከዚህ የምንረዳው መምህራን የተማሪዎቻቸውን ፈተና ወረቀት ፈጥነው መመለሳቸውንና ይህም ተማሪዎች ለሰሩት ስህተት ወዲያውኑ ማስተካከያ እንደሚያደርጉ ይገልጻል።

ጥያቄ ቁጥር 4 በምጽፈው ጽሁፎች ውስጥ የሚታዩብኝን ስህተቶች ምጋቤ ምላሽ ስለሚሰጡኝ መምህራን አመሰግናቸዋለሁ በሚለው ሀሳብ በጣም እስማማለሁ ያሉት 43 ተማሪዎች 52.4 ሲሆኑ እስማማለሁ ያሉት ደግሞ 11 ተማሪዎች 13.4 ናቸው። እንዲሁም አልስማማም ያሉት 25 ተማሪዎች 30.4 ሲሆኑ በጭራሽ አልስማማም ያሉት ደግሞ 3 ተማሪዎች 3.6 ናቸው። ከዚህ የምንረዳው ተማሪዎች ስህተታቸው ሲገለጽላቸው ለማረምና ለማስተካከል እንዲሁም ለመለወጥ ዝግጁ መሆናቸውን ያመለክታል።

ጥያቄ ቁጥር 5 መምህራ የወሰዱትን ጽሁፍ አርመው ሳይመልሱልንና ስህተቴን ሳልረዳ ሌላ እንድጽፍ አያዙኝም በሚለው ሀሳብ በጣም እስማማለሁ ያሉት 43 ተማሪዎች 52.4 ሲሆኑ እስማማለሁ ያሉት ደግሞ 28 ተማሪዎች 34.1 እንዲሁም አልስማማም ያሉት 4 ተማሪዎች 4.8 እና በጭራሽ አልስማማም ያሉት 7 ተማሪዎች 8.5 ናቸው። ከዚህ የምንረዳው ከፍተኛውን ቁጥር የያዙት በጣም እስማማለሁ ያሉት በመሆናቸው ተማሪዎች ስህተታቸውን የሚያውቁት ከመምህራን ምጋቤ ምላሽ በመሆኑ የመምህራንን ከፍተኛ ተሳትፎ ለተማሪዎች የጽሁፍ ትምህርት ከፍተኛ አስተዋጥኦ እንዳለው ያሳያል።

ጥያቄ ቁጥር 6 መምህራ ልረዳቸው የምችለውንምልክቶች በመጠቀም ምጋቤ ምላሽ ይሰጡኛል በሚለው ሀሳብ በጣም እስማማለሁ ያሉት 31 ተማሪዎች 45.1፣ እስማማለሁ 4 ተማሪዎች 4.8፣ አልስማማም 32 ተማሪዎች 40.2 እና በጭራሽ አልስማማም ያሉ ደግሞ 9 ተማሪዎች 10.9 ናቸው።

ጥያቄ ቁጥር 7 የአማርኛ ቋንቋ መምህራን የጽሁፍ ምጋቤ ምላሽ በምጽፈው ድርሰት የሀሳብ ፍሰትና አደረጃጀት ዙሪያ ትኩረት ያደርጉልኛል በሚለው ሀሳብ በጣም እስማማለሁ 35 ተማሪዎች 42.6፣ እስማማለሁ 6 ተማሪዎች 7.3፣ አልስማማም 38 ተማሪዎች 46.3 እና በጭራሽ አልስማማም 4 ተማሪዎች 4.8 ሲሆን በርካታው ተማሪ በጣም እስማማለሁ በሚለው ሀሳብ ውስጥ ናቸው።

ጥያቄ ቁጥር 8 ለምጽፋቸው ጽሁፎች የመምህራን ምጋቤ ምላሽ እመለክታለሁ ለሚለው ሃሳብ በጣም እስማማለሁ ያሉት 44 ተማሪዎች 53.6 ፣ እስማማለሁ ያለ 26 ተማሪዎች 31.7 ፣ አልስማማም ያሉ 6 ተማሪዎች 7.3 ሲሆኑ በጭራሽ አልስማማም ያሉ ደግሞ 6 ተማሪዎች 7.3 ናቸው። ይህ የሚያመለክተው ተማሪዎች ስለትክክለኛነታቸው ከመምህር ምላሽ እንደሚጠብቁ ነው።

ጥያቄ ቁጥር 9 መምህራ የሚሰጡት ምጋቤ ምላሽ በምጽፈው ድርሰት ይዘትና ቅርጽ ነክ ላይ ትኩረት ያደርጉልኛል በሚለው ሃሳብ በጣም እስማማለሁ ያሉ 40 ተማሪዎች 48.7% እስማማለሁ 1 ተማሪ 1.2% አልስማማም 35 ተማሪዎች 42.6 እና በጭራሽ አልስማማም ያሉት ደግሞ 6 ተማሪዎች 7.3 ናቸው።

ጥያቄ ቁጥር 10 የመምህራ ምጋቤ ምላሽ ቋንቋ አጠቃቀምና ስርአተ ነጥቦች ላይ ትኩረት ያደርጋሉ በሚለው ሃሳብ በጣም እስማማለሁ 25 ተማሪዎች 30.4% እስማማለሁ 16 ተማሪዎች 19.5 % አልስማማም 26 ተማሪዎች 31.7 እና በጭራሽ አልስማማም ያሉት ደግሞ 15 ተማሪዎች 18.2 ነው።

ጥያቄ ቁጥር 11 መምህራ የሚያደረጉልኝ ድጋፍ ለምጽፈው ድርሰት በእጅጉ ጠቅሞኛል በሚለው ሃሳብ ላይ በጣም እስማማለሁ ያሉ 29 ተማሪዎች 35 እስማማለሁ ያሉ 12 ተማሪዎች 14.6% አልስማማም 35 ተማሪዎች 42.6 እና በጭራሽ አልስማማም 6 ተማሪዎች 7.3 የህሉ ናቸው።

ተራ ቁጥር 12 መምህራ የሚሰጡኝ ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች አወንታዊ ገጽታዎች አሏቸው ለሚለው ሃሳብ በጣም እስማማለሁ ያሉት 25 ተማሪዎች 57.3% እስማማለሁ ያሉ 16 ተማሪዎች 19.3% አልስማማም 1 ተማሪ 1.2 እና በጭራሽ አልስማማም ያሉ ደግሞ 1 ተማሪ 1.2 ናቸው።

በተጨማሪ ለተማሪዎች ከተሰጣቸው ክፍት ጥያቄዎች 1ኛው የአማርኛ ቋንቋ መምህራን በተማሪዎች ድርሰቶች ላይ የሚሰጡት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች ትኩረት ምን ላይ ነው? ችሎታን ለማዳበር የሚረዳው ምጋቤ ምላሽ የትኛው ነው? ተብሎ ለቀረበላቸው ክፍት የፅሁፍ መጠይቅ አብዛኛዎቹ ተማሪዎች የሰጡት ምላሾች መምህራ የሚሰጡኝ ምጋቤ ምላሽ ይዘት፣ ቅርፅ እንዲሁም ስርዓተ ነጥብና አደረጃጀት ላይ እንደሚያተኩሩ ገልፀዋል። ችሎታን ለማዳበር የሚረዳው ምጋቤ ምላሽም ሁሉም ምጋቤ ምላሾች ስህተትን የሚጠቁሙ በመሆናቸው ችሎታን ያዳብሩልኛል። በማለት ገልፀዋል።

2ኛው ጥያቄ የአማርኛ መምህራን በተማሪዎች ድርሰቶች ላይ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ይሰጣሉን በሚለው ጥያቄ ላይ መልሳቸው አዎ የሚል ነው። በተራ ቁጥር 3 ላይ ስለ አማርኛ መምህራችሁ ምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ ዙሪያ ተጨማሪ አስተያየት ካላችሁ ለሚለው ጥያቄ አብዛኛዎቹ ተማሪዎች የሰጡት አስተያየት የመምህራን ምጋቤ ምላሽ የቋንቋ

አጠቃቀም ችሎታችንን ያዳብርልናል። ስህተታችንን አይተን እንድናስተካክል ማድረጋቸው ጥሩ ነው የሚል ምላሽ ሰጥተዋል።

በአጠቃላይ ከላይ የተገለጹት ሀሳቦች ከክለሳ ድርሳናት ላይ ገምጋሚ ፣ አጠናካሪና አስተካካይ ምጋቤ ምላሽ የተጠቀሱ ሲሆኑ የጽሁፍ መጠይቁም እነዚህን ያካተተ ነው በመሆኑም አብዛኛው 38 ተማሪዎች 46.3 በጣም እስማማለሁ፣ 14 ተማሪዎች 0.17 እስማማለሁ፣ 23 ተማሪዎች 28 በመቶ አልስማማምና 7 ተማሪዎች 0.08 በመቶ በጭራሽ አልስማማም የሚል ውጤት ትንተናው ያሳያል። ከዚህ የምንረዳው የጽሁፍ መጠይቁ የቀረበው ለሁለቱም ተጠኝ ቡድኖች ስለሆነ በጥናቱ ዙሪያ ያሉትን ጥያቄዎች በልምምዳቸው ወቅት የተከናወነውን የሚያንጸባርቅ በመሆኑ የትንተናው ውጤትም አንጻራዊ ነው።

4.1.3 የቃለ መጠይቅ ትንተና

ሌላኛው ለዚህ ጥናት ትንተና መረጃ መሰብሰቢያ ሆነው ካገለገሉት ዘዴዎች ውስጥ አንዱ ቃለ መጠይቅ ነው። አብይ አላማው ተማሪዎች ለሚፅፉት ድርሰት መምህራን የሚሰጡት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የመፃፍ ችሎታቸውን በማሻሻል ረገድ ያለውን አስተዋፅኦ መፈተሽ ነው። የሚል ሲሆን ጥያቄዎቹ የተዘጋጁት የጥናቱን አላማ መሰረት በማድረግ ነው። የቃለ መጠይቅ ጥያቄዎች እንደ ፅሁፍ መጠይቅ ሁሉ በአጥኝዋ ተዘጋጅቶ በአማካሪ ከተገመገመው በኋላ አስፈላጊውን ማሻሻያ ተደርጎባቸው ቀርበዋል።

ሰንጠረዥ 12 የመምህራን አጠቃላይ መረጃ

የትምህርት ቤት ስም	የመምህራን ብዛት			የትምህርት ደረጃ
	ወ	ሴ	ድ	የመጀመሪያ ድግሪ
ወገሬ	1	3	4	4
ጦል	1	1	2	2
ድምር	2	4	6	6

ለመምህራን የቀረበ ቃለ መጠይቅና የሰጡት ምላሽ

በጥያቄ አንድ ላይ ተማሪዎች በሚፅፉት ድርሰት መምህራን የሚሰጡት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ አላማ ምንድነው ለሚለው ጥያቄ ሁሉም መምህራኖች የሰጡት ምላሽ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ለተማሪዎች የምንሰጥበት አላማ የሚፅፉት ፅሁፋዊ የሀሳብ ቅደም ተከተል እንዲኖረው በፅሁፍ ወቅት እየፈጠሯቸው ያለውን ወይም መጻፍ የፈለጉትን በተገቢው መንገድ እንዲፅፉ ማስቻል እንደሆነ ገልፀዋል (Block and Man 1995) የፅሁፈት ኪሂል መደበር ለተማሪዎች የሚሰጠው ጥቅም ጥሩ የማስብ ብልህነትን ማረጋገጥና የተደረሰበትን ውጤት መገምገምን እንዲማሩ ያደርጋል። ከሚለው ምሁራን ሀሳብ ጋር የሚመሳሰል ሲሆንምጋቤ ምላሻቸውን አይተው ማስተካከል መቻላቸው ፅሁፋቸውንም ውጤታማ ያደርገዋል።

ተማሪዎች በሚፅፏቸው ድርሰቶች ላይ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ መቼና እንዴት ይሰጣሉ ለሚለው ጥያቄ መምህር1 ድርሰት እንዴት እደሚጻፍ ቀድሜ አስተምራለሁ ከፃፉ በኋላም ስህተቶችን በማሳየት እንዲያሻሽሉ አደርጋለሁ መምህር 6 ደግሞ በማስተማር ጊዜ ተማሪዎች ፅፈው በሚያመጡት ፅኑፍ ላይ ነው ሲሉ የቀሩት መምህራን ድርሰቱን ፅፈው ካበቁ በኋላ በሚል ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ እንደሚሰጡ ገልፀዋል።

መምህራን የሚሰጧቸው ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾችና የተማሪዎች ፍላጎት አለመጣጣም በሚለው ርዕስ ስር መጀመሪያ ቋንቋ የፅሁፈት ትምህርት ጥናት ቅኝት እንደተከተለው መምህራን ምጋቤ ምላሽ መስጠት የሚወዱት በጽኑፍ ሂደት እንደሆነ ተማሪዎች ደግሞ ፅሁፍ ካበቃ በኋላ ምጋቤ ምላሽ እንዲሰጣቸው ይፈልጋሉ። ከሚለው ጥናት ጋር ይህ ምላሽ የተማሪዎችን ፍላጎት በሚያሟላ መልኩ የሚሰሩ መሆኑንም ይገልጻል።

ሶስተኛውን ጥያቄ በተማሪዎች ድርሰቶች ላይ የሚሰጡት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች ትኩረት ምን ላይ ነው? መምህር 4 እና 6 ትኩረት የማደረገው ተማሪዎች በፈፀሙት ስህተት ላይ ነው። ብለዋል መምህር 5 ደግሞ በርዕስ መረጣው ጀምሮ የሀሳብ ሰንሰለታዊ ሂደቱን ትኩረት አደርጋለሁ ሲሉ ሌሎቹ፣ 1፣2፣3 ደግሞ ትኩረት የማደረገው አደረጃጀቱ፣ ይዘቱ፣ የቃላት አጠቃቀም፣ የእንቅፅ አመሰራረት፣ ቅደም ተከተላዊ ሂደቱን፣ ቋንቋ አጠቃቀሙንና የስርዓተ ነጥቦች ላይ ትኩረት እንደሚያደርጉ ገልፀዋል። የፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ አላማና ትኩረት በሚለው ስር በምጋቤ ምላሾች አሰጣጥ መስክ የተካሄዱ ጥናቶች (Hedge 1988 Cohen a and Cavalcanti 1990 ዚቭ 1984፣Zamel 1985)

እንደሚጠቁሙት በምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ ትኩረቶች ላይ ምሁራን እንደሚለያዩ ገልፀው የመምህራን ትኩረት በሁሉም ፅሁፎች ላይ እኩል አለመሆኑም ገልፀውታል።

ጥያቄ 4 ከሚሰጡት ምጋቤ ምላሾች መካከል ለተማሪዎች የመፃፍ ችሎታ ለማዳበር ይበልጥ የሚረዳው የትኛው ነው? ለሚለው ጥያቄ መምህራን 1፣2፣3፣6 ሁሉም አይነት ምጋቤ ምላሾች ለተማሪ ስህተት ማስተካከያ አስፈላጊ ናቸው። ሲሉ መምህር 4 ደግሞ ይዘትና ቅርፅ ላይ ትኩረት በማድረግ የተማሪዎችን መፃፍ ችሎታ ለማዳበር እንደሚረዳ ይገልጻሉ። መምህር 5 ደግሞ ርዕስ መረጣው ከርዕሱ ጋር ያለው ተዛማጅነት አደረጃጀቱ ና ይዘቱ የቃላት አጠቃቀሙና ስርዓተ ነጥቦች ላይ ምጋቤ ምላሽ መስጠት ይበልጥእንደሚረዳ ገልፀዋል። ክለሳ ድርሳኑ ላይ ፍሪድማን (1978) በበኩሉ መምህራ ከቅርጽ ስህተቶች ይልቅ ለይዘትና ለአደረጃጀት ትኩረት መስጠታቸውን ሲጠቁሙ ቴይለር(1982) ሁሉም ተመራማሪዎች ለቅርፅና ለይዘት ትኩረት ስለመስጠት መስማማታቸውን ጠቁማል። ስለዚህ ይህም መረጃ የሚያመለክተው መምህራኖች በቅርፅና በይዘት ያተኮሩ መሆናቸውን ያመለክታል።

ጥያቄ ቁጥር 5 የሚሰጡት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በተማሪዎች ድርሰት መፃፍ ችሎታ ላይ አወንታዊ ገፅታ አለው ለሚለው ሁሉም መምህራን አዎ! የሚል ምላሽ ሰጥተዋል በተጨማሪ በክለሳ ድርሳኑ ላይ የምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ ዘዴዎች ስር እንደምሁራን ገለፃ ተማሪዎችን በመማሪያ ክፍል ውስጥም ሆነ ውጭ በተለያዩ ጉዳዮች ዙሪያ እንዲፅፉ ማድረግና ተገቢ የሆነ ምጋቤ ምላሽ መስጠት የመፃፍ ችሎታቸውን ያዳብርላቸዋል። ከሚለው ሀሳብ ጋር የተያያዘ ምላሽ በመሆኑ በግልጽ አብራርተዋል።

ጥያቄ ቁጥር 6 በርዕስ ትኩረት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ መስጠት በተማሪዎች ድርሰት የመፃፍ ችሎታ ላይ የሚያሳድረው ተፅእኖ አለው? በሚለው ጥያቄ መምህር 2 ተጽእኖ አይኖረውም እኔ በምሰጣቸው ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ላይ ስህተታቸውን በደንብ አትኩረው ካዩ የራሱ የሆነ ጠቀሜታ ስለሚኖረው ለጽሁፋቸው መሻሻል አስተዋጽኦ አለው። ምክንያቱም ተማሪዎች የሚፈጽሙትን ስህተት በማየት ጽሁፋቸውን አስተካክለው እንዲጽፉ ስለሚረዳቸው ነው። መምህር 4 ተፅእኖ የለውም ስህተታቸውን በትኩረት እንዲያዩት ይረዳቸዋል። መምህር 5 ተጽእኖ የለውም ምጋቤ ምላሽ በምፅፍበት ጊዜ የተማሪዎችን ስሜት በማነሳሳት ንቁ ምላሽ እንዲሰጡኝ የደርጋል በዚህ ተመሳሳይ መምህር 1፣3 ና 6 ተጽዕኖ የለውም ምክንያቱም ተማሪዎች ስህተታቸውን አውቀው

ያስተካክሉበታል፤ ትክክለኛውን የጽሁፍ ቅርጽና መደበኛ የሆነውን የቋንቋ አጠቃቀም ስርዓት ነጥብ ተጠቅመው እንዲፅፉ ይረዳቸዋል። በማለት ገልፀዋል። ከክለሳ ድርሳናት ላይ አወንታዊና አሉታዊ ባህሪያቶች ውስጥ በ (Gipps et al 2004,58) ገለፃ ለተማሪው የሚቀርበው ምጋቤ ምላሽ ውጤታማ እንዲሆን የተማሪውን መፃፍ ክሂል ለማሻሻል እንዲረዳና ተስፋ አስቆራጭ እንዳይሆን መምህራን የሚሰጡት ምጋቤ ምላሽ አወንታዊ መሆን ይኖርበታል የሚል ሲሆን ይህም ምጋቤ ምላሾች በተማሪዎች ድርሰት መፃፍ ችሎታ ላይ ትልቅ አስተዋጽኦ ማሳየቱን ገልጿል። አሉታዊ ባህሪያቶች ደግሞ የምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በተማሪዎች ድርሰት መፃፍ ችሎታ ላይ መጥፎ ተጽዕኖን የሚያሳይ ናቸው። ይህም በክለሳ ድርሳናት ላይ አሉታዊ ባህሪያት ስር አሉታዊ ምጋቤ ምላሽ ተማሪውን የፅሁፍ ስራ ትክክል አለመሆኑን በሚጠቁም መልኩ ቀለል ባለ ሁኔታ መገለፅ አለበት ያለበለዚያ ተማሪዎች ለፃፉት ነገር የሚሰጣቸውን አሉታዊ ምጋቤ ምላሾች ትችታዊ አድርገው ስለሚቆጥሩት ምን እንደሚሉ በወጉ ስለማያነቡት ጠቃሚ የሆኑ መረጃዎችን ሳያገኙ ይቀራሉ። በዚህም ጥናት ውስጥ መምህራን ከሰጡን ምላሽ ሲታይ ህንን አሉታዊና አወንታዊ ባህሪያትን ተረድተው በተማሪዎች የድርሰት ፅሁፍ ላይ ፅንፈታዊ ምጋቤ ምላሽ የሰጡ መሆናቸውን ያመለክታል። ጥያቄ 7 ተማሪዎች ድርሰት ሲፅፉ ከሚፈፀሙት የስህተት አይነት እርስዎ ትኩረት ሰጥተው የሚያርሙት የትኛውን ስህተት አይነት ነው? ለሚለው ቃለ መጠይቅ መምህር 1 የሚፈፀሙት ስህተት ከበዛ የቃላት አጠቃቀሙንና የሀሳብ ፍሰቱን ቅደም ተከተል ላይ አትኩራለሁ መምህር 2 ዐነገር አመስራረት ይዘት ቅርጽና ስርዓተ ነጥብ ላይ አተኩራለሁ መምህር 3፣4፣6 ሁሉንም የፈፀሙትን ስህተት እጠቀማለሁ መምህር 5 መጀመሪያ ትኩረት የምሰጠው ይዘት ላይ ሆኖ ሌሎችንም አያለሁ በማለት ገልፀዋል። መምህራኖች ትኩረት ሰጥተው ያረሙት የስህተት አይነት ስህተቶቹ ከበዙ የቃላት አጠቃቀም። የሀሳብ ቅደም ተከተልን አርማለሁ ብለዋል። ይህም የታዩ ስህተቶችን በሙሉ ማረም በሚለው ስር Byrne (1988) በፅሁፍ ውስጥ ከሆነ ተማሪዎች ብዙ ስህተቶችን በመስራታቸው እንዲሸማቀቁ ከጓደኞቻቸው ያነሱ እንደሆነ አድርገው ራሳቸውን ስለሚቆጥሩ በመምህራቸው ላይ አሉታዊ አመለካከት እንዲኖራቸው ያደርጋል። በማለት ከገለፁት ሀሳብ ጋር ይገናኛል። ሌሎቹ ደግሞ የተፈጠሩ ስህተቶችን በመጠቀም እመለከታለሁ ያሉትን ደግሞ በክለሳ ድርሳኑ የምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ ዘዴዎች ምልክቶችን በመጠቀም ስህተቶችን ማመልከት ከሚለው ስር ምልክቶችን በመጠቀም ስህተቶችን ማመልከት የምጋቤ ምላሽ ዘዴ ተማሪዎች

በሚጽፉበት ውስጥ ያለውን ስህተት አምነው በመቀበል የሚቀጥለው ፅሁፋቸው ችግራቸውን ቀርፈው እንዲፅፉ ከማድረጉም በተጨማሪ የተማሪዎችን እእምሮ በማይነካ መልኩ ስህተቶችን መጠቆሙ በሚቀጥለው ፅሁፋቸው ላይ ከፍተኛ አስተዋፅኦ ይኖረዋል ከሚለው የምሁራን ሀሳብ ጋር በመያያዙ እና ይህንን መምህራን ተግባራዊ ከደረጉ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎች ድርሰት የመፃፍ ችሎታ እንደሚያዳብር መገመት ይቻላል።

ተራ ቁጥር 8 ተማሪዎች መምህራን ለሚሰጧቸው ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች ምን ስሜት አላቸው ? ይበልጥ ተግባራዊና ንቁ ምላሽ የሚሰጡት ለየትኞቹ ነው? ለሚለው ቃለ መጠይቅ መምህር 1፣2፣3 መጥፎ ስሜት እንደሌላቸው ስህተታቸውን አይተው ለማስተካከል እንደሚችሉ መምህራን እንዳያዘገዩባቸው ይፈልጋሉ። መምህር 4 የተማሪዎቹ ስሜት ጥሩ ነው እኔም ሁሉም ተማሪዎች ንቁ ምላሽ እንዲሰጡኝ መንገድ አመቻቻለሁ መመርህር 5 ጥሩ ስሜት አላቸው ምክንያቱም ሞራላቸው በመጠበቅ እንዲያስተካክሉ ስለሚደርግ ይመስለኝል ይበልጥ ንቁ ምላሽ የሚሰጡኝ ግን ለስርዐተ ነጥብና ለቅርፅ ማስተካከል ነው። መምህር 6 ጥሩ ስሜት አላቸው ንቁ ምላሽ የሚሰጡት መምህራን በማበረታታት ስህተታቸውን ሲያሳዩዋቸው ነው። ከላይ በቀረበው ምልልስ የምንረዳው ተማሪዎች መምህራን ለሚሰጧቸው ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ያላቸው ስሜት እንደ መምህራን የምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ ሁኔታ እንደሚለያይ የሚያሳይ ሆኖ መምህራን ለተማሪዎች የሚሰጡት ምጋቤ ምላሽ ሙያዊ ስነ ምግባርን የተላበሰ ከሆነ መምህሩ ተማሪዎቹ ማወቅ ያለባቸውን ችሎታ እንዲጠቀሙና እንዲፅፉ የሚረዳቸው መሆኑን ያሳያል በተጨማሪ ተማሪዎች ንቁ ምላሽ የሚሰጡትም ለስርዓተ ነጥብና ለቅርፅ መሆኑ ደግሞ በሂደት ሌላውንም የሚሰጧቸውን ምጋቤ ምላሽ በዚህ አንፃር እያስተካከሉ ጥሩ ድርሰት የሚጽፉ መሆኑን ያሳያል።

4.2 የጥናቱ ውጤት ማብራሪያ

በውጤት ትንተናው በመጀመሪያው የታየው በመምህራን ታርመው የተመለሱት የድርሰት መፃፍ ፈተናዎች ከምሁራን አመለካከት አንፃር ያላቸውን ሁኔታ ነው። በዚህ ትንተናም መምህራን የሚሰጡት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎችን ድርሰት የመፃፍ ችሎታ በማደበር በኩል የሚያመጣው ለውጥ ከፍተኛ ሆኗል ወደሚል መደምደሚያ የሚያደርስ ይመስላል።

በዚህ መሰረት መምህራን ለተማሪዎቻቸው የሚሰጧቸው ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች የመጻፍ ችሎታቸውን በማዳበር በኩል ያለው አስተዋፅኦ ከፍተኛ ሊሆን እንደሚችል ትንተናው አሳይቷል። ይህም (ኪህ1990) እንደሚገልፀው ምጋቤ ምላሽ ለፅሁፊት ሂደታዊ አቀራረብ መሰረታዊ አላባ ነው። ተማሪው (ፀሀፊው) ጽሁፉን እንዲከልስ መምህሩ የሚሰጠው የመረጃ ግብአት ነው። ከሚለው ሀሳብ ጋር ይደጋገፋል።

በተጨማሪ ከምሁራን ሀሳብ ተሻሽሎ በተዘጋጀው ፅሁፍን ለማረም የሚረዱ የችሎታ መመዘኛዎች የነጥብ አሰጣጥ አንጻር የተማሪዎችን ተከታታይ የፅሁፍ ድርሰት በማፍ ከጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በፊት ካለው ፅኑ ጽሁፍ ይልቅ ከጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በኋላ ተማሪዎች በድርሰት መፍ ችሎታቸው ላይ መሻሻል እንደታየ ተረጋግጧል። እንዲሁም ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ከሚሰጣቸው የሙከራ ቡድንና ምንም አይነት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ከማይሰጣቸው ጥብቅ ቡድኖች መካከል የድርሰት መፍ መሻሻል የታየው የፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በሚሰጣቸው የሙከራ ቡድን ሲሆን በጥብቅ ቡድኑ ግን ጽሁፋዊ ምጋቤ መላሽ ባለማግኘታቸው የድርሰት መፍ ችሎታቸው አነስተኛ መሆኑን (እንዳልተሸሻለ) አሳይቷል። በተጨማሪ በፅኑ መጠይቅ መሠረት አብዛኛው ተማሪ የመምህራን ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የመጻፍ ችሎታቸውን እንዳሻሻሉላቸው ምላሽ ሰጥተዋል። መምህራንም በቃለ መጠይቁ መሰረት ተማሪዎች በተከታታይ ምጋቤ ምላሽ እየተሰጣቸው ስህተታቸውን ሲያርሙ የድርሰት መፍ ችሎታቸው እየተሸሻለ እንደሚሄድ ገልፀዋል።

ከትንታኔው ውጤት በመነሳት መምህራን ከሚሰጧቸው ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች ውስጥ ተማሪዎች ፈጥነው የሚያስተካክሉት በቅርጽ ዙሪያ ያሉትን እንደ ስርዓተ ነጥብና ቅርጽ ያሉትን እንደሆነ እና ሌሎቹንም በሂደት እያስተካከሉ እንደሄዱ ገልጿል። መምህራን ደግሞ ትኩረት ሰጥተው እንዲያስተካክሉ የሚያደርጉት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሻቸው ይዘትና አደረጃጀት እንዲሁም ቅርጽ ላይ መሆኑን ገልፀዋል። ይዘታዊ ምጋቤ ምላሽ ስር እንደተገለፀው ይዘታዊ ምጋቤ ምላሽ እውቀት ተኮር ነው። በድርሰት ይዘት ላይ የሚሰጥ ምጋቤ ምላሽ ነው። በድርሰት አደረጃጀት በሀሳብ ተገቢነት በማስረጃ አደጋገፍ በማብራራት በሎጂካዊ የጭብጥ አስተዳደግ ፣ በሀሳብ ተያያዥነት ተከታታይነትና ሀሳቦችን በግልፅ መፍ ወዘተ ላይ ያተኩራል።

በተጨማሪ በመጀመሪያው ወይም በቅድመ ድርሰት ፈተና በተጠኘ ቡድኖች በ9ኛA እና በ9ኛB መካከል ተመጣጣኝ ስህተተት እንደታየባቸው ትንታኔው የሚያሳይ ሲሆን

በተከታታይ በአንድ ርዕስ የሙከራ ቡድኑም የጥብቅ ቡድኑም ድርሰት እንዲፅፉ ከተደረጉ በኋላ ለሙከራ ቡድኑ በየ15 ቀን እንዲፅፉ ለተሰጠቸው 4 ድርሰቶች ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ እየተሰጣቸው ስህተታቸውን እንዲያስተካክሉ በማድረግ የተሻለ ድርሰት ሲፅፉ የጥብቅ ቡድኑ ደግሞ እንደሙከራ ቡድኑ በየ15 ቀን እንዲፅፉ ለተሰጣቸው 4 ድርሰቶች ምንም አይነት የፅሁፍ ምጋቤ ምላሽ ሳይሰጣቸው የፃፉት የመጨረሻ ድርሰታቸው ከመጀመሪያው ድርሰታቸው ጋር ሊነፃፀር መሻሻል እንዳልታየበት ትንተናው ያሳያል። ከዚህ መረዳት የሚቻለው ተከታታይ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ለተማሪዎች ቢደረግላቸው የድርሰት መፃፍ ችሎታቸው እንደሚሻሻል ነው።

በተጨማሪ ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾችበተማሪዎች ድርሰት ፅሁፍ ላይ ሲቀመጡ እንደተማሪዎች ስህተት መጠን እንደሚለያይ እንዲሁም ተማሪው ለመጀመሪያ ጊዜ የፈፀመው ስህተት በርካታ ከሆነ የተወሰኑትን ጠቅሶ እንዲያስተካክል ማድረግ ሌሎቹ ላይ ደግሞ ምልክት በማስቀመጥ ለሚቀጥለው የተጠቀሱትን ሲያስተካክል ሌላውን በመጥቀስ ቀስ በቀስ የተማሪዎችን የድርሰት መፃፍ ችሎታ በማዳበር በኩል ከፍተኛ አስተዋፅኦ እንዳለው መረጃው ይገልጻል።

መምህራንም አዎንታዊ ባህሪያት ያላቸው ምጋቤ ምላሾች በሰፊው እደተጠቀሙ ተረጋግጧል። ይህም ተማሪዎችን ለመፃፍ የማነሣሣት ሀይሉ ከፍተኛ እንዲሆን ያደርጋል። በ (Gipps et al 2004) ገለፃ ደግሞ ለተማሪው የሚቀርበው ምጋቤ መላሽ ውጤታማ እንዲሆን የተማሪውን የመፃፍ ኪሂል ለማሻሻል እንዲረዳና ተስፋ አስቆራጭ እንዳይሆን መምህራን የሚሰጡት ምጋቤ ምላሽ አዎንታዊ መሆን ይኖርበታል። በተጨማሪም አዎንታዊ ምጋቤ ምላሽ ተማሪዎች የትምህርቱን አላማ ለማሳካት በትክክለኛው መንገድ እንዲጓዙ የሚያደርግ ስለሆነ የመማር ማስተማሩን ሂደት ለማፋጠን ከፍተኛ እገዛ ያደርጋል ከሚለው የምሁራን ሀሳብ ጋር ይመሳሰላል። በአጠቃላይ ቀደም ሲል ለማየት እንደተሞክረው የመምህራን ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ መስጠት የተማሪዎች ድርሰት የመፃፍ ችሎታ በማደበር በኩል ከፍተኛ ሆኖ ታይቷል። ይህም መምህራን የሚሰጡት ተከታታይ የፅሁፍ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎችን የመፃፍ ችሎታ አሻሽሏል። ወደሚል መደም ደሚያ ያደርሳል። ወይም ተማሪዎች የሚሰጣቸውን አስተያየት በመቀበል ወደተግባር እንደቀየሩት መገመት ይቻላል።

ምዕራፍ አምስት

የማጠቃለያና አስተያየት

ከጥናቱ ማጠቃለያና ከተገኘው ውጤት በመነሳት በአጥኝዋ የተሰጡ አስተያየቶች በቅደም ተከተል ቀርበዋል፡፡

5.1 ማጠቃለያ

የዚህ ጥናት ዋና አላማ ተማሪዎች ለሚፅዱቸው ድርሰቶች መምህራን የሚሰጧቸው ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የመፃፍ ችሎታቸውን በማሻሻል ረገድ ያለውን አስተዋጽኦ መፈተሽ ነው፡፡ በዚህም መሰረት ጥናቱ እንዲመልሳቸው በመጀመሪያ የተነሱት መሰረታዊ ጥያቄዎች የሚከተሉት ነበሩ፡-

1. ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎችን የድርሰት መፃፍ ችሎታ ያሻሽላልን?
2. የአማርኛ ቋንቋ መምህራን በተማሪዎቻቸው ድርሰቶች ላይ ሚሰጡ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ትኩረት ምን ላይ ነው?
3. መምህራን በተማሪዎቻቸው ድርሰቶች ላይ የሚሰጧቸው ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች አዎንታዊ ገፅጸዎች አሏቸው?
4. የቋንቋ መምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በመስጠት ረገድ ምን ስልት ይጠቀማሉ?
5. ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በመስጠትና ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ባለመስጠት መካከል ልዩነት አለ?

እነዚህን ጥያቄዎች በአግባቡ መመለስ አንዲቻል በመጀመሪያ ተጠኝዎችና የመረጃ መሰብሰቢያ መሣሪያዎች ተመርጠዋል፡፡ ተጠኝዎቹ በ2011 ዓ.ም በሰሜን ሸዋ ዞን በመንዝ ላሎ ምድር ወረዳ በመማር ላይ ያሉ የ9ኛ ክፍል ተማሪዎች በተራ የእጣ ናሙና የተመረጡ ሁለት የ9ኛ ክፍል 82 ተማሪዎችና አማርኛ ቋንቋ የሚያስተምሩ ስድስት መምህራን ናቸው፡፡ በቋንቋ መምህራን ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ተሰጥቷቸው ለተማሪዎች በተመለሱ የቅድመ ድርሰት ፈተና እና ድህረ ድርሰት ፈተና የሙከራ ቡድኑና የጥበቅ ቡድን ድርሰት መፃፍ ፈተናዎች በፅሁፋ መጠይቅና በቃለ መጠይቅ አማካይነት የተሰበሰበው መረጃም ተተንትኗል፡፡

ለተማሪዎች የተመለሱት የድርሰት መፃፍ ፈተናዎች በምጋቤ ምላሽ ዙሪያ ከሚነሱ የተለያዩ ሀሳቦች አንፃር ተተንትነዋል። የተማሪዎች ድርሰት መፃፍ ችሎታ በማዳበር በኩልም ያለውን አስተዋጽኦ ለማወቅ ምሁራን ፅሁፉን ለማረም የሚረዱ የችሎታ መመዘኛዎች መሰረት በማድረግ በአማካይ ውጤት በመደበኛ ልይይትና በቲ-ቴስት“ Independent sample t-test” ስሌት ተሰልቷል በቅድመ ድርሰት ፈተናም የቲ- ሞጋ የተዛምዶ ሞጋ ከ0.05 በመብለጡ በሙከራ ቡድኑና በጥብቅ ቡድኑ መካከል ምንም አይነት ልዩነት አለመኖሩን ያሳያል ። ሌላው በድህረ ድርሰት መጻፍ ፈተና የቲ-ሞጋ የተዛምዶ ሞጋ ከ0,05 ስለሚያንስ ልዩነት መኖሩን ያሳያል በሙከራ ቡድንና በጥብቅ ቡድን ያለውን ልዩነት እንዲሁም ጽሁፉ ምጋቤ ምላሽ በተከታታይ ተሰጥቷቸው ያሉትና የሙከራ ቡድን ቅድመ ድርሰት መፃፍና ድህረ ድርሰት መፃፍ ልዩነት እና ምንም ፅሁፉ ምጋቤ ምላሽ ያልተሰጣቸው የጥብቅ ቡድን ቅድመ ድርሰት መፃፍና የድህረ ድርሰት መፃፍ ልዩነት በመጨረሻም የሙከራ ቡድንና የጥብቅ ቡድን በመምህራን ፅሁፉ ምጋቤ ምላሽ በማግኘትና ባለማግኘት ያላቸውን ድርሰት መጻፍ ችሎታ ልዩነት ተተንትኗል። ሌላው ፅሁፉ ምጋቤ ምላሽ በተማሪዎች የድርሰት መፃፍ ችሎታ ላይ ያለውን አስተዋጽኦ ለመፈተሽም በመቶኛና በ”Repeated measures Sample t-test” ፅሁፉቸው መሻሻልና አለመሻሻሉን በማየት ውጤቱ በመረጃነት ሲያዝ በፅሁፍ መጠይቅ የተገኘውም መረጃ ራሱን ችሎ ተተንትኗል። በቃለ መጠይቅ የተገኘው መረጃ ከሌሎች መረጃዎች ጋር እየተገናዘቡ ከተተነተኑ በኋላ የሚከተሉት ውጤቶች ተገኝተዋል።

ለተማሪዎች የድርሰት መፃፍ ፈተና መምህራን የሚሰጡት ፅሁፉ ምጋቤ ምላሽ መመዘኛ ነጥቦች በይዘት፣ በአደረጃጀት፣ በቋንቋ አጠቃቀም፣ በቃላትና በቅርጽ ችግሮች ላይ ትኩረት ቢሰጡም ተማሪዎች ንቁ ምላሽ ሰተው ቶሎ ችግራቸውን የሚቀርፉት ቅርጽ ላይ መሆኑን የሚያመለክት ውጤት ተመዝግቧል። ነገር ግን መምህራንም ትኩረት ሰጥተው ጽሁፉ ምጋቤ ምላሽ የሚሰጧቸው ይዘትና አደረጃጀት እንዲሁም ቅርጽ ላይ እንደሆነ ተመዝግቧል። እንደ ምሁራን ገለፃም የተማሪዎችን የድርሰት መፃፍ ችሎታ ለማዳበር የምጋቤ ምላሽ የትኩረት አቅጣጫ የይዘትንና የቅርጽን ችግሮች በጥምረት መስጠት መቻል መሆኑን ገልጸዋል። ስለዚህ የመምህራን ፅሁፉ ምጋቤ ምላሽ የትኩረት

አቅጣጫም የተማሪዎችን የመፃፍ ችሎታ በማዳበር በኩል ያለው አስተዋጽኦ ከፍተኛ ነው ለማለት ያስደፍራል።

በሌላ በኩል ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች በተማሪዎች ድርሰት መፃፍ ፈተና ላይ ያላቸውን አቀማመጥ በተመለከተ ህደጋዊና ማጠቃለያን በጥምረት መጠቀማቸው የመፃፍ ችሎታ ማሻሻሉን ያሳያል።

መምህራን የተማሪዎችን የመፃፍ ችሎታ ለማዳበር እንዲረዳቸው የሚሰጧቸው አዎንታዊነት ያላቸው ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ናቸው። ምክንያቱም ድርሰት መፃፍ የአእምሮ ስራ ስለሆነ አሉታዊነት ያላቸው ምጋቤ ምላሽ እንደማይሰጡ ገልፀዋል። ስለዚህ አዎንታዊነት ያላቸው ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች ስለሚጠቀሙ የተማሪዎች የድርሰት መፃፍ ችሎታ መሻሻል ከፍተኛ አስተዋፅኦ መኖሩ አጠያያቂ አይደለም።

መምህራን የሚሰጡት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የተማሪዎችን ድርሰት የመፃፍ ችሎታ እንዲያዳብር ያደረጉት ምጋቤ ምላሹን ሳይቆዩ ወረቀታቸውን በመስጠት አወንታዊ የሆነ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ መስጠት የሚሉት ሲሆኑ፤ በአጠቃላይ መምህራን ለተማሪዎች ድርሰት መፃፍ ችሎታ መዳበር የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ከፍተኛ አስተዋፅኦ እንዳለው በእርግጠኝነት የገለፁ ሲሆን ተማሪዎቹም መምህሮቻቸው ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የመፃፍ ችሎታቸውን ለማዳበር እንደረዳቸው ገልፀዋል።

5.2 አስተያየት

የጥናቱን ውጤት መሰረት በማድረግ የድርሰት ፅህፈትን ለማዳበር በፅሁፍ ውስጥ ለሚታዩ ችግሮች የሚሰጠው ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በምን ስልት እንደሆነ ለማመልከት ቀጥሎ ያሉት አስተያየቶች በአጥኝዋ ቀርበዋል፡፡

- መምህራን የሚሰጡት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በይዘት፣ በአደረጃጀት፣ በቋንቋ አጠቃቅም፣ ቃላት ና ቅርጽ ላይ ትኩረት ማድረጋቸው ተማሪዎች ስህተታቸው ላይ ንቁ ምላሽ መስጠታቸው እንዲሁም መምህራንም ቀስ በቀስ የተማሪዎችን ስህተት በፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ መጠቀማቸው እንዲበረታታ ቢደረግ
- የቋንቋ መምህራን የሚሰጡት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ አዎንታዊነትን የተላበሰ መሆኑ ተማሪዎች ለተሰጣቸው ምጋቤ ምላሽ ማስተካከያ ሰጥተው ቶሎ ድርሰታቸውን እንዲያርሙ የሚያስችል መደርጉ ቀጣይነት ቢኖረው፡፡
- የቋንቋ መምህራን ለተማሪዎቻቸው ድርሰት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ አዘውትረው ቢሰጡ
- የቋንቋ መምህራን የሚሰጡት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች አዎንታዊነትን የተለበሰ መሆኑ ተማሪዎች ለተሰጣቸው ምጋቤ ምላሽ ማስተካከያ ሰጥተው ቶሎ ድርሰታቸውን እንዲያርሙ የሚያስችል መሆኑ የተማሪዎችን ድርሰት መፃፍ ችሎታ እንዲያደብር መደረጉ ቀጣይነት ቢኖረው፡፡
- የተማሪዎች የድርሰት መፃፍ ችሎታ እንዲዳብር ያደረገው የመምህራን ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ማግኘት እንደሆነ ጥናቱ ይጠቁማል፡፡ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ያልተሰጣቸው ተማሪዎች ደግሞ የድርሰት መፃፍ ችሎታቸው ዝቅተኛ መሆኑን ያሳያል፡፡ ስለዚህ ተማሪዎች በሚፅፉት ድርሰት ላይ የመምህራን ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በፅሁፍ ውስጥ የሚፈጠሩ ስህተቶች ማሳያ መሆኑን አስመልክቶ መምህራንም ሆኑ ተማሪዎች በዚህ ዙሪያ ግንዛቤ እንዲኖራቸው ቢደረግ ግንዛቤውን ለመፍጠር ደግሞ ተጨማሪ አጫጭር ስልጠናዎቹን መሰጠት በርዕስ ጉዳዩ ላይ ማለትም በፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ምንነት ጠቀሜታውና አተገባበሩን በተመለከተ ኮንፈረንስ ማዘጋጀትና መምህራን በክፍል ውስጥ ተማሪዎችን በተለያዩ ምድቦች በማደራጀት የፅሁፍ ልምምድ እንዲያደርጉ ቢደረግ የተማሪዎች ድርሰት የመፃፍ ችሎታ የበለጠ ሊደብር ይችላል፡፡

ዋቢ ጽሑፎች

ማረው አለሙ። (1987) ። <<በኢትዮፕያ ቋንቋዎች ስነጽሁፍ ክፍልበሁለተኛ አመት ተማሪዎች በግልጽ በቡድን የሚጻፉ በሳል ድርሰቶችንጽጽራዊ ግምገማ ጥናት።>>

ለኤም ኤ ድግሪ ማሟያ የቀረበ ቲስስ፣አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ (ያልታተመ)፡

አስካለ ማናዮ ። (2001) ። << ተማሪዎች ለሚጻፉት ድርሰቶች በመምህራን የሚሰጡ ምላሾችን ድርሰት የመጻፍ ችሎታ በማሻሻል ረገድ ያላቸው ተጽእኖ ።>> አዲስ

አበባ ዩኒቨርሲቲ ኤም ኤ ዲግሪ ማሟያ ጥናታዊ ጽሁፍ (ያልታተመ)

እታለማሁ ታዩ።(2006)። <<የ9ኛ ክፍል የአማርኛ ቋንቋ መምህራን በተማሪዎቻቸው የመጻፍ መለማመጃ ላይ የሚሰጡት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ።>>አዲስ አበባ

ዩኒቨርሲቲ የኤም ኤ ድግሪ ማሟያ(ያልታተመ)

እንዳለ ተስፋዩ ። (1992)። << በተማሪዎች ድርሰት ላይ የመምህራን ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ሚና። >> አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ የኤምኤ ድግሪ ማሟያ ጥናታዊ ጽሁፍ

(ያልታተመ)

ግርማ ገብሬ ። (1990) ። << በአማርኛድርሰት የመጻፍ ኪሂልን ለማዳበር መስተጋብር

ስልት / Interactive Approach / ያለውተግባራዊነትና ውጤታማነት። >>አዲስ

አበባ ዩኒቨርሲቲ፡የኤም ኤ ድግሪ ማሟያ ጥናታዊ ጽሁፍ (ያልታተመ) ።

Anderson.P.B.and Faust.R.K.(1975) Error Expectation AGuid for Teacher of Basic Writing.NewYork oxford University Press .

Angelo T.A.and Cross.P.K.(1993) Classroom Assessment technnique.

AHanedebok for College Teachers sanfrancisco Bass Ltd .

Anker .W. (2000) "Error and corrective feedback updated theory and classroom practice " forum 38/4. 21-24

Byrne (1988)Teaching English Writing. London :Longman .

Byrne .D.(1991) : Teaching Writing Skills . London Longman Group.

Celce .Murcia .M.(1991) Teaching English as a Second or Foreign Language .Boston Heinle Publishers .

Cohen.A.D.& Cavalcant .M.C.(1990) Feedback.One Ceompositins Teachers and Studnts verb al rports.in.B.kroll (ed).second language.Writing.cambridge university perss.

Coll .p .G .and chan .L .k.(1994).Teaching Principles and Practice .

Auestralla: Mcpherson isPrinting Group.

Condon and Butier (1997) Written English Practical Language Teaching London

Goon allan and Unwin,

Crystal,David (1994) [2nd] The Cambrdge Encyclopdia.Press Syndicate of University of Cambrldge.Newyourk U.S.A.

Daiker.D.J.(1989) Writing and Response.Theory.Practice and Research NJ Hampton.

Edge .J.(1990) Mistakes and correction.London : Longman.

Fathman,A,and Whalley,E,(1990),Teacher Response to Student Writing:Focus on Forum Versus Content,Oxford;Oxford University,

Gipps.C.Callum,B.andHergreaves , E.(2004) . What Makes A good PrimarySchool TeacherExpectedclassroomstrategies?U.S.ALibrary congressataloging in publication data

Grami.M.(2005) The Effect of Teachers'Written Feedback on ESL Students Perception AA study in A Jaudi ESL University .Level Context. ARECLS Journal.2(4),76-126.

Heaton J B (1988) Writing English language test N Y language see.

Harmer .J.(1991) .The Practice of English Language Teaching .london. Longman Group lid.

Hedge .T. (1988)writing Oxford: university Press.

Jordan. R.R.(1991).English For Acadamic purpose,Cambridge University Press.

Keh.C.L (1990). "Feedback in writing Process A Model and Methods For Implantation. " ELT Journal44 (4) .294-304

Kroll,B.(Ed) (1994) Second Language Writing .Cambridge:Camdridge University Press

Lalande.J (1982).Reducing Composition Errors: An Experiment. The modem Language journal.66(2).140-149.

Lekii.(1990)."Coaching from The Margin; Issues in Written response performance In B Kroll (Ed).second Language Writing;Research Insight for the

classroom.cambridge University Press.

Madson.H.(1983)Techniques in testing.Hong k) Desinging tasks for The
ong:Oxford University press.

Moxley.J.(1989) "Responding to student writing .goals.Method.and

Nunan.D.{1989}Designing Tasks for the Communicative Classroom.

Cambridge:Cambridge University Press

Pincas,A.{1992}Teaching English Writing.London:Macmillan Publishers

Alternatives."Freshman English news.17(2).3-11.

Raimes.A.(1983).Techniques In teaching Writing. Oxford ;University Press

Richards.J.C.(1990) The LanguageTeaching Matrix.Camberidge University press.

Shih M (1986) "Content Based Aproach To Teaching Academic Writing

Quarterly vol 20 (4).617-648

Taylor.B.(1981) "Content and Written From Two Way street"TESOLQuarterly.

15(1),5-13.

Timbur.John (1985)."Collaborative learning and Teaching Writing."In perspectives

on Research and scholaRship in composition.Moclell and Donovan

(eds.).The modern Language Association ofAmerica.

Walvoord B C Fassler 1986 (2nd)Helping Students Write well A Guide To

Teacher in All Disciplines The Modern language Association of America

Newyork U.S.A

Widdowson.H.G.(1978).Teaching Language as communication.Oxford university
Pre

Zamel,V.(1985) "Responding to student Writer"TESOL Quareterly 19(1),697.715.

አባሪዎች

አባሪ ሀ

ድርሰት ለማረም የሚያስችል የነጥብ አሰጣጥ

ይዘት ከ30% ከእጃግ በጣም ጥሩ- በጣም ጥሩ-30-27	- ስለ ርዕሱ የተሟላ እውቀት ያዘለ፣በደንብ ያተኮረ ወዘተ
ከጥሉ- አማካይ 26-22	- ስለ ርዕሱ መካከለኛ እውቀት ያዘለ በበቂ ደረጃ የቀረበ፣ ወዘተ
ከደህና ደካማ 21-17	- ስለ ርዕሱ ውስን ዕውቀት ያዘለ ጥቂት ፍሬ ነገር ብቻ ያለበት ወዘተ
በጣም ደካማ 16-13	- ስለ ርዕሱ ምንም ዕውቀት ያላዘለ በደንብ ያልተብራራ ወዘተ
አደረጃጀት ከ20% ከእጅግ በጣም ጥሩ- በጣም ጥሩ-20-18	- ርቱዕ የሆነ አገላለፅ ሚታይበት ሀሳቦች በግልፅ የቀረቡበት ወዘተ -
ከጥሩ - አማካይ 17-14	- በወጉ ያልተደራጀና እንደነገሩ የቀረበ ይህም ሆኖ ግን ዋናው ሀሳብ ተለይቶ የሚታወቅበት ወዘተ
ከደህና- ደካማ 13-10	- ርቱዕነት የማይታይበት፣ ሀሳቦች የተምታታበት ወይም ያልተያያዙበት ወዘተ
በጣም ደካማ 9-7	- ምንም መልዕክት የሚያስተላልፈፍ ምንም ዓይነት የሀሳብ አደረጃጀት የማይታይበት ወዘተ
ቃላት ከ20% በእጅግ በጣም ጥሩ - በጣም ጥሩ-20-18	- በሳል የሆነ የተዋጣለት የቃላት አባባሎች መረጣና አጠቃቀም የሚታይበት -
ከጥሩ - አማካኝ 17-14	- በበቂ ደረጃ የቀረበ አልፎ አልፎ የቃላት አባባሎች ቅርጽ መረጣና አጠቃቀም ስህተት ቢታይበትም ምን ማለት እንደሆነ ሊገመት የሚቻልበት ወዘተ

ከደህና- ደካማ 13-10	- በውስጥ ደረጃ የቀረበ የቃላት / የአባባሎች ቅርፅ መረጣና አጠቃቀም ተደጋጋሚ ስህተት የሚታይበት ወዘተ
በጣ- ደካማ 9-7	- የቃላት / አባባሎች አጠቃቀም በጣም አነስተኛ የሆነ ወዘተ
የቋንቋ አጠቃቀም ከ25% ከእጅግ በጣም ጥሩ- በጣም ጥሩ 25-22	- ረቀቅ ያለ የቋንቋ አጠቃቀም በተዋጣለት ሁኔታ የቀረበበት ወዘተ -
ከጥሩ - አማካይ 21-19	- የቋንቋ አጠቃቀሙ ተራ ሆኖ መልዕክቱ ግን በደንብ የሚተላለፍበት ወዘተ
ከደህና - ደካማ 18-11	- ረቀቅ ባለም ሆነ በተራ ቋንቋ አጠቃቀም ረገድ የጎሳ ችግር የሚታይበት ወዘተ
በጣም ደካማ 10-5	- በመሠረቱ የዐ.ነገር አመሰራረት በደንብ ያልተደራጀ ወዘተ.
የቅርጽ አጠቃቀም ከ5% ከእጅግ በጣም ጥሩ 5	- የቅርጽ አጠቃቀም ብቃት ከፍተኛ የሆነ ወዘተ.
ከጥሩ አማካይ 4	- አልፎ አልፎ የስርዓት ነጥብና የሆሄያት ችግር የሚታይበት ወዘተ.
ከደህና - ደካማ 3	- ተደጋጋሚ የሆነ የስርዓት ነጥብና የሆሄያት አጣጣል ችግር የሚታይበት ወዘተ
በጣም ደካማ 2	- የቅርጽ አጠቃቀም ብቃት የሌለው ስርዓት ነጥብ የሆሄያት አጣጣልና የአንቀጽ አከፋፈል - ወዘተ ችግር ጎልቶ የሚታይበት፡፡

ምንጭ ሒተን ፣ 1988፣146 በአሃማጅ ትርጉም ተመለሰ

አባሪ ለ

ለተማሪዎች የቀረበ የጽሁፍ መጠይቅ

በጅማ ዩኒቨርሲቲ

የድህረ ምረቃ መርሀ ግብር

የኢትዮጵያ ቋንቋዎችና ስነጽሁፍ ክፍል ትምህርት

በመንገዝ ላሎ ምድር ወረዳ በሚገኝ በወገሬ አጠቃላይ 2ኛ ትምህርት ቤት በሚማሩ የ9ኛ ክፍል ተጠኝ ተማሪዎች የሚሞላ የጽሁፍ መጠይቅ

ውድ ተማሪዎች :-ይህ የጽሁፍ መጠይቅ የ9ኛ ክፍል ተማሪዎች ለሚጽፏቸው ድርሰቶች በአማርኛ ቋንቋ መምህራን የሚሰጣቸው ምጋቤ ምላሽ/አስተያየት የመጻፍ ችሎታቸውን በማዳበር በኩል የሚያሳዩትን ለውጥ የሚያመላክቱ ጥያቄዎችን ይዞ ቀርቧል። እያንዳንዱን ጥያቄ በሚገባ በማንበብ የራሴን ሀሳብ ያንጸባርቅልኛል የምትይውን /የምትለውን ትመርጣላችው። የእናንተ መልስ ይህን ጥናት ውጤታማ ወይም ውጤት አልባ ሊያደርገው ስለሚችል ለቀረቡት ጥያቄዎች በግልጽና በታማኝነት አስተያየታችሁን እንድትሰጡኝ እጠይቃለሁ።

ማሳሰቢያ:- ስም መጻፍ አያስፈልግም።

ክፍል አንድ:-አጠቃላይ መረጃዎች

መመሪያ አንድ:-ቀጥሎ ለቀረቡት ጥያቄዎች በክፍት ቦታው ላይ መልሳችሁን ጻፉ:-

1.ጾታ ----- 5.ባላችሁበት ክፍል ያሉት የተማሪዎች ብዛት-----

2.እድሜ-----6.የመኖሪያ አካባቢ-

3.የክፍል ደረጃ----- 7.በሳምንት አማርኛ የምትማሩበት የክፍል ጊዜ ብዛ

ት2

4.የትምህርትቤታችሁ ----

ክፍል ሁለት:-አጠቃላይ ጥያቄዎች

ከዚህ በታች ለቀረቡ እያንዳንዱ ጥያቄ በጥሞና ካነበባችሁ በኋላ የእናንተን ሀሳብ ያንጸባረቃል የምትሉትን ከተሰጡት አማራጮች መካከል አንድ ምርጫ በመምረጥ " X " ወይም " በማድረግ መልሱ

ለመጠይቅ ጥያቄዎች መልስ የሚሰጠው በጣም እስማማለሁ 4፣እስማማለሁ 3፣አልስማማም 2፣በጭራሽ አልስማማም 1በሚሉት ሲሆን በቀላሉ ለመመለስ እንዲያስችል በቁጥሮቹ ተወክለዋል፡፡ይህም 4 ፣ 3 ፣ 2 ፣ና 1 ናቸው፡፡

ተ.ቁ	ጥያቄዎች	1	2	3	4
1.	ለጸፍኳቸው ጽሁፎች መምህራ የሚሰጡኝ ምጋቤ ምላሽ ስሜትን የሚቀሰቅሱ ናቸው፡፡				
2.	ለምጽፈው ጽሁፍ የሚሰጡኝን ምጋቤ ምላሽ በቀላሉ ተረድቼ አስተካክላለሁ፡፡				
3.	የምጽፋቸውን ጽሁፎች ሳልረሳቸው ታርመው ይመለሱልኛል፡፡				
4.	በምጽፈው ጽሁፎች ውስጥ የሚታዩብኝን ስህተቶች ምጋቤምላሽ ስለሚሰጠኝ መምህራን አመሰግናቸዋለሁ፡፡				
5.	መምህራ የወሰዱትን ጽሁፍ አርመው ሳይመልሱልኝናስህተቴን ሳልረዳ ሌላ እንጽፍ አያዙኝም፡፡				
6.	መምህራ ልረዳቸው የምችለውን ምልክቶች በመጠቀም ምጋቤ ምላሽ ይሰጡኛል፡፡				
7.	የአማርኛ ቋንቋመምህራ የጽሁፍ ምጋቤ ምላሽ በምጽፈው ድርሰት የሀሳብ ፍሰትና አደረጃጀት				

	ዙሪያ ትኩረት ያደርጉልኛል።				
8.	ለምጽፋቸው ጽሁፎች የመምህራን ምጋቤ ምላሽ እመለከታለሁ።				
9.	መምህራ የሚሰጡኝ ምጋቤ ምላሽ በምጽፈው ድርሰት ይዘትና ቅርጽ ነክ ላይ ትኩረት ያደርጉልኛል።				
10.	የመምህራ ምጋቤ ምላሽ የቋንቋአጠቃቀምንና ስርአተ ነጥቦችላይ ትኩረት ያደርጋሉ።				
11.	መምህራ የሚያደርጉልኝ ድጋፍ ለምጽፈው ድርሰት በእጅግ ጠቅሞኛል።				
12.	መምህራን የሚሰጡኝ ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች አዎንታዊ ገጽታዎች አሏቸው።				

ነጻ(ክፍት)ጥያቄዎች

1. የአማርኛ ቋንቋ መምህራን በተማሪዎች ድርሰቶች ላይ የሚሰጡት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ትኩረት ምን ላይ ነው? ችሎታን ለማዳበር የሚረዳውስ ምጋቤ ምላሽ የትኛው ነው?-----
-----

2. የአማርኛ ቋንቋ መምህራን በተማሪዎቻቸው ድርሰቶች ላይ ጽሁፋዊ ብጋቤ ምላሽ ይሰጣሉ?-----

3. ስለአማርኛ መምህራችሁ ምጋቤ ምላሽ አሰጣጥ ዙሪያ ተጨማሪ አስተያየት ካላችሁ ቀጥሎ ባለው ክፍት ቦታ ላይ አስፍሩ-----

አባሪ ሐ

ለመምህራን የቀረቡ የቃለ መጠይቅ ጥያቄዎች

1. ተማሪዎች ለሚጽፉት ድርሰት በመምህራን የሚሰጡ ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች አላማ ምንድነው?
2. የአማርኛ ቋንቋ መምህራን በተማሪዎቻቸው የጽሁፍ ድርሰቶች ላይ ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ይሰጣሉን?
3. በተማሪዎች ድርሰቶች ላይ የሚሰጡት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ትኩረቱ ምን ላይ ነው?
4. ከሚሰጡት ምጋቤ ምላሾች መካከል ለተማሪዎቹ የመጻፍ ችሎታ ለማዳበር ይበልጥ የሚረዳው የትኛው ነው?
5. የሚሰጡት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በተማሪዎች ድርሰት መጻፍ ችሎታ ላይ አወንታዊ ገጽታ አለው?
6. በርስዎ ትኩረት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ መስጠት በተማሪዎች ድርሰት የመጻፍ ችሎታ ላይ የሚያሳድረው ተጽእኖ አለው?
7. ተማሪዎች ድርሰት ሲጽፉ ከሚፈጽሙት የስህተት አይነት እርስዎ ትኩረት ሰጥተው የሚያርሙት የትኛውን የስህተት አይነት ነው?
8. ተማሪዎች መምህራን ለሚሰጧቸው ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች ምን አይነት አቀባበል አላቸው? ይበልጥ ተግባራዊና ንቁ ምላሽ የሚሰጡት ለየትኞቹ ነው?

ከቋንቋ መምህራን ጋር የተደረገ ቃለ ምልልስ

መምህር አንድ

ሚያዝያ 16/8/2011 ዓ.ም.

የት/ቤት ስም :- ወገሬ ሁለተኛ ደረጃ

ሰዓት 8:00 , 10:45

በክፍል ሦት እንደተገለጸው ለጥናቱ የሚያስፈልገው ማንኛውም መረጃ የተሰበሰበው ከወገሬ 2ኛ ደረጃ ት/ቤትና ከጦ 2ኛ ደረጃ ት/ቤት ትምህርት ቤቶች ሲሆን የሚካሄደውም በቋንቋ ድጋግ-ትምህርት ክፍል ውስጥ ነው። መምህራንን ከማስተማር ስራቸው ውጭ ለ15 ደቂቃ እንደምፈልጋቸው አስቀድሜ እንዲተባበሩኝ በመጠየቅ የሁሉንም መልካም ፈቃድ አገኝሁ። በተጨማሪ የጦል ትምህርት ቤት መምህራንን በ17/9/2011 እንደምገናኝ አስቀድሜ አሳውቄያቸው ስለነበር በእዚሁ መሰረት እንደምጠይቃቸው ገለጸሁባቸው።

በንግግራችን መሰረት ሁሉም የወገሬ መምህራን በሰዓታቸው በቦታቸው ተገኙ። መምህራኖች ከመጡ በኋላ የማደርገው ሁሉንም መ/ራን ሳይሆን በየተራ በቅደም ተከተላቸው ወደ ዲጋርትመንት እየገቡ ጥያቄውን እየነገርኳቸው እነሱ በፅሁፈት ትምህርት ያገኙትን የተገነዘቡትን የተሰማቸውንና የተመለከቱትን ነገር ሁሉንም በትክክል እንዲገልጹልኝና የምፈልገውም ይህንን አይነት መረጃ እንደሆነ ገልጫላቸው አንድ መምህር እንዲቀርና ሌሎቹ መምህራ እስታፍ እንዲዘናኑ ተስማምተን ለመምህሩ ቃለ መጠይቁን ጀመርኩለት

ጥያቄ 1

ተማሪዎች ለሚፅፍት ድርሰት በመምህራን የሚሰጡ ፅኑፋዊ ምጋቤ ምላሾች አላማ ምንድን ነው?

መም1

የፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ለተማሪዎች የምሰጥበት አላማው የሚፅፉት ፅሁፍ የሀሳብ ቅደም ተከተል እንዲኖረው የቃላት አጠቃቀማቸው የሀረግና የዐ.ነገር አጠቃቀማቸውን በተመለከተ የተሰተካከለ እንዲሆን ማድረግና የሚፅፉት ፅሁፍ ለአንባው በሚገባ መልዕክቱ እንዲደርስ ማድረግ ነው።

ጥያቄ. 2

ተማሪዎች የሚፅፏቸው ድርሰቶች ላይ ፅንፋዊ ምጋቤ ምላሽ መቼና እንዴት ይሰጣሉ?

መም 1

ድርሰቱን ከመፃፋቸው በፊት እንዴት መፃፍ እንዳለባቸው ማስተማር አለብኝ ህውም ቃላት አጠቃቀም የዐ.ነገርን አደረጃጀት በተገቢው ሁኔታ እንዲጠቀሙ በማድረግ ድርሰቱን እንዲፅፉ አደርገለሁ። ድርሰቱን ከፃፉ በኋላ ደግሞ በፅሁፍ ላይ ያሉትን ስህተቶች በማሳየት እንዲያሻሽሉ በማድረግና እንደገና እንዲፅፉ አደርጋለሁ።

ጥያቄ 3

በተማሪዎች ድርሰቶች ላይ የሚሰጡት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ትኩረቱ ምን ላይ ነው?

መም 1

ተማሪዎች በሚፅፉት ድርሰት ላይ ትኩረት አድርጎ ፅንፋዊ ምጋቤ ምላሽ የምሰጠው የዐረፍተ ነገር አጠቃቀም ላይ በቃላት አጠቃቀም፣ በሀሳብ ፍሰቱ ወይም አደረጃጀቱ እንዲሁም በአንቀፅ አመሰራረቱ ላይ ቅደም ተከተላዊ ሂደቱን ጠብቆ መፃፍን በደንብ አረጋግጣለሁ።

ጥያቄ 4

ከሚሰጡት ምጋቤ ምላሾች መካከል ለተማሪዎች የመፃፍ ችሎታ ለማዳበር ይበልጥ የሚረዳው የትኛው ነው?

መም1

ለተማሪዎች የመፃፍ ችሎታ መደበር ይበልጥ ይረዳዋል ብዬ የሚለው ሁሉም ናቸው ምህንያቱም ተማሪዎች በሚፅፉበት ጊዜ የሚሰጣቸውን ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች እያስተካከሉ ስህተታቸውን እያረመ ደጋግሞ መፃፍ ነው። እንጂ ደህ ጥሩ ይህ መጥፎ የምለው የለኝም ሁሉም አስፈላጊ ናቸው

ጥያቄ 5

የሚሰጡት ፅሁፋዊ መጋቤ ምላሽ በተማሪዎች ድርሰት መጻፍ ችሎታ ላይ አወንታዊ ገፅታ አለው?

መም 1

አዎ ! የተማሪዎችን ችሎታ ለማዳበር ይረዳል

ጥያቄ 6

በርስዎ ትኩረት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ መስጠት በተማሪዎች ድርሰት የመጻፍ ችሎታ ላይ የሚያሳድረው ተፅእኖ አለው

መም 1 የለም ! ተማሪዎች ስህተታቸውን አውቀው ያስተካክሉበታል እንጂ ጉዳት የለውም

ጥያቄ 7

ተማሪዎች ድርሰት ሲፅፉ ከሚፈፀሙት ስህተት አይነቶች እርስዎ ትኩረት ሰጥተው የሚያርሙት የትኛውን የስህተት አይነት ነው::

መም 1

በመሰረቱ እኔ ትኩረት የምሰጠው ተማሪው ፈፀመው ስህተት ላይ ሁሉ ነው:: ነገር ግን ስህተቱ በጣም ከጎላ የቃላት አጠቃቀምንና የሀሳብ ፍሰትን ቅደም ተከተሉን አስቀድሜ አርማለሁ::

ጥያቄ 8

ተማሪዎች መምህራን ለሚሰጣቸው ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች ምን ስሜት አላቸው? ይበልጥ ተግባራዊና ንቁ ምላሽ ሚሰጡት ለየትኞቹ ነው?

መም 1 መጥፎ ስሜት ያላቸውም ምክንያቱም እነዲያስተካክሉ የሚረዳቸው የመምህራን ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ መሆኑን ስለሚረዱና ስለሚያስተካክሉ በጥሩ ጎኑ ነው የሚያዩት

መምህር2

ሚያዝያ 16/9/2011 ዓ.ም.

የትምህርት ቤት ስም :- ወገሬ ሁለተኛ ደረጃ

ሰዓት 8:00 ,8:45

ጥያቄ 1

ተማሪዎች ለሚፅፉት ድርሰት በመምህራን ሚስጡ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች አላማ ምንድን ነው?

መም 2

የፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ አላማ ተማሪዎች የሚፅፉት ድርሰት ውስጣቸው ሚያስበውን እና ሊገልፁ የፈለጉትን ነገር በትክክል በፅሁፍ እንዲያስቀምጡ ማድረግ ነው

ጥያቄ 2

ተማሪዎች በሚፅፋቸው ድርሰቶች ላይ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች መቼና እንዴት ይሰጣሉ?

መም 2

ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የምሰጠው ተማሪዎች ድርሰት ፅፈው ከበቁ በኋላ ስህተታቸውን አይቼ በአስቸኳይ ስህተታቸውን አርሜ እንዲያስተካክሉ ጥቆማ እሰጣለሁ፡፡

ጥያቄ 3

በተማሪዎች ድርሰቶች ላይ የሚሰጡ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች ትኩረቱ ምን ላይ ነው?

መም 2

ተማሪዎች በሚፅፉት ድርሰት ላይ ትኩረት አድርጌ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የምሰጠው በይዘት ከቅርፅ አንፃር ከስርዓተ ነጥብ ከፊደል ግድፈትና ፊደል አጣጣልን በተመለከተ ነው፡፡

ጥያቄ 4

ከሚሰጡ ምጋቤ ምላሾች መካከል ለተማሪዎች የመፃፍ ችሎታ መደበር ይበልጥ የሚረዳው የጥኛው ነው?

መም 2

ለተማሪዎች ድርሰት መፃፍ ችሎታ መዳበር ሁሉም ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች አስፈላጊ ናቸው።

ጥያቄ 5

የሚሰጡት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች በተማሪዎች ድርሰት መፃፍ ችሎታ አወንታዊ ገፅታ አለው?

መም 2

አዎ! ተማሪዎች ስህተታቸውን በተረጋጋ መንፈስ እያዩ በድጋሚ ያንን ስህተት ይሳፈፁ እንዲፀፉ ይግዛቸዋል።

ጥያቄ 6

በርስዎ ትኩረት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ መስጠት በተማሪዎች ድርሰት የመፃፍ ችሎታ ላይ የሚያሳድረው ተፅዕኖ አለው?

መም 2

ተጽእኖ አይኖረውም እኔ በምሰጣቸው ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ላይ ስህተታቸውን በደንብ አተኩረው የራሱ የሆነ ጠቀሜታ ስለሚኖረው ለጽሁፋቸው መሻሻል አስተዋጽኦ አለው።

ጥያቄ 7

ተማሪዎች ድርሰት ሲፀፉ ከሚፈፀሙ የስህተት አይነቶች እርስዎ ትኩረት ሰጥተው የሚያርሙት የትኛውን ነው።

መም 2

ተማሪዎቹ ድርሰት ሲፀፉ ከሚፈፀሙት ስህተት ውስጥ ትኩረት የምሰጠው ከዐነገር አመሰራረት፣ ከይዘት ከቅርጽ እና ከስርዓት ነጥብ አንፃር አርማለሁ

ጥያቄ 8

**ተማሪዎች መምህራን ለሚሰጧቸው ፅሁፋዊ መጋቤ ምላሾች ምን ስሜት አላቸው?
ይበልጥ ተግባራዊና ንቁ ምላሽ የሚሰጡት ለየትኞቹ ነው?**

**መጥፍ ስሜት የላቸውም ምክንያቱም የስህተቱና ማስተካከያ በምስጥበት ጊዜ ተማሪዎቹን
የሚያበረታታ ቃል በመጠቀም ጭምር ነው ስለዚህ እንዲያስተካክሉ የተሰጣቸውን ፅሁፋዊ
ምጋቤ ምላሽ ፈጥነው ያስተካክላሉ፡፡**

መምህር 3

ሚያዝያ 16/8/2011 ዓ.ም.

የትምህርት ቤት ስም :- ወገሬ ሁለተኛ ደረጃ

ሰዓት 8:30 ,9:00

ጥያቄ 1

ተማሪዎች ለሚፅፉት ድርሰት በመምህራን የሚሰጡ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች አላማ ምንድን ነው?

መም 3

ተማሪዎች ለሚፅፉ ድርሰት በመምህራን የሚሰጡ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች አላማው ተማሪዎች በፅሁፍ ወቅት የፈጠሯቸውን ስህተቶች በመጠቀምና የሰረትን ትክክለኛ ስራ በማበረታታት ስህተታቸውን አውቀው ከስህተት የፀዳ ፅሁፍ እንዲፅፉ ማድረግ ነው።

ጥያቄ 2

ተማሪዎች በሚፅፏቸው ድርሰቶች ላይ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ መቼን እንዴት ይሰጣል።

መም 3

ተማሪዎች በሚፅፏቸው ድርሰቶች ላይ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የሚሰጡት የፃፉትን ጽሁፍ በማየት የተፈጠሩትን ስህተቶች በመጠቀም ነው። ይህም የሚሆነው ፅሁፍ በሚታረምበት ጊዜ ነው።

ጥያቄ 3

በተማሪዎች ድርሰቶች ላይ ሚሰጡት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ትኩረት ምን ላይ ነው?

መም 3

በተማሪዎች ድርሰቶች ላይ የሚሰጡት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች ትኩረት የማደረገው ሰዋሰዋዊ ስርዓቱ ላይ ስርዓት ነጥብ አጠቃቀም፣ የቋንቋ አጠቃቀሙ መደበኛነቱን የሆሄያት አጣጣል እንዲሁም የአንቀጽ ቅርጽ መያዙ ላይ ነው።

ጥያቄ 4

ከሚሰጡት ምጋቤ ምላሾች መካከል ለተማሪዎቹ የመፃፍ ችሎታ ለማዳበር ይበልጥ የሚረዳው የትኛው ነው?

መም 3

ለተማሪዎች ድርሰት መፃፍ ችሎታ ለማዳበር ሁሉም የፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች ይረዳሉ።

ጥያቄ 5

የሚሰጡት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች በተማሪዎች ድርሰት መፃፍ ችሎታ ላይ አወንታዊ ገፅታ አላቸው?

መም 3

አዎ! ቀድመው የፈጠሩትን ስህተት ለሚቀጥለው እንዲያስተካክሉ ይረዳሉ።

ጥያቄ 6

በርስዎ ትኩረት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ መስጠት በተማሪዎች ድርሰት የመጻፍ ችሎታ ላይ የሚያሳድረው ተጽእኖ አለው?

መም 3

መጥፎ ተፅእኖ የለውም ምክንያቱም ተማሪዎች ድርሰት በሚፅፉበት ጊዜ ትክክለኛውን የፅሁፍ ቅርፅና መደበኛ የሆነውን የቋንቋ አጠቃቀምና የስርአት ነጥብ አጠቃቀም ተከትለው እንዲጓዝ ይረዳቸዋል።

ጥያቄ 7

ተማሪዎች ድርሰት ሲፅፉ ከሚፈፀሙ የስህተት አይነቶች እርስዎ ትኩረት ሰጥተው የሚያርሙት የትኛውን የስህተት አይነት ነው?

መም 3

እኔ ትኩረት ሰጥቼ የማርመው የሆሄያት ግድፈትን፣ የስርዓተ ነጥብ አጠቃቀምን ፣ ቋንቋ አጠቃቀም (መደበኛና አ. መደበኛ) መሆኑን ቃላት በቦታቸው መግባታቸውን ማለትም የቃላት አጠቃቀምን ነው።

ጥያቄ 8

ተማሪዎች መምህራን ለሚሰጧቸው ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች ምን ስሜት አላቸው? ይበልጥ ተግባራዊ ና ንቁ ምላሽ የሚሰጡትስ ለየትኞቹ ነው?

መም 3

አብዛኛዎቹ ተማሪዎች መምህራን ለሚሰጧቸው ምጋቤ ምላሽ ከፍተኛ የሆነ ቦታ አላቸው መምህር የጠቆማቸውን ስህተቶች በሚችሉት መጠን አስተካክለው ይጽፋሉ።

መምህር4

ሚያዝያ 16/9/2011 ዓ.ም.

የትምህርት ቤት ስም :- ወገሬ ሁለተኛ ደረጃ

ሰዓት 9:00 ,9:15

ጥያቄ

ተማሪዎች ለሚፅፉ ድርሰት በመምህራን የሚሰጡ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች አላማ ምንድነው ?

መም 4

የመምህራን ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ አላማው ተማሪዎች የሚፅፉትን ድርሰት እንባቢያን እንዲረዳውና እንዲገነዘበው ለማስቻል ማስተካከያ መስጠት ነው።

ጥያቄ 2

ተማሪዎች በሚፅፏቸው ድርሰቶች ላይ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ መቼና እንዴት ይሰጣሉ?

መም4

ለተማሪዎች ፅሁፍ ምጋቤ ምላሽ የምሰጠው ተማሪዎች ድርሰቱን ፅፈው ከሰጡኝ በኋላ ወዲያው ስህተታቸውን በማመልከት ተማሪዎች እንዲያስተካክሉ አደርጋለሁ።

ጥያቄ 3

በተማሪዎች ድርሰቶች ላይ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ ትኩረቱ ምን ላይ ነው።

መም4

ተማሪዎች በሚፅፉት ድርሰት ላይ በሚፈፀሙት ስህተት ላይ ትኩረት አደርጋለሁ።

ጥያቄ 4

ከሚሰጡት ምጋቤ ምላሾች መካከል ለተማሪዎቹ የመፃፍ ችሎታ ለማዳበር ይበልጥ የሚረዳው የትኛው ነው

መም 4

እኔ በተማሪዎች የድርሰት ፅሁፍ ላይ ይበልጥ ትኩረት የምሰጠው ይዘትና ቅርጽ ላይ እንዲሁም ስርዓት ነጥብ ላይ ነው።

ጥያቄ 5

የሚሰጡት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በተማሪዎች ድርሰት መጻፍ ችሎታ ላይ አወንታዊ ገፅታ አለው?

መም4

አዎ! ምክንያቱም ተማሪዎቹ በምስጢራዊ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በማየት ስህተታቸውን በአስቸኳይ አይተው እንዲያስተካክሉ ይረዳሉ።

ጥያቄ 6

በርስዎ ትኩረት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በተማሪዎች ድርሰት መጻፍ ችሎታ ላይ የሚያሳድረው ተጽእኖ አለው?

መም 4

ተጽእኖ የለውም እንዲሁም ስህተታቸውን በትኩረት እንዲያዩት ይረዳቸዋል።

ጥያቄ 7

ተማሪዎች ድርሰት ሲፅፉ ከሚፈፀሙ የስህተት አይነቶች እርስዎ ትኩረት ሰጥተው ሚያርሙት የትኛውን የስህተት አይነት ነው?

መም 4

እኔ ተማሪዎች በሚፅፉት ድርሰት ላይ ሁሉንም የሚፈፀሙት ስህተቶች ላይ ትኩረት በመስጠት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ እሰጣቸዋለሁ።

ጥያቄ 8

ተማሪዎች መምህራን ለሚሰጧቸው ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች ምን ስሜት አላቸው? ይበልጥ ተግባራዊና ንቁ ምላሽ የሚሰጡት ለየትኞቹ ነው?

መም 4

ተማሪዎች ስሜታቸው ጥሩ ነው መምህራንም ቶሎ አርመር እንዲሰጣቸው ፍላጎት አላቸው። ምክንያቱም ወረቀታቸው በሚሰጣቸው ወቅት ፈትነው ስህተታቸውን አይተው እንዲያስተካክሉ ስለሚረዳቸው ነው። እኔም ሁሉም ተማሪዎች ንቁ ምላሽ የሚሰጡኝን መንገድ ለማመቻቸት እሞክራለሁ።

መምህር5

ሚያዝያ 17/8/2011 ዓ.ም.

የትምህርት ቤት ስም :- ጦል ሁለተኛ ደረጃ

ሰዓት 8:00 ,8:30

ጥያቄ 1

ተማሪዎች ለሚፅፉት ድርሰት በመምህራን ሚሰጡ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች አላማ ምንድነው ?

መም 5

በመምህራን የሚሰጡ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች አላማ ተማሪዎች በውስጣቸው ያለውን ወይም መጻፍ የፈለጉትን በተገቢው መንገድ እንዲፅፉ ማስቻል ነው።

ጥያቄ 2

ተማሪዎች በሚፅፏቸው ድርሰቶች ላይ ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ መቼና እንዴት ይሰጣሉ?

መም 5

ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ የምሰጠው ተማሪዎች ጽሁፋቸውን ወይም ድርሰታቸውን ጽፈው ከጨረሱ በኋላ በስህተታቸው ላይ በተለያዩ ምልክ በመጠቀምና ስህተቱን በመጻፍ ነው።

ጥያቄ 3

በተማሪዎች ድርሰት ላይ የሚሰጡት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች ትኩረት ምን ላይ ነው?

መም 5

እኔ ትኩረት የማደረገው ከርዕስ አመራረጥ የሀሳብ ስንሰለታዊ አቀነጃጀት የዐነገር አደረጃጀትና የቃላት አጠቃቀም ላይ ትኩረት አደርጋለሁ።

ጥያቄ 4

ከሚሰጡት ምጋቤ ምላሽ መካከል ለተማሪዎቹ የመጻፍ ችሎታ ለማዳበር ይበልጥ የሚረዳው የትኛው ነው?

መም 5

ርዕስ መረጣውና ከርዕሱ ጋር ለው ተዛማጅነት መለት አደረጃጀቱና ይዘቱ የቃላት አጠቃቀሙና የስርዓት ነጥብ አጠቃቀሙ ላይ ትኩረት ማድረግ ይበልጥ ይረዳል።

ጥያቄ 5

የሚሰጡት ፅሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ በተማሪዎች ድርሰት መፃፍ ችሎታ ላይ አወንታዊ ገፅታ አለው?

መም 5 አዎ!አለው

ጥያቄ 6

በርስዎ ትኩረት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሽ መስጠት በተማሪዎች ድርሰት የመፃፍ ችሎታ ላይ የሚያሳድረው ተፅእኖ አለው?

መም 5

ተጽእኖ የለውም ምጋቤ ምላሽ በምጽፍበት ጊዜ የተማሪዎችን ስሜት በማነሳሳት ንቁ ምላሽ እንዲሰጡ ያደርጋል።

ጥያቄ 7

ተማሪዎች ድርሰት ሲፅፉ ከሚፈፀሙ የስህተት አይነት እርስዎ ትኩረት ሰጥተው ሚያርሙት የትኛውን የስህተት አይነት ነው?

መም 5

እኔ በመጀመሪያ ትኩረት የምሰጠው ይዘቱ ላይ ሲሆን ሌሎቹን ደግሞ በውስጡ መኖራቸውን አያለሁ በጥቅሉ ግን ሁሉንም ስህተቶች በማየት እንዲያስተካክሉ ጥቆማ እስጣለሁ።

ጥያቄ 8

ተማሪዎች መምህራን ለሚሰጧቸው ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች ምን ስሜት አላቸው?
ይበልጥ ተግባራዊና ንቁ ምላሽ የሚሰጡትስ ለየትኞቹ ነው?

መም 5

ተማሪዎች እኔ በምሰጣቸው ምጋቤ ምላሽ ዙሪያ መጥፎ ስሜት ያላቸውም ምክንያቱም
ሞራላቸውን በመጠበቅ እንዲያስተካክሉ ስለማድረግ ይመስለኛል። ይበልጥ ንቁምላሽ
የሚሰጡት ግን በስርዓት ነጥብና በቅርጽ ዙሪያ ሲሆን ነው ሌላውንም በሂደት
ያስተካክላሉ።

መምህር 6

ሚያዝያ 16/8/2011 ዓ.ም.

የትምህርት ቤት ስም :- ጦል ሁለተኛ ደረጃ

ሰዓት 8:30 ,8:45

ጥያቄ 1

ተማሪዎች ለሚፅፉት ድርሰት በመምህራን የሚሰጡ ፅሁፋዊ ማጋቤ ምላሾች አላማ ምንድነው?

መም 6

የተማሪዎችን ድርሰት መፃፍ ችሎታ ለማደበርና ሀሳባቸውን አውጥተው በፅሁፍ ለመግለፅ ለሌላ ማስተላለፍ እንዲችሉ ማድረግ ነው።

ጥያቄ 2

ተማሪዎች በሚፅፏቸው ድርሰት ላይ ፅሁፋዊ ማጋቤ ምላሽ መቼና እንዴት ሰጣለ?

መም 6

ፅሁፋዊ ማጋቤ ምላሽ የምሰጠው በማስተምርበት ጊዜ ተማሪዎች ጽፈው በሚያመጡት ፅኑፍ ላይ ነው። የምሰጠውም በፅሁፍ በመጠቀም በማበረታታት መልኩ እንዲስተካክሉ መጠቀም ነው።

ጥያቄ 3

በተማሪዎች ድርሰቶች ላይ የሚሰጡት ፅሁፋዊ ማጋቤ ምላሽ ትኩረቱ ምን ላይ ነው?

መም 6

በተማሪዎች ፅሁፍ ላይ ትኩረት አድርጎ ጽሁፋዊ ማጋቤ ምላሽ የምሰጠው ተማሪዎቹ በሚፈጽሙት ስህተት ላይ ሁሉ ነው ምክንያቱም ተማሪዎች ስህተታቸውን አውቀው ስለሆነ የሚያስተካክሉትን እኔ ማመልከት አለብኝ

ጥያቄ 4

በሚሰጡት ምጋቤ ምላሾች መካከል ለተማሪዎች የመጻፍ ችሎታ ለማዳበር ይበልጥ የሚረዳው የትኛው ነው?

መም 6

ለተማሪዎች የመጻፍ ችሎታ መደበራ ሁሉም ምጋቤ ምላሾች አስፈላጊ ናቸው፡፡

ጥያቄ 5

የሚሰጡት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾች በተማሪዎች ድርሰት የመጻፍ ችሎታ ላይ አወንታዊ ገጽታ አለው?

መም 6

አዎ! ምክንያቱም ተማሪዎች ድርሰት በሚፅፉበት ጊዜ የሚፈፀሙትን ስህተት ማወቃቸውና እንዲያስተካክሉ መነገራቸው ጥሩ ነው

ጥያቄ 6

በርስዎ ትኩረት ጽሁፋዊ ምጋቤ ምላሾ መስጠት በተማሪዎች ድርሰት የመጻፍ ችሎታ ላይ የሚያሳድረው ተጽዕኖ አለው?

መም 6

አዎ! ማለትም በጎ ተጽዕኖ ማት ነው ምክንያቱም ለተማሪዎች ድርሰት መጻፍ ልምምድ ወቅት ስህተታቸውን እንዲያስተካክሉበት ስለሚረዳ ነው፡፡

ጥያቄ 7

ተማሪዎች ድርሰት ሲፅፉ ከሚፈጽሙት ስህተት አይነት እርስዎ ትኩረት ሰጥተው ሚያርሙት የትኛውን የስህተት አይነት ነው?

መም 6

እኔ ትኩረት ሰጥቼ የማርመው ሁሉንም ስህተቶች ነው ማለትም በይዘት፣ ከአደረጃጀቱ ከቃላት ከቋንቋ አጠቃቀሙ እንዲሁም ከስርዓተ ነትቦች አንጻር አያለሁ።

ጥያቄ 8

ተማሪዎች መምህራን ለሚሰጧቸው ጽሁፋዊ ምጋቡ ምላሾች ምን ስሜት አላቸው? ይበልጥ ተግባራዊና ንቁ ምላሽ የሚሰጡት ነው?

መም 6

ተማሪዎች መምህራን ለሚሰጧቸው ምጋቤ ምላሾች አወንታዊ ስሜት አላቸው እንዲያውም ቶሎ ታርሞ እንዲሰጣቸው ያፈልጋሉ። ይበልጥ ንቁ ምላሽ የሚሰጡት መምህራን በማበረታታት መንገድ ስህተታቸውን ሲያሳዩዋቸው ነው።

አባሪ መ

በመንዝ ላሎ ምድር ወረዳ የወገሬ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ሱፐር ቫይዘር ጋር የሚደረግ ቃለ ምልልስ

1. በትምህርት ቤቱ ውስጥ የሚማሩ የተማሪዎች ብዛት ስንት ነው? ወንድ----ሴት-- ድምር
2. የ9ኛ ክፍል ተማሪዎች ብዛት ወንድ--- ሴት---- ድምር-----
3. የ9ኛ ክፍል ተማሪዎች ለትምህርት ቤቱ አዲስ ገቢ ከመሆናቸው አንጻር ትምህርት ቤቱ በየ ክፍሉ የሚደለድላቸው በምን መልኩ /ዘዴ/ ነው?
4. የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ወንድ ----ሴት-----ድምር

በመንዝላሉ ወረዳ በወገሬ ሁለተኛ ደረጃና በጦል 2ኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ሱፐርቫዘር ጋር የተደረገ ቃለ ምልልስ

ጥያቄ 1

በት/ቤት ውስጥ የሚማሩ የተማሪዎች ብዛት ስንት ነው? ው ሴ ድ ----- ስንት ነው?

ሱፐርቫዘር

ነበአጠቃላይ በትምህርት ቤቱ ማለትም በወገሬ ያሉት ተማሪዎች ወደ 984 ሌት 979 ጠቅላላ ድምር 1963 ናቸው።

ጥያቄ 2

የ9ኛ ክፍል ተማሪዎች ብዛት ወ ----- ሴት ---- ድ ---- ስንት ነው?

ሱፐርቫዘር

የ9ኛ ክፍል ተማሪዎች ብዛት በአጠቃላይ በወረዳው ማለትም በጦል ወ 120 ሴት 130 ድም 250 ሲሆን በወገሬ ትምህርት ቤት ወንድ 380 ሴት 370 ጠቅላላ ድምር 750 ነው። በሁለቱም ት/ቤቶች ወንድ 500 ሴት 500 ድም 1000 ናቸው።

ጥያቄ 3

የ9ኛ ክፍል ተማሪዎች ለትምህርት ቤቱ አዲስ ገቢ ከመሆናቸው አንጻር ትምህርት ቤቱ በየክፍሉ የሚደለድላቸው በምን መልኩ ነው?

ሱፐርቫዘር

የ9ኛ ክፍል ተማሪዎች ለት/ቤቱ አዲስ ገቢ ከመሆናቸው የተነሳ በየክፍሉ የሚመደቡት በመጀመሪያ ከመዝገብ ባህሪቸው ላይ ከየመጡበት ትምህርት ቤት ከ1-3 የወጡ ተማሪዎች ተለቅመው በየክፍሉ እንዲደረሱ ይደረግና። የወንድና ሴት ቁትር እንዲመጣጠን በማድረግ ይደለደላሉ ይህ የሚደረገው መዝገቡ ላይ እንዳሉ ክፍል በቅደም ተከተል ይፃፋቸውና ስምጠሪ እየለቀመ እንዲወስድ በማድረግ ነው።

ጥያቄ 4

ጠአማርኛ ቋንቋ መምህራ ወንድ? ሴት? ድምር? ስንት ነው?

ሱፐርቫይዘር

አጠቃላይ በሁለቱም ትምህርት ቤት ያሉ መምህራን 7 ናቸው ወንድ ሁለት ሴት 5 ናቸው። እንዲሁም ጦል ትምህርት ቤት 2 ወገሬ ትምህርት ቤት 5 ናቸው።

አባሪ ረ

በመምህራን ታርዋ የተሞላ የሙከራ ቡድን ተማሪዎች ውጤት አያያዝ የሚያሳይ ናሙና

ቅድመ ድረርሰት							ድምር ድረርሰት				
የትኩረት ነጥቦች							የትኩረት ነጥቦች				
ተማሪ	አራማ	ይዘት 30%	አድረጃጀት 20%	ቃላት 20%	የቋንቋ አጠቃላይ ክፍያ	ቅርጽ 5%	ይዘት 30%	አድረጃጀት 20%	ቃላት 20%	የቋንቋ አጠቃላይ ክፍያ	ቅርጽ 5%
1	አ1	21	12	13	14	3	24	16	13	13	3
	2	20	10	10	11	3	26	16	14	12	3
	3	20	10	14	10	2	27	17	13	12	3
	አማ	20.3	10.6	12.3	11.6	2.6	25.6	16.3	13.3	12.3	3
2	አ1	21	13	13	15	2	25	16	13	19	4
	2	22	11	12	11	2	26	17	13	18	4
	3	21	12	12	10	2	27	16	13	20	4
	አማ	21.3	12	12.3	12	2	26	16.3	13	19	4
3	አ1	20	12	13	17	2	22	14	10	11	3
	2	21	13	12	18	2	20	15	10	12	2
	3	21	13	12	19	2	21	16	11	13	3
	አማ	20.6	12.6	12.3	18	2	21	15	10.3	12	2.6
4	አ1	25	10	15	12	2	26	17	17	19	4
	2	26	11	14	11	2	27	18	17	20	4
	3	26	12	14	13	2	28	18	17	19	4
	አማ	25.6	11	14.3	12	2	27	17.6	17	19.3	4
5	አ1	18	11	18	11	2	26	16	16	20	4
	2	19	11	17	10	2	29	17	17	21	4
	3	20	12	17	11	2	26	16	17	20	4
	አማ	19	11.3	17.3	10.6	2	27	16.3	16.6	20.3	4
6	አ1	16	12	18	16	2	29	19	19	23	3
	2	18	13	17	17	2	28	18	19	22	3
	3	18	12	17	18	2	28	19	19	23	3
	አማ	17.3	12.3	17.3	17	2	28.3	18.6	19	22.6	3
7	አ1	20	18	18	16	2	30	19	20	24	5
	2	19	17	17	17	2	29	20	19	20	5
	3	21	18	18	18	2	29	20	19	24	4
	አማ	20	17.6	17	17	2	29.3	19.6	19.3	22.6	4.6

አባሪ ሰ

በመምህራን ታርዋ የተሞላ የጥበቅ ቡድን ተማሪዎች ውጤት አያያዝ የሚያሳይ ናሙና

ቅድመ ድረርሰት							ድሀረ ድርሰት				
የትኩረት ነጥቦች							የትኩረት ነጥቦች				
ተማሪ	አራሚ	ይዘት 30%	አደረጃጀት 20%	ቃላት 20%	የቋንቋ አጠቃቀም 25%	ቅርጽ 5%	ይዘት 30%	አደረጃጀት 20%	ቃላት 20%	የቋንቋ አጠቃቀም 25%	ቅርጽ 5%
1	አ1	27	18	17	21	3	21	18	18	18	2
	2	27	17	18	22	3	22	17	17	19	3
	3	27	17	18	22	2	22	17	17	19	2
	አማ	27	17.3	11.66	21.66	2.6	21.6	17.6	17	18.6	2.3
2	አ1	20	13	14	20	2	16	9	11	10	2
	2	20	14	15	21	2	17	10	11	11	2
	3	21	14	14	22	2	17	10	10	12	2
	አማ	20.3	13.6	14.3	21	2	16.6	9.6	10.6	11	2
3	አ1	26	18	17	21	3	17	10	10	11	3
	2	26	17	16	22	2	18	10	11	12	2
	3	25	17	16	22	2	18	11	11	12	2
	አማ	25.6	17.6	16.3	21.6	2.6	17.6	10.3	10.6	11.6	2.6
4	አ1	25	17	15	18	2	16	9	13	15	2
	2	20	18	15	20	2	17	10	14	16	2
	3	25	17	16	18	2	16	10	14	16	2
	አማ	25.6	17.3	15.3	18.6	2	16.3	9.6	13.6	15.6	2
5	አ1	20	14	16	17	2	20	10	10	15	2
	2	21	15	17	18	2	21	11	10	16	3
	3	21	14	16	18	2	21	11	10	16	2
	አማ	20.6	14.3	16.3	17.6	2	20.6	10.6	10	15.6	2.3
6	አ1	22	14	16	18	2	16	8	9	10	2
	2	21	15	15	19	2	16	9	10	10	2
	3	22	14	15	18	2	16	9	10	10	2
	አማ	21.6	14.3	15.3	18.3	2	16	8.6	9.6	10	2
7	አ1	22	14	14	19	2	21	14	14	21	3
	2	23	15	14	20	2	22	15	13	20	3
	3	23	14	13	19	2	22	15	13	20	2
	አማ	22.6	14.3	13.6	19.3	2	21.6	14.6	13.3	20.3	2.6

አባሪ ሸ

በመምህራን ታርቆ የተሞላየውከራ ቡድን ተማሪዎች የድርሰት ፈተና ውጤት

የቅድመ ድርሰት ፈተናውጤት							ድህረ ድርሰት ፈተና ውጤት					
ተ. ቁ	ይዘት 30%	አደረጃጀት 20%	ቃላት 20%	የቋንቋ አጠቃቀም 25%	ቅርጽ 5%	ድምር 100%	ይዘት 30%	አደረጃጀት 20%	ቃላት 20%	የቋንቋ አጠቃቀም 25%	ቅርጽ 5%	ድምር 100%
1	20.3	10.3	12.3	11.6	2.6	57.4	25.6	16.3	13.3	12.5	3	70.5
2	21.3	12	12.3	12	2	59.6	26	16.3	13	19	4	78.3
3	20.6	12.6	12.3	18	2	65.5	21	15	10.3	12	2.6	60.9
4	25.6	11	14.3	12	2	64.9	27	17.6	17	19.3	4	84.2
5	19	11.3	17.3	11.6	2	60.2	27	16.3	16.6	20.3	4	84.2
6	17.3	12.3	17.3	17	2	65.9	28.3	18.6	19	22.6	3	91.5
7	20	17.6	17	17	2	73.6	29.3	19.6	19.3	22.6	4.6	95.4
8	26	20	14	25	2.3	87.3	27	18	19	19.6	4.3	87.9
9	22.3	15.3	15.6	21.3	4	78.5	28.5	15.6	17	20.3	5	86.2
10	14.6	15.6	20.6	17.6	2.3	70.1	26	12.3	19.3	23.6	3.3	84.5
11	26.6	12	9	20.6	3	71.2	27	19.3	19.6	16.6	4.3	86.8
12	18	12.6	19.6	16.6	2	68.4	27.3	14.6	20	21	5	87.9
13	17.3	18.6	13	17.3	3.3	69.5	22.3	19	15	24	4	84.3
14	14	17	16.3	21	2	70.3	27.3	13	16.6	17.6	3.	77.5
15	26.3	9.6	13.3	18	3	70.2	22	13.3	12	20.6	5	72.9
16	19	15.6	15.3	17.6	2	69.5	27.3	19	15.6	18	4.3	84.2
17	15	13.6	12.6	17.3	3.3	61.8	28.3	16	13	20.6	4	81.9
18	17.6	16.6	15.6	21	2.3	73.1	26.6	18	16.3	17.6	4.3	82.8
19	27	13	9.3	16.6	3	68.9	23	17	16.6	19.6	4	80.2
20	19	17	14.6	16.6	3.3	70.3	26.6	19.3	16	16.6	2.3	80.8
21	19.3	9.6	13	17	2.3	61.2	21.3	19	17	19.3	3	79.6
22	14.3	9	14.3	17.3	2	56.9	29	14.3	19.6	15.6	4	82.5
23	11.6	16	12.3	20.3	3.3	63.5	27.3	18	19.3	24.6	3	92.2
24	17.6	13	15.6	17.6	2	65.8	26.6	15.6	17	20.6	5	84.8

25	27.3	15.6	12.6	20.6	3	79.1	21	20	16.6	21	3	81.6
26	21.3	13.3	14.6	18	2.3	69.5	27.6	16.3	16.3	16.3	4.3	80.8
27	22	15.6	13	19.6	3.6	73.8	22.3	19	19.6	24.3	3.3	88.5
28	23.3	12.6	13	16.6	2	67.5	28.3	19.3	11.6	15.3	4.3	78.8
29	18.3	12.3	12.6	16.3	4	63.5	26.3	12.6	19.6	20.3	4	82.8
30	24	18.3	15.3	24.6	2	84.2	17.3	19.6	13	19.3	4.3	73.5
31	19	9	12.3	21	3	64.3	26.6	20	16.6	15.3	3	81.5
32	17.3	16.6	13	17	2.3	66.2	21.6	19	15.6	19.6	4	79.8
33	20.6	13.6	16.6	17.6	2.3	70.7	27.3	17	15.3	21	5	85.6
34	17.3	16.6	13	17	2.3	66.2	21.6	19	15.6	19.6	4	79.8
35	16.6	11.6	17.3	17.6	2.3	65.4	28	15.6	16.3	21	4	84.9
36	17	12.6	12.3	17.3	3	62.2	16.6	18.6	17	15.6	2.3	70.1
37	14	15	12.6	18	2	61.6	22	11.6	18.6	20.3	4	76.5
38	22.6	13.3	13	17.6	3	69.5	26.6	19.3	16.6	15	5	82.5
39	19	16.6	16.6	18	2	72.2	17.6	16.3	15.6	20.6	4.3	74.4
40	18.3	13.6	13	17.6	2.3	64.8	28.3	14.6	19.3	19.6	4	85.8
41	24.3	17.6	13	16	2	72.9	19.3	15.3	18	23	5	80.6
አማካይ						68.3	አማካይ					81.7

በመምህራን ታርዋ የተሞላዋቸው ቡድን ተማሪዎች የድርሰት ፈተና ውጤት

ተ. ቁ	ቅድመ ድርሰት ፈተና ውጤት						ድህረ ድርሰት ፈተና ውጤት					
	የትኩረት ነጥቦች						የትኩረት ነጥቦች					
	ይዘት 30%	አደረጃጀት 20%	ቃላት 20%	የቋንቋ አጠቃቀም 25%	ቅርጽ 5%	ድምር 100%	ይዘት 30%	አደረጃጀት 20%	ቃላት 20%	የቋንቋ አጠቃቀም 25%	ቅርጽ 5%	ድምር 100%
1	27	17.3	11.6	21.6	2.6	80.1	21.6	17.6	17	18.6	2.3	77.1
2	20.3	13.6	14.3	21	2	71.2	16.6	9.6	10.6	11	2	49.8
3	25.6	17.6	16.3	15.3	2.6	83.7	17.6	10.3	10.6	11.6	2.6	52.7
4	25.6	17.3	15.3	18.6	2	78.8	16.3	9.6	13.6	15.6	2	57.1
5	20.6	14.3	16.3	17.6	2	70.8	20.6	10.6	10	15.6	2.3	59.1
6	21.6	14.3	15.3	18.3	2	71.8	16	8.6	9.6	10	2	46.2
7	22.6	14.3	13.6	19.3	2	71.8	21.6	14.6	13.3	20.3	2.6	72.4
8	22.3	18.6	13.3	18	3	75.2	18	20	17.6	21	2.3	78.9
9	16.6	12.3	15	23.3	2	69.2	27.6	13	13	18	2.3	73.9
10	20.6	16.3	13	17.6	3	70.5	16.6	12.6	17	19.6	2.3	68.1
11	17.3	13.3	14.3	17.3	2.3	64.5	14	16.3	12.6	17.6	3.3	63.8
12	18	19.3	12.6	18	3.3	71.2	22.6	13.3	16.6	16.6	3.3	72.4
13	22.3	12.6	14	16.3	2.3	67.5	17.3	13	9.6	19.3	2.3	61.5
14	24.3	15.6	12.3	16.6	2.3	71.1	16.6	16.6	16.3	17.3	2	68.8
15	19.3	11.3	14.6	22	3.3	70.5	28.3	13.6	12.3	17.3	3.3	74.8
16	24.6	16.6	13	17.3	2	73.5	19	9	17	17.6	2.3	64.9
17	17.6	11.6	15.3	16.6	2.3	63.4	23.6	13.6	12.6	18	2.3	70.1
18	18.3	16	13	17	3.3	67.6	20	17	9	16.3	3.3	65.6
19	24	12	15.3	18	2.3	71.6	16	13.3	13.3	16.6	2.3	61.5
20	12.6	15.3	14	17.6	2	61.5	22	9	16.3	16.3	2	65.6
21	19	10.6	15.3	17.3	2.3	64.5	12.6	13	13	20.6	2.3	61.8
22	23.3	11.3	15.6	18	2.3	70.5	20	13.6	13.3	17.6	2.3	66.8
23	14	12.3	9	17.6	2	54.9	17	16.6	13	18	3.3	67.9
24	28.6	19	13.3	18	2.3	81.2	25	13.3	12.6	17.6	2.3	70.8
25	20	13.6	13.3	19.6	3.3	70.1	16.6	17	13	17.3	3.3	96.9
26	13.3	17	14.3	17.6	2.3	64.5	24.6	13.6	12.6	16.6	2.3	63.2
27	23.3	10.6	14.3	18	2.3	68.5	18.3	13.3	17	10	2	60.6

28	19.3	15.3	10.6	14.3	2	64.8	19	13	13.3	18	3.3	66.6
29	12.6	11.3	16.6	20	2	62.5	11.6	19.6	16.6	21	2.3	76.1
30	24	16.6	12.6	18	3.3	74.5	18.3	13	12.3	20.6	3.3	67.5
31	24.3	19.3	16.6	16.6	2.3	79.1	17.6	16.6	16.3	15.6	2.3	68.4
32	16.6	13	19	18	2.3	68.9	22.3	13.6	9.3	16.6	2.3	65.1
33	23.6	17	12.3	22.6	2.3	77.8	23.6	15.6	12.6	17.3	3	72.1
34	29.6	10.6	17	17.6	2	76.8	24	12.6	12.6	17.6	2	68.8
35	22.6	16.6	13	20.3	2.3	74.8	18.3	16.6	13	20.3	2.3	70.5
36	13.3	11.3	16.3	16.3	2.3	59.5	16.6	13.3	16.6	18	2.3	67.1
37	16.3	19.6	12.6	17.6	2.3	68.3	17	13.3	13	17	2	62.3
38	18	11	13	18	2.3	62.3	18.3	13.6	13	16	2.3	63
39	21	17	16.6	21	2.3	77.9	25	13	13	21	3.3	75.3
40	14	10.6	20	16.6	2.3	63..5	14.3	12.6	13.3	20.6	2.3	63.1
41	24.3	16.6	15.6	11	2.3	69.8	21.6	17	17	16.6	3.3	75.5
λσήςε						70.2	λσήςε					67.1

2015

2015

95%

Handwritten notes in Tamil script, starting with 'பொருள்' (Meaning) and 'பொருள்' (Meaning).

பொருள்
பொருள்
பொருள்

Handwritten notes in Tamil script, starting with 'பொருள்' (Meaning) and 'பொருள்' (Meaning).

பொருள்

%

Handwritten notes in Tamil script, starting with 'பொருள்' (Meaning) and 'பொருள்' (Meaning).

Handwritten notes in Tamil script, starting with 'பொருள்' (Meaning) and 'பொருள்' (Meaning).

Handwritten notes in Tamil script, starting with 'பொருள்' (Meaning) and 'பொருள்' (Meaning).

Handwritten notes in Tamil script, starting with 'பொருள்' (Meaning) and 'பொருள்' (Meaning).

Handwritten notes in Tamil script, starting with 'பொருள்' (Meaning) and 'பொருள்' (Meaning).

Handwritten notes in Tamil script, starting with 'பொருள்' (Meaning) and 'பொருள்' (Meaning).

Handwritten notes in Tamil script, starting with 'பொருள்' (Meaning) and 'பொருள்' (Meaning).

